

اولین گزارش اطمینان دهی پروژه های زیربنایی عام المنفعه

ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان

میزان ۱۳۹۷

شرکت خدمات مشورتی همکار: شرکت اپلتون

عکس پوش کتاب: شاهراه دوشی - پلخمري

فهرست مطالب

3.....	جدول ها
3.....	نمودارها
4.....	مخففات و اختصارات
6.....	قدردانی
7.....	پیشگفتار
7.....	درباره تیم اطمینان دهی
9.....	خلاصه گزارش
11.....	1 معرفی
11.....	1-1 هدف
11.....	1-2 محدوده کار
12.....	2 پیش زمینه
12.....	2-1 شفافیت زیربنایی در افغانستان
14.....	2-2 وضعیت کنونی انتشار اطلاعات پروژه های زیربنایی در افغانستان
15.....	2-3 مقاصد و اهداف اطمینان دهی
16.....	2-4 پروژه های انتخاب شده
19.....	3 انتشار اطلاعات
19.....	3-1 خلاصه اطلاعات منتشرشده هر پروژه
20.....	3-2 کامل بودن اطلاعات منتشرشده
25.....	3-3 دقت اطلاعات منتشرشده
25.....	3-4 گردش اطلاعات
26.....	4 شفافیت و اطمینان دهی
26.....	4-1 مدیریت داوطلبی
38.....	4-2 افزایش هزینه
40.....	4-3 افزایش زمان
43.....	4-4 مدیریت کیفیت ساخت و ساز
47.....	5 یافته ها و توصیه ها
47.....	5-1 خلاصه ای از یافته ها
47.....	5-2 توصیه ها
50.....	6 ضمیمه ها
50.....	6-1 ضمیمه 1: اطلاعات منتشرشده به صورت مفصل
60.....	6-2 ضمیمه 2: فهرست مصاحبه های انجام شده
61.....	6-3 ضمیمه 3: محدوده کار
61.....	6-7 ضمیمه 4: روش تحقیق
64.....	7 منابع دری
65.....	8 منابع انگلیسی

جدول‌ها

- جدول 1: لیست پروژه‌های زیربنایی منتخب برای پروسه اطمینان‌دهی..... 8
- جدول 2: تعداد اسناد منتشر شده برای هر پروژه 9
- جدول 3: خلاصه ای از اطلاعات منتشر شده..... 10
- جدول 4: موارد معیار اطلاعات برای انتشار فعالانه اطلاعات 10
- جدول 5: موارد معیار اطلاعات برای انتشار اطلاعات بنا بر درخواست..... 11
- جدول 6: لیست شرکت‌های نامزد برای مشارکت در مناقصه بند کمال خان..... 15
- جدول 7: لیست داوطلبان و قیمت‌های پیشنهادی برای بند کمال خان..... 16
- جدول 8: در یک نگاه: داوطلبی ساخت سرک دوشی - پلخمري..... 18
- جدول 9: قیمت پیشنهادی در داوطلبی ماه می 2008..... 19
- جدول 10: قیمت پیشنهادی در داوطلبی مجدد ماه نوامبر 2008..... 20
- جدول 11: قیمت پیشنهادی در داوطلبی مجدد ماه دسامبر 2011..... 22
- جدول 12: لیست شرکت‌های منتخب برای خدمات مشاوره ای برای جاده دوشی - پلخمري..... 23
- جدول 13: نتایج ارزیابی طرح‌های شرکت‌های خدمات مشاوره..... 23
- جدول 14: لیست اشتراک کنندگان در داوطلبی..... 23
- جدول 15: لیست اشتراک کنندگان در داوطلبی..... 24
- جدول 16: لیست اشتراک کنندگان در داوطلبی..... 25
- جدول 17: علل افزایش زمان در پروژه‌های منتخب..... 29
- جدول 18: مشاهدات در مورد کیفیت ساخت و ساز در پروژه‌های منتخب 32

نمودارها

- نمودار 1: نقشه موقعیت پروژه ها 7
- نمودار 2: درصد انتشار واقعی در برابر موارد معیار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی 12
- نمودار 3: درصد انتشار واقعی در سطح نهاد با توجه به پروژه‌های منتخب..... 13
- نمودار 4: افزایش هزینه پروژه‌های منتخب..... 27
- نمودار 5: سهم علت ها در افزایش هزینه پروژه‌های منتخب..... 28
- نمودار 6: افزایش زمان پروژه‌های منتخب..... 29
- نمودار 7: سهم علت ها در افزایش زمان پروژه‌های منتخب..... 31

مخففات و اختصارات

ACS	شرکت خدمات مشاوره پلتنون
ADB	بانک انکشافی آسیا
AFN	افغانی
ARDS	اداره بازسازی و انکشاف افغانستان
AT	تیم اطمینان دهی
BoQ	لیست احجام کاری
CDC	شورای انکشاف محلی
CMO	اداره مدیریت قرارداد
CoST	ابتکار شفافیت زیربنایی
GIRoA	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان
JV	سرمایه گذاری مشترک
ICB	داوطلبی رقابتی بین المللی
IDB	بانک انکشاف اسلامی
IDS	معیار انتشار اطلاعات زیربنا
IFB	دعوت برای داوطلبی
ITB	دعوت به داوطلبی
km	کیلومتر
LICB	داوطلبی رقابتی بین المللی محدود
m	متر
MEC	کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری
MoEW	وزارت انرژی و آب
MoPW	وزارت فواید عامه
MoU	تفاهم نامه
MRRD	وزارت احیا و انکشاف دهات
MSG	گروه نهادهای ذیدخل
MSWG	گروه کاری نهادهای ذیدخل
MW	مگاوات
NPA	اداره تدارکات ملی
NPC	کمیسیون تدارکات ملی
PE	نهاد تدارکات
PPU	واحد پالیسی تدارکات
PWD	ریاست فواید عامه
TOR	لایحه وظایف
UN	سازمان ملل
USD	دالر آمریکایی
WB	بانک جهانی

یادآوری:

در این گزارش، «\$» نشان دالر آمریکایی است. ۱\$ در جولای ۲۰۱۸ برابر با ۷۲ افغانی است.

قدردانی

تیم گزارش اطمینان‌دهی از همه افرادی که در ارائه اطلاعات و اسناد کلیدی، به خصوص کسانی که در مصاحبه‌ها شرکت کردند قدردانی می‌کند. این تیم به ویژه از جلالت‌مآب دکتر مصطفی مستور، وزیر اقتصاد جمهوری اسلامی افغانستان و رئیس گروه نهادهای ذیدخل برای حمایت و سخنان سازنده در جلسه آغازین و جلسات ارائه پیش‌نویس و نسخه نهایی گزارش سپاسگزار است و در نهایت از صمیم قلب از اعضای گروه نهادهای ذیدخل (MSG)، تیم دارالانشای ابتکار شفافیت زیربنایی در افغانستان به ویژه صبغت‌الله کریمی، ناصر تیموری، غلام‌رضا میرزایی و تیم دارالانشای بین‌المللی ابتکار شفافیت زیربنایی برای همکاری و هدایت خردمندانه آنان در طول اجرای این کار قدردانی می‌کند.

درباره تیم اطمینان دهی

شرکت خدمات مشاورتی اپلتون - که در ادامه «ACS» یا «مشاور» یاد خواهد شد - از سوی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان (CoST Afghanistan) برای اجرای پروسه اطمینان دهی ۸ پروژه انتخاب شده زیربنایی و تهیه این گزارش استخدام شده است. شرکت خدمات مشاورتی اپلتون، اعضای تیم را به شرح زیر - که در ادامه «تیم اطمینان دهی» یا «AT» یاد خواهد شد - برای انجام پروسه اطمینان و تهیه این گزارش گماشته است.

محمد اکبر منگل (رهبر تیم)

آقای منگل، از انجیران باتجربه و دارای لیسانس انجینیری حمل و نقل از دانشگاه پلی تکنیک کابل است. او با پیوستن به خدمات مشاوره اپلتون در سال ۲۰۱۲ تاکنون در پست های مختلف و کلیدی وظیفه داشته و در توسعه روزافزون شرکت، مؤثر بوده است. وی افزون بر تجربه گسترده در ارائه خدمات انجینیری و مشاوره فنی، در تحقیق، پروپوزال نویسی، گزارش نویسی و مدیریت / هماهنگی پروژه ها مهارت دارد. آقای منگل، بورس تحصیلی فولبرایت را برای دوره ۲۰۱۸-۲۰۱۹ دریافت کرده است.

عبدالوکیل حنیفی (متخصص تدارکات)

آقای حنیفی، از متخصصان باتجربه در بخش حکومت داری و مدیریت عامه، لیسانس خود را در رشته ادبیات انگلیسی از دانشگاه کابل و همچنین لیسانس مدیریت تجارت را از دانشگاه الخیر اسلام آباد پاکستان دریافت کرده است. وی دارای بیش از ۳۰ سال تجربه رهبری در زمینه تدارکات، زیربناها، معارف و امور مالی در بخش عامه افغانستان است. او به عنوان رئیس اداره بازسازی و انکشاف افغانستان (ARDS) کار کرده و دارای تجربه کاری فراوان در زمینه رهبری در وزارت معارف است. آقای حنیفی چند کتاب در زمینه معارف، سوادآموزی، مذهب و مطالعات اجتماعی ترجمه کرده است. وی با شرکت فعالانه در بسیاری از کنفرانس های بین المللی به نمایندگی از افغانستان به توسعه آموزش و پرورش در کشور کمک کرده است.

خان محمد کاریار (انجیر ساختمانی)

آقای کاریار، از انجیران ساختمانی باتجربه و متخصص طراحی سازه های انجینیری ساختمانی است. وی با بیش از هفده سال تجربه، پروژه های متعددی را که توسط اردوگاه های انجینیری ارتش ایالات متحده تأمین می شد، طراحی کرده است. او دارای تجربه کاری در سازمان های معتبری مانند UNOPS، UNFAO و UNICEF است. وی به عنوان استاد در دیپارتمنت ساختمانی دانشکده انجینیری دانشگاه کابل کار کرده و با استفاده از تجارب خود ضمن توسعه مهارت ها در تحقیق و تجزیه و تحلیل زیرساخت های شهری، دانش گسترده ای در بخش های مهندسی و چالش ها به دست آورده است.

جاوید مایار (سروی کننده ساحوی)

آقای مایار با بیش از ۵ سال تجربه، در اجرای چندین پروژه در مناطق دورافتاده افغانستان فعالیت کرده است. وی دارای تجربه در مدیریت پروژه های ساختمانی، انجینیری سایت و مدیریت کیفیت مرتبط با آن است. مایار از طریق کار با شرکت های ساختمانی مختلف، درک خوبی از پروژه ساخت و ساز در سایت و مدیریت پروژه به دست آورده است.

غلام مجتبی امیری (افسر جمع آوری اطلاعات)

آقای امیری، مدیریت تجارت را در دانشگاه باختر خوانده است. وی بیش از ۵ سال به عنوان کارمند سیستم کنترل کیفیت و تحویل دهی خدمات مشوره اپلتون، در چندین پروژه کار کرده است که توسط اردوگاه های انجینیری ارتش ایالات متحده آمریکا تأمین شده است. آقای امیری مهارت های خاصی در بررسی و ارزیابی اسناد اشخاص ثالث و اسناد درون سازمانی دارد.

زیربنا به عنوان کلید توسعه و محرک اقتصادی همه سکتور ها بخصوص زراعت، معدن، صحت، معارف و تجارت شناخته میشود. اما علی رغم سرازیر شدن کمک های وسیع از طرف تمویل کنندگان بین المللی، وضعیت قسمت عمده شاهراه ها، سرکها، بند و انهار، شفاخانه ها، مکاتب و تاسیسات عام المنفعه در افغانستان به شکل مطلوب بهبود نیافته است. لذا ضرورت است تا بررسی و تحقیق همه جانبه ای در این زمینه صورت گیرد تا مشخص گردد که علت اصلی این نابسامانی ها در توسعه زیرساختهای کشور چیست و چگونه می توان به رفع آن پرداخت.

گزارش اطمینان دهی حاضر که بالای هشت پروژه زیربنایی مربوط وزارت های فواید عامه، انکشاف دهات و انرژی و آب نوشته شده با در نظر داشت اصول اساسی نهاد ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان اجرا شده است. هدف این گزارش، بررسی شفافیت و حسابداری سکتور زیربنایی کشور می باشد.

یافته های این گزارش نشان میدهد که سطح نشر اطلاعات در نهاد های تدارکاتی در مقایسه با معیار های جهانی کاست اندک بوده و تنها ۲۷٪ را تشکیل میدهد. همچنان این گزارش می رساند که پروژه های زیربنایی در افغانستان بطور اوسط با ۱۱۹٪ تأخیر و ۱۸٪ افزایش قیمت مواجه است. به طور کلی، عوامل اصلی تأخیر در پروژه های انتخاب شده را کیفیت پایین دیزاین، استملاک زمین، ناامنی، تأخیر پرداخت ها، کمبود منابع یا بودجه، عدم حمایت مردم محل و شرایط آب و هوا نامطلوب عنوان نموده اند.

این گزارش پیشنهادات موثری برای بهبود وضعیت در افزایش فرهنگ شفافیت در نهاد های تدارکاتی ارائه کرده است که مهمترین آن ایجاد پورتال و بانک اطلاعات ملی برای انتشار اطلاعات مطابق با استانداردهای نهاد ابتکار شفافیت سکتور زیربنایی افغانستان می باشد. قانون تدارکات کنونی، نهادهای تدارکاتی را مکلف به انتشار اطلاعات مطابق به رهنمود مشخص ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان نمی کند. بنابراین به منظور افزایش شفافیت در تدارکات پروژه های زیربنایی، نهادهای تدارکاتی باید ابتکار انتشار بیشتر اطلاعات کلیدی درباره پروژه ها را در دست گیرند تا زمانی که هدف ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان به دست آید.

همچنین نهادهای تدارکاتی باید پروسه های آماده سازی پروژه را بهبود بخشند و در ادارات خود برای فراهم آوری روند سالم قبل از سروی، در جریان سروی و دیزاین پروژه ظرفیت سازی کنند تا از وقوع چالش های فراوان مانند افزایش قیمت و تأخیر در مراحل تطبیق و بهره برداری پروژه ها جلوگیری شود.

حکومت افغانستان مصمم است تا با استفاده از معیار های جهانی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان و یافته های این گزارش سیستم های فعلی نشر اطلاعات را استاندارد ساخته و خدمات بهتری را به مردم و سکتور خصوصی ارائه نماید. لذا در این راستا باید گام های بنیادی و اساسی ای برای نشر اطلاعات پروژه های زیربنایی برداشته شود. تا کنون ۴ تفاهمنامه با وزارت های فواید عامه، انکشاف دهات، انرژی و آب و اداره تدارکات ملی در بخش نشر اطلاعات پروژه های زیربنایی امضا شده است و این ادارات در حال کار بر روی سیستم های موثر نشر اطلاعات پروژه های زیربنایی خویش هستند. ابتکار شفافیت سکتور زیربنایی افغانستان در نظر دارد تا تفاهمنامه های بیشتری را با سایر نهاد های تدارکاتی در آینده نزدیک به امضا برساند.

قابل یاد آورiest که اولین گزارش اطمینان دهی ابتکار شفافیت سکتور زیربنایی افغانستان، گام مهمی برای بهبود وضعیت شفافیت و حسابداری در نهاد های تدارکاتی افغانستان است. گزارش های بعدی با یافته های متفاوت و توصیه های بیشتر زمینه بهبود و ایجاد موثریت بیشتر در زیرساختهای کشور را فراهم خواهد کرد. به همین منظور نیاز است تا همه نهاد های تدارکاتی کشور یافته های این گزارش را جدی گرفته و در بهبود شفافیت و کیفیت برای ایجاد زیرساخت ها و پایداری شان تلاش همه جانبه انجام دهند.

دوکتور مصطفی مستور

وزیر اقتصاد و رئیس گروه نهاد های ذیدخل ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان

تابستان ۱۳۹۷

خلاصه گزارش

حکومت افغانستان در اکتبر ۲۰۱۳ به دنبال پیشنهاد کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری (MEC) درباره نیاز به شفافیت بیشتر در ساخت و ساز زیربناها به ابتکار شفافیت زیربنایی پیوست. برنامه ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان توسط وزارت اقتصاد با پروسه انتشار اطلاعات و اطمینان دهی رهبری می شود. یک گروه کاری نهادهای ذیدخل (MSWG) برای رهبری، تدوین پلان تطبیق و تشکیل درالانشای ملی تشکیل شده است.

این گزارش نتیجه پروسه اطمینان دهی ای (یکی از چهار کارکرد اصلی ابتکار شفافیت زیربنایی) است که هدف آن بررسی و ارزیابی میزان موفقیت نهاد تدارکاتی و سایر نهادهای حکومتی در انتشار اطلاعات به مردم در اطمینان از شفافیت سکتور زیربنایی می باشد.

بخش آخر و اصلی این گزارش شامل توصیه هایی درباره یافته های کلیدی و ارائه پیشنهاد برای بررسی مفصل پروژه سمپل است. این گزارش با استفاده از رویکردی مبتنی بر تحقیق، شامل جمع آوری اطلاعات، مشاهده و بازبینی و تجزیه و تحلیل تهیه شده است. مصاحبه ها نیز برای تصدیق اطلاعات منتشرشده و به دست آوردن بینش بیشتر درباره مسایل مرتبط با هر کدام از پروژه ها انجام شده است.

در پروسه اطمینان دهی، مشخص شده است که راهکارهای انتشار اطلاعات نهادهای تدارکاتی با الزامات قانونی داخلی، مطابق است؛ با این حال، میزان انتشار در مقایسه با معیارهای انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان بسیار پایین است. بر اساس معیارهای انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی ۶۳ مورد معیار اطلاعات به طور فعالانه و ۲۷ مورد بنا بر درخواست منتشر می شود؛ در حالی که معمولاً نهادهای تدارکاتی، اطلاعات پروژه را در دو مرحله عمده یعنی اعلان تدارکات و اعلان فیصله در خصوص اعطای تدارکات، بر مبنای قانون به صورت فعالانه منتشر می کنند. به طور متوسط، نهادهای تدارکاتی ۲۷٪ از اطلاعات را در مقایسه با معیار انتشار مورد نیاز ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان منتشر کرده اند. از سوی دیگر، یافته های این گزارش نشان می دهد که بهبود در انتشار اطلاعات پروژه های اخیر در مقایسه با پروژه های تدارکات انجام شده در سال های گذشته مشهود است. این بهبود در اصلاحات اداره تدارکات ملی (NPA) و ظرفیت سازی برای شفافیت در نهادهای تدارکات ریشه دارد.

پس از بررسی اطلاعات منتشرشده، برخی موارد بالقوه نگران کننده از نظر شفافیت و اطمینان دهی مشخص شده و تعدادی از موضوعات تأثیرگذار بر شفافیت و باز بودن مدیریت تدارکات و مناقصه در برخی از پروژه های انتخاب شده برجسته شده است. این مسائل توجه ناپذیر باعث بروز نگرانی درباره داوطلبی منصفانه، رقابت آزاد، تصمیم گیری ها درباره اعطای قرارداد، نظارت بر قرارداد و مدیریت آن خواهد شد.

یافته های مربوط به زمان و هزینه نشان می دهد که ۷ پروژه از ۸ پروژه انتخاب شده با افزایش زمان اِکمال و ۳ پروژه به طور اوسط با ۱۸٪ افزایش هزینه مواجه شده است. علت های اصلی که منجر به افزایش هزینه و زمان اِکمال می شود، کمبود کیفیت در مرحله آمادگی پروژه و کمبود ظرفیت در عملکردهای تکنیکی و مدیریت پروژه در نهادهای تدارکاتی است.

مدیریت کیفیت در پروژه های انتخاب شده نیز یکی از موارد نگرانی است. با کاستی های قابل توجهی در پروژه های تحویل داده شده اخیر، ساخت و ساز در پروژه های در حال انجام، از سروی نادرست، دیزاین کم کیفیت، کمبود تخصص نظارت و انتخاب قراردادی هایی که ظرفیت لازم را ندارند، متأثر شده است.

در پاسخ به یافته های گزارش، توصیه هایی به سه گروه مختلف نهادهای ذیدخل شامل حکومت، سکتور خصوصی و جامعه مدنی داده شده است. حکومت جمهوری اسلامی افغانستان باید به یافته ها و نگرانی های یادشده در این گزارش و آنچه در نسخه های بعدی خواهد آمد توجه کند. از لحاظ انتشار اطلاعات، حکومت و نهادهای تدارکاتی باید یک پورتال ملی برای انتشار اطلاعات را بر اساس معیارهای انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان ایجاد کنند و یا وبسایت کنونی اداره تدارکات ملی را ارتقا بخشند و به صورت داومدار استفاده نمایند. بر علاوه حکومت و نهادهای تدارکاتی باید پروسه های آماده سازی پروژه را بهبود بخشند و در نهادهای خود برای آماده سازی صحیح پروژه و خدمات تدارکاتی ظرفیت سازی کنند. این اقدام سبب جلوگیری از بروز چالش در مراحل تطبیق و فعالیت پروژه ها خواهد شد.

سکتور خصوصی، در شفافیت و اطمینان دهی، نقش کلیدی دارد و باید بر ارائه خدمات با کیفیت بالا، مطابق با زمان بندی و بودجه قرارداد، تمرکز جدی داشته باشد. این امر با بهبود ظرفیت کاری در مدیریت شرکت های خصوصی و استخدام کارمندان شایسته از طریق رقابت آزاد و

عادلانه، امکان‌پذیر خواهد شد. علاوه بر این، سکتور خصوصی در هماهنگی با حکومت افغانستان باید برای ارزیابی شرکت‌های خصوصی محلی و تشویق آن‌ها برای مشارکت فعال در داوطلبی‌ها در راستای ترویج رقابت عادلانه، اقدامات لازم را اتخاذ کند.

به جامعه مدنی توصیه می‌شود که رهبری پیگیری نگرانی‌های برجسته‌شده در این گزارش و آنچه در نسخه‌های بعدی خواهد آمد را با حکومت و سکتور خصوصی بر عهده بگیرد. جامعه مدنی باید پروژه‌های بیشتری را در نسخه‌های بعدی گزارش اطمینان‌دهی برای تجزیه و تحلیل بیشتر شفافیت و پاسخگویی در سکتور زیربنایی افغانستان در نظر بگیرد و با نهادهای تدارکاتی تعامل کند تا سطح علاقه‌مندی آنان را درباره ابتکار شفافیت زیربنایی افزایش و آن‌ها را درباره واقعیت ابتکار شفافیت زیربنایی آموزش دهد و گزارش‌های موفقیت‌آمیز و ارزش‌های بالقوه ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان را با آن‌ها در میان بگذارد.

یک ابتکار خوب برای جامعه مدنی در راستای غنامندی، پاسخگویی اجتماعی، راه‌اندازی خدمات شهروندی با استفاده از ارتباطات مخابراتی و رسانه‌های اجتماعی خواهد بود؛ این برنامه می‌تواند برای دخیل کردن جامعه و توانمندسازی آن برای بازگ کردن نگرانی‌های مرتبط با پروژه‌های زیربنایی مطرح شود.

تیم اطمینان‌دهی، فاز سوم بند کمال خان را به عنوان پروژه نمونه برای بررسی دقیق به گروه نهادهای ذیدخل توصیه می‌کند؛ زیرا پروژه یادشده در مراحل ابتدایی است و بررسی دقیق مسایل مرتبط با آن در موفقیت پروژه سودمند خواهد بود. افزون بر این مورد، برخی نگرانی‌ها در مرحله مناقصه پروژه مشاهده می‌شود که مرور دقیق، قرارداد را ارزیابی خواهد کرد. مطالعه، بررسی و پیگیری این پروژه با توجه به اهمیت ملی آن، ارزش بسیاری دارد.

۱ - معرفی

ابتکار شفافیت زیربنایی، ابتکاری جهانی است که برای تقویت شفافیت در تدارکات زیرساخت‌های عامه با حکومت‌ها، سکتور خصوصی و جامعه مدنی با هدف بهبود ارزش دهی به پول با تسهیل پاسخگویی بیشتر کار می‌کند.

جمهوری اسلامی افغانستان به دنبال پیشنهاد کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اداری (MEC)، از طریق وزارت اقتصاد، در اکتبر ۲۰۱۳ به ابتکار شفافیت زیربنایی پیوست. پس از آن با تشکیل یک گروه کاری نهادهای ذیدخل (MSWG) برای رهبری و دارالانشای ملی و گروه‌های ذی‌دخل تشکیل شد.

هدف ابتکار شفافیت زیربنایی، افزایش شفافیت و حساب‌دهی پروژه‌های زیربنایی عام‌المنفعه است. هسته فعالیت ابتکار شفافیت زیربنایی، انتشار اطلاعات پروژه‌های زیربنایی تمویل شده توسط حکومت به عموم مردم است. برای افزایش شفافیت و پاسخگویی بهتر حکومت، گروه‌های ذی‌دخل باید به درک اطلاعات منتشرشده و شناسایی نگرانی‌های بالقوه، قادر باشند.

پروژه اطمینان دهی ابتکار شفافیت زیربنایی کمک می‌کند که این مهم را از طریق تفسیر اطلاعات منتشرشده و ارائه آن در قالب اطلاعات روشن و قانع‌کننده به دست آورد؛ گروه‌های ذی‌دخلی که در طرح مسائل مربوطه به مقامات ذی‌ربط توانایی بیشتری خواهند داشت.

شرکت خدمات مشاوره‌ای اپلتون (ACS) توسط گروه نهادهای ذیدخل برای انجام پروژه اطمینان دهی درباره ۸ پروژه زیربنایی در وزارت فواید عامه، وزارت احیا و انکشاف دهات، وزارت انرژی و آب و هر نهاد تدارکاتی (PE) مورد توصیه گروه نهادهای ذیدخل گماشته شده است. همان طور که در صفحه VI توضیح داده شد، شرکت یادشده تیمی متشکل از پنج متخصص و معاون را برای این کار گماشته است.

پروژه اطمینان دهی با استفاده از رویکردی مبتنی بر تحقیق، شامل جمع‌آوری اطلاعات (کارهای ساحوی)، مشاهده و بازبینی، تجزیه و تحلیل اطلاعات و تهیه گزارش انجام شده است. مصاحبه‌ها با قراردادی‌های پروژه‌های انتخاب‌شده برای بررسی اطلاعات منتشرشده و به دست آوردن اطلاعات بیشتر درباره مسائل مرتبط به پروژه‌های یادشده انجام شده است. ضمیمه‌های ۳، ۲ و ۴ به ترتیب جزئیات بیشتری از مصاحبه‌شوندگان، محدوده کاری و روش تحقیق ارائه می‌کند.

۱.۱ هدف

هدف این گزارش ارزیابی میزان موفقیت نهاد تدارکاتی و سایر نهادهای حکومتی در انتشار اطلاعات به عموم مردم و اطمینان از شفافیت سکتور زیربنایی است. بخش آخر و اصلی گزارش اطمینان دهی شامل توصیه‌هایی درباره یافته‌های کلیدی و پیشنهاد برای بررسی مفصل پروژه یا پروژه‌های سمپل است.

اهداف پروژه اطمینان دهی

- ارزیابی انطباق نهادهای تدارکاتی شرکت‌کننده با رهنمود انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان از لحاظ کامل بودن و درستی اطلاعات منتشرشده
- برجسته کردن نگرانی‌های بالقوه با در نظر داشت معیارهای انتشار اطلاعات؛ این کار مربوط به پروژه‌های دانه‌ای و افزون بر مسایل وسیع‌تر است که موجب نگرانی یادشده خواهد شد.
- در صورت لزوم، انجام بررسی دقیق‌تر از یک پروژه نمونه یا ارجاع به پروژه‌های مورد نظر

۱.۲ محدوده کار

شرکت خدمات مشورتی یادشده مسئول اجرای پروژه اطمینان دهی، جمع‌آوری اطلاعات درباره پروژه با توجه به رهنمود انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان، تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات و ارائه توصیه‌ها و پیشنهادها ناشی از یافته‌های کلیدی مبتنی بر شواهد است. وظایف شرکت خدمات مشورتی:

- بررسی وبسایت تدارکات الکترونیک حکومت برای اطمینان از انتشار اطلاعات مورد نیاز توسط نهادهای تدارکاتی
- درخواست هرگونه اطلاعات اضافی که ابتکار شفافیت زیربنایی برای انتشار از نهادهای تدارکاتی نیاز می‌داند.
- بازدید از ساحه پروژه برای مصاحبه با کارکنان قراردادی، تأیید اطلاعات منتشرشده و مشاهده پیشرفت فیزیکی ساخت و ساز

بر اساس توضیحات داده شده و مشاهده پیشرفت برنامه و امور مالی

- تجزیه و تحلیل اطلاعات منتشر شده برای شناسایی نکته مهم
- نوشتن پیش نویس گزارشی که محدوده پوشش انتشار اطلاعات را خلاصه و مسائل گسترده مربوط به عملکرد در سطح سمپل های پروژه ها را شناسایی و نقاط مورد علاقه خاص پروژه های فردی را برجسته کند.
- تشخیص این که آیا بررسی دقیق تر نمونه ای از پروژه ها لازم است یا خیر.

۲ - پیش زمینه

۲.۱ شفافیت زیربنایی در افغانستان

زیربنا یکی از سکتورهای اساسی است که به سرمایه گذاری هنگفت، نیاز دارد؛ زیرا برای رشد اقتصادی کشور و بهبود کیفیت زندگی، حیاتی شمرده می شود. حکومت داری ضعیف که معمولاً با کمبود شفافیت و ترکیبی از سوء مدیریت و فساد همراه است می تواند با درجات مختلف به ساخت زیربنای نادرست، تأخیر در اعطای قرارداد، قراردادهای گران ناموجه و ساخت و ساز کیفیت پایین منجر شود.

سکتور زیربنایی معمولاً از ۱۰ تا ۳۰ درصد از هزینه های عامه را به خود اختصاص می دهد.^۱ درباره افغانستان، حدود ۱۳٪ از بودجه ملی به آن اختصاص یافته است که آن را پس از امنیت و معارف^۲ سومین سکتور از حیث اولویت قرار می دهد. پس از ۱۷ سال سرمایه گذاری، افغانستان همچنان کشوری با زیرساخت های ناکافی و نا کارآمد محسوب می شود.

بر اساس شاخص عملکرد لجستیکی بانک جهانی در سال ۲۰۱۸، افغانستان در بین ۱۶۰ کشور در رتبه ۱۶۰ قرار دارد و از لحاظ کیفیت زیرساخت های مربوط به تجارت و حمل و نقل، از طرف پایین در جایگاه سومی قرار گرفته است (بنادر، جاده ها، راه آهن و فناوری اطلاعات).^۳ با این حال بسیاری از زیربنای ساخته شده در سال های اخیر به علت فساد، هزینه های مالی، نا امنی و ظرفیت ضعیف در مدیریت دارایی و حفظ و مراقبت به طور جدی در معرض خطر تخریب است.^۴ به طور مثال، تمویل کنندگان، حدود ۲٫۸ میلیارد دلار را در ساخت یک سیستم زیربنایی وسیع سرک ها در افغانستان سرمایه گذاری کرده اند؛ در صورتی که بسیاری از این جاده ها به تعمیر دوباره نیاز دارد.^۵

ساخت و ساز یا زیربنا در نظرسنجی های جهانی به طور مداوم به عنوان یکی از فاسدترین سکتورها رده بندی شده است. «شاخص پرداخت کنندگان رشوه» شفافیت جهانی (Transparency International) در سال ۲۰۰۸ از لحاظ اقتصادی و با احتمال پرداخت رشوه توسط شرکت های شان به خارج از کشور، ۲۲ کشور را بررسی کرده است. یافته های آن نشان داده است که سکتور زیربنا دارای بیشترین گرایش به رشوه دهی به مقام های حکومتی و اعمال نفوذ ناموجه در پالیسی ها و مقررات حکومت ها است.^۶ به همین ترتیب، زیربنا به عنوان سکتوری آسیب پذیر در برابر مطالبه و پرداخت رشوه در افغانستان شناخته شده است. بخش زیربنا به ارزش صدها میلیون دلار رشوه، تولید می کند و به طیف گسترده ای از شبکه ها در افغانستان نفع می رساند.^۷ بنابراین فساد یکی از عوامل اصلی شکست در زیرساخت ها و از بین رفتن سریع آن پس از تحویل پروژه ها است. در سال های اخیر تلاش های زیادی برای حل این مشکل صورت گرفته است. شواهدی از موفقیت و صرفه جویی ها توسط کمیسیون تدارکات ملی (NPC) وجود دارد که مسئولان پروژه های تدارکات و قراردادهای عامه را ملزم کرده است تا در بازبینی هفتگی از قراردادهای عامه به این کمیسیون حساب دهند.

اداره تدارکات ملی (NPA) به تعدادی اصلاحات کلیدی از جمله تصویب قانون تدارکات ملی از سوی قوه مقننه، موفق شده است.^۸ اداره تدارکات ملی در ۲۵ فبروری ۲۰۱۸ تفاهم نامه ای را با ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان به منظور افزایش شفافیت و حساب دهی از طریق انتشار اطلاعات پروژه های زیربنایی عامه بر اساس قوانین و مقررات موجود و معیارهای انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان

۱ - P.1، Briefing Note 1، CoST، 2011.

۲ - بودجه ملی، وزارت مالیه، حکومت جمهوری اسلامی افغانستان، 1397.

۳ - sort=asc&order=Infrastructure#datatable?https://lpi.worldbank.org/international/global/2018

۴ - چالش های پایداری و فقدان ترمیم زیربنای جاده ای افغانستان سرمایه گذاری ایالات متحده را به خطر می اندازد. سرمفتش خاص برای بازسازی افغانستان، اکتبر 2016، ص 14.

۵ - همان، ص 18.

۶ - شاخص پرداخت رشوه، دیدبان جهانی شفافیت، 2008.

۷ - چالش رو به رشد فساد در افغانستان، بنیاد آسیا، 2012، ص 12.

۸ - از وعده به عمل، Transparency International، 2016، ص 14.

و همچنین در سپتامبر ۲۰۱۶ تفاهم نامه دیگری با «مشارکت برای قرارداد باز» و دیدبان شفافیت افغانستان امضا کرد. این تفاهم نامه شامل بررسی سطوح فعلی شفافیت و پاسخگویی در نظام تدارکات عامه افغانستان، ظرفیت سازی برای سهم گیری و ارائه نظریات، همکاری مقطعی در خصوص نظارت از اجرای قرارداد برای یک پروژه زیربنایی بزرگ و مستندسازی و انتشار نتایج پروژه و درس های آموخته شده می شود.^۹ شفافیت بین المللی، اداره تدارکات ملی را «نقطه ای روشن» در فعالیت های تدارکات افغانستان توصیف و گفته است که «بیش از ۲۰۰ میلیون دالر را صرفه جویی کرده است؛ در صورتی که می توانست به دلیل فساد از دست برود».^{۱۰}

اصلاحات اداره تدارکات ملی، گامی مهم در راستای بهبود شفافیت و کاهش خطر فساد است؛ اما کافی نیست؛ زیرا افغانستان هنوز به عنوان یکی از فاسدترین کشورهای جهان شناخته می شود.^{۱۱} شفافیت به عنوان تسهیل کننده نظارت مؤثرتر می تواند وضعیت کنونی را بهبود بخشد. سیستم های تدارکاتی - حتی آنهایی که دارای چارچوب حقوقی مرتبط سالم و سیستم های پیشرفته هستند - به تنهایی نمی توانند به اندازه کافی ضامن ارزش دهی به پول باشند؛ اما اگر شفافیت به دست آید و اطلاعات منتشر شده توسط متخصصین مورد اعتماد تجزیه و تحلیل و به عنوان اطلاعات هدفمند اما قابل اطمینان ارائه شوند به همه طرف ها و خود نهاد تدارکاتی با شناسایی زمینه های مدیریت نادرست یا فساد اداری کمک خواهد کرد.

نقش ابتکار شفافیت زیربنایی ارائه معیارهای معتبر برای انتشار اطلاعات مربوطه و تجزیه و تحلیل و تبدیل آن به اطلاعات قابل استفاده از مجرای پروسه اطمینان دهی تحت مدیریت گروه نهادهای ذیدخل است. این امر، گروه های ذی دخل را قادر می کند تا با هم کار کنند و شیوه های بهبود یافته را نه فقط درباره پروژه های خاص مطالعه کنند؛ بلکه اگر توصیه های ابتکار شفافیت زیربنایی پذیرفته شود، به طور پایدار در سطح تمام سکتور اعمال شود؛ بنابراین برنامه انتشار اطلاعات و اطمینان دهی ابتکار شفافیت زیربنایی به طور بالقوه ابزار قدرتمندی برای کاهش خطر سوء مدیریت و فساد در تدارکات پروژه های زیربنایی عامه از برنامه ریزی اولیه تا تحویل نهایی دارایی هاست.

شفافیت و پاسخگویی در افغانستان به طور گسترده در مطالعه امکان سنجی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان از لحاظ چارچوب، ابتکارات، مشارکت جامعه مدنی و دیدگاه استفاده کنندگان اطلاعات توضیح داده شده است. مطالعه هدف گذاری به این نتیجه رسیده است که افغانستان دارای بنیاد قانونی - اداری برای شفافیت و حساب دهی است؛ همچنین اشاره می کند که بیشتر این چارچوب رسمی، نسبتاً جدید است و بنابراین لزوماً به طور کامل اجرا نشده اند. قانون دسترسی به اطلاعات افغانستان صرفاً در سال ۲۰۱۴ نافذ شد و اصلاحات مربوط به تدارکات در سال ۲۰۱۵ صورت گرفت. این ها به قوانین موجود از جمله قانون اساسی افغانستان مصوب ۲۰۰۴ و قانون مدیریت مالی عامه مصوب ۲۰۰۵ افزوده شده اند که عناصر کلیدی چارچوب حقوقی انتشار اطلاعات و پاسخگویی را تشکیل می دهند.

چالش های مهمی در ارتباط با عرضه و تقاضای دسترسی به اطلاعات و پاسخگویی مرتبط با آن در افغانستان وجود دارد. از لحاظ تقاضا، نکته قابل توجه ظرفیت محدود رسانه ها، نهادهای جامعه مدنی و شهروندان از استفاده درباره اطلاعات موجود برای پاسخگو قراردادن حکومت است. چالش های مرتبط با آن عبارتند از نرخ پایین سواد و میزان بالای جمعیت روستایی حدود ۷۰ درصدی در کشور است. از لحاظ عرضه، علاوه بر زمانی که به صورت اجتناب ناپذیر برای تطبیق قابل اعتماد اصلاحات اخیر ضروری است، این واقعیت قابل توجه است که برخی اطلاعاتی مهم ممکن است به صورت سازگار منتشر نشود که بتواند توسط بازیگران محلی قابل بررسی باشد. این به آن دلیل است که تمویل کنندگان به طور معمول پالیسی و شیوه های انتشار اطلاعات مربوط به جریان های تمویل خود را که عمدتاً خارج از بودجه هستند دنبال می کنند که لزوماً مطابق با الزامات انتشار اطلاعات حکومت نیستند. بر علاوه، وضع امنیتی نه تنها خطرات اجرایی بلکه خطراتی مرتبط با انتشار اطلاعات را نیز ایجاد می کند.^{۱۲}

۲.۲ وضعیت کنونی انتشار اطلاعات پروژه های زیربنایی در افغانستان

در حال حاضر در افغانستان، بنیان انتشار اطلاعات پروژه های زیربنایی در سه قانون متفاوت دسترسی به اطلاعات، قانون تدارکات و قانون مدیریت امور مالی عامه تصریح شده است. افزون بر آن، پالیسی های انتشار اطلاعات و اطلاع رسانی تمویل کنندگان نیز وجود دارد

۹ - از وعده به عمل، Transparency International، ۲۰۱۶، ص ۲۹.

۱۰ - گزارش ربعوار به کنگره ایالات متحده، سرمفتش خاص برای بازسازی افغانستان، ۳۰ جنوری ۲۰۱۷، ص ۹.

۱۱ - شاخص ادراک فساد، ۲۰۱۷.

۱۲ - CoST Afghanistan Scoping Study، p57.

که از تمویل کننده تا تمویل کننده متفاوتند.

قانون تدارکات، انتشار فعالانه اطلاعات به عموم را در دو مرحله اعلان تدارکات و اعلام برنده تدارکات در پروسه تدارکات تنظیم می کند^{۱۳}. این قانون نهادهای تدارکاتی را ملزم به انتشار اطلاعات پروسه انتخاب داوطلبی ها نمی کند. قراردادهای منفرد به انتشار اطلاعات ملزم نشده اند؛ در حالی که این استثنا [قراردادهای منفرد] در مرحله اعلام برنده تدارکات (ماده ۴۳) صریح شده است. الزام اعلان تدارکات فقط به داوطلبی اشاره دارد و این به طور ضمنی قراردادهای منفرد (ماده ۱۹) را استثنا کرده است.

یافته های مطالعه امکان سنجی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان نشان می دهد که در مراحل دیگر پروسه تدارکات (مرحله اولیه تعیین پروژه، نیازسنجی یا مطالعات امکان سنجی، مرحله آماده سازی تدارکات، پروسه تدارکاتی اجرای قرارداد) برای انتشار فعالانه اطلاعات الزام قانونی وضع نشده است.

با توجه به ماده ۱۴ قانون دسترسی به اطلاعات، تمام نهادهای حکومتی مکلف هستند که اطلاعات زیر را به صورت سالیانه و فعالانه به عموم منتشر کنند.

۱. قراردادها

۲. پروتکل های ملی و بین المللی و تفاهم نامه ها

۳. پالیسی ها، استراتژی ها و برنامه های کاری

با توجه به ماده ۶، اطلاعات تابع مقررات «نشر بنا به درخواست» باید ظرف ۱۰ روز برای شهروندان عادی، ۳ روز برای روزنامه نگاران و اطلاعات مربوط به امنیت و آزادی افراد در ۱ روز ارائه شوند. با این وجود، این قانون ضرورت استفاده از فرمت های خاص را برای دسترسی به اطلاعات مقرر کرده است؛ بنابراین دسترسی بالقوه را برای درصد بالایی از جمعیت که در حال حاضر بی سوادند محدود می کند.

قانون مدیریت امور مالی عامه با الزامی کردن انتشار اطلاعات بودجه پس از تصویب پارلمان، به صورت غیرمستقیم تضمین می کند که اطلاعات مانند هزینه های برآورد شده پروژه، منابع مالی و تاریخ تأیید پروژه (نهایی) در دسترس عموم قرار گیرند.

انتشار اطلاعات در افغانستان در مراحل اولیه است و این عملکرد برای بهبود نیازمند ظرفیت و منابع است؛ هرچند بعضی از راه کارهای انتشار اطلاعات خوب توسط تیم اطمینان دهی مشاهده و در مطالعه امکان سنجی نیز به آن اشاره شده است؛ ولی این لزوماً به معنی آن نیست که این روش های برتر شرایط رهنمود انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان را برآورده می کنند که به نوبه خود با استاندارد بین المللی انتشار اطلاعات زیربنایی (IDS) تقریباً هم تراز است.

اختلاف های مهمی بین استاندارد انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان، چارچوب حقوقی افغانستان و پالیسی های تمویل کنندگان وجود دارد. این اختلافات عمدتاً درباره انتشار فعالانه اطلاعات اجرای قرارداد است. یکی از یافته های اصلی تیم اطمینان دهی این است که اکنون هیچ اطلاعاتی به صورت فعالانه درباره اجرای پروژه / قرارداد منتشر نمی شود و نهادهای تدارکاتی نیز بر اساس قانون مکلف به انتشار چنین اطلاعاتی نیستند.

ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان در مطالعه امکان سنجی وضعیت کنونی انتشار اطلاعات در افغانستان و سازگاری چارچوب های قانونی با شرایط انتشار فعالانه اطلاعات، ابتکار شفافیت زیربنایی را ارزیابی کرده است. علاوه بر این، رهنمود انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان به این منظور تهیه شده است تا دستورالعمل های مفصلی را برای نهادهای تدارکاتی درباره چگونگی انتشار فعالانه اطلاعات و انتشار اطلاعات بنا بر درخواست فراهم کند. این رهنمود مبنای کار تیم اطمینان دهی را در ارزیابی میزان و دقت چنین انتشاری، تشکیل می دهد.

۲.۳ مقاصد و اهداف اطمینان دهی

اساساً هدف ابتکار شفافیت زیربنایی دستیابی به شفافیت در پروژه های زیربنایی عامه است؛ به نحوی که در کوتاه مدت تصمیم گیرندگان را حساسد و در بلندمدت شیوه های بهبود یافته تدارکاتی را نهادینه کند. جریان های اطلاعاتی بهتر نه تنها نهادهای تدارکاتی را قادر می کند تا عملکرد خود را بهبود بخشند؛ بلکه وجود شهروندان آگاه و مؤسسات عامه پاسخگو می تواند منجر به معرفی اصلاحاتی شود که سوء مدیریت، ناکارآمدی، فساد و خطرات ناشی از زیرساخت های ناقص به مردم را کاهش دهد.

ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان چهار بخش اصلی دارد که استانداردهای جهانی را برای شفافیت و پاسخگویی در تحویل پروژه های زیربنایی عامه فراهم می کند. این معیارها انعطاف پذیر است و استفاده از آن در زمینه های مختلف سیاسی، اقتصادی، حقوقی و اجتماعی ممکن است.

بخش های اصلی ابتکار شفافیت زیربنایی:

1. انتشار اطلاعات

ابتکار شفافیت زیربنایی از طریق انتشار اطلاعات پروژه های زیربنایی عامه، شفافیت را افزایش می دهد. چهل نکته اطلاعاتی در مراحل کلیدی طی یک چرخه پروژه منتشر می شود. همان طور که در معیار اطلاعات زیربنایی ابتکار شفافیت زیربنایی (CoST IDS) آمده است؛ در نهایت، یک برنامه ملی، پروسه انتشار اطلاعات زیربنای عامه ای را ایجاد می کند که عملی، پایدار و مناسب به شرایط محلی باشد و بتواند سطح قابل قبول و قابل توجهی از انطباق را به دست آورد.

2. اطمینان دهی

ابتکار شفافیت زیربنایی از طریق بررسی مستقل اطلاعات منتشر شده، پاسخگویی را افزایش و اطمینان دهی، ابتکار شفافیت زیربنایی اعتبار اطلاعات تکنیکی را بررسی و آن را به زبان ساده تفسیر و موضوعات نگران کننده را شناسایی می کند. این اطلاعات کمک می کند تا همه نهادهای ذیدخل با درک مسائل اصلی به عنوان پایه ای برای پاسخگو کردن تصمیم گیرندگان عمل کنند.

3. گروه نهادهای ذیدخل

در هر کشوری ابتکار شفافیت زیربنایی توسط گروهی از نهادهای ذیدخل (MSG) شامل نمایندگان حکومت، سکتور خصوصی و جامعه مدنی اداره می شود. با فراهم آوری یک اجتماع بی طرف، ابتکار شفافیت زیربنایی به این نهادهای ذیدخل کلیدی کمک می کند تا اهداف مشترکی را برای بهبود ارزش، کارایی و اثربخشی سرمایه گذاری در زیربنای عامه دنبال کنند.

4. پاسخگویی اجتماعی

همیشه تأکید شده است که پاسخگویی اجتماعی برای ترجمه شفافیت به بهبودی های عملی ضروری است. ابتکار شفافیت زیربنایی، ابزارهای انکشاف یافته توسط سازمان های شریک را تقویت می کند. در جایی که نیاز باشد ابزارهایی را برای جامعه مدنی و رسانه ها برای درک اطلاعات منتشره و استفاده از آن برای نظارت بر سرمایه گذاری و بهبود پاسخگویی برنامه آموزشی فراهم می کند.

این گزارش که به سفارش گروه نهادهای ذیدخل تهیه شده است اساساً بر روند اطمینان دهی متمرکز است؛ اما با ارزیابی پروسه انتشار اطلاعات آغاز می شود. در مواردی که نقصی در چنین انتشار اطلاعات دیده شده است به نهادهای تدارکاتی فرصت داده شده است تا به تیم اطمینان دهی برای تجزیه و تحلیل اطلاعات اضافی بدهد.

جدول ۱: فهرست پروژه های زیربنایی انتخاب شده برای پروسه اطمینان دهی

وزارت فواید عامه									
نوع بودجه	پیشرفت عملی	تاریخ ختم	تاریخ آغاز	تمویل کننده	وضعیت پروژه	هزینه مجموعی پروژه دالر/افغانی	موقعیت پروژه	ویژگی پروژه	نام پروژه
غیر اختیاری	100%	۲۰۱۶ ۷ مارچ	1 ۲۰۱۳	بانک انکشاف اسلامی و حکومت جمهوری اسلامی افغانستان	تکمیل شده	\$22 میلیون	بغلان	52 km	بازسازی جاده آسفالت از دوشی به پلخمری با طول ۵۲ کیلومتر
اختیاری	75%	۱۳۹۶-۰۵-۱۹	16-12-1394	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان	در حال اجرا	597,451,239.00 افغانی	لوگر	21.209 km	ساخت و آسفالت سرک کابل - لوگر قسمت اول با طول ۲۱,۲۰۹ کیلومتر
اختیاری	80%	۱۳۹۶-۰۹-۳۰	01-1-1395	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان	در حال اجرا	2737,201,660.63 افغانی	قندهار	16.5 km	ساخت و ساز و آسفالت سرک میدان هوایی قندهار با طول ۱۶,۵ کیلومتر
وزارت احیا و انکشاف دهات									
موجود نیست	100%	22-07-1394	21-04-1392	بانک جهانی	تکمیل شده	44,457,638.00 افغانی	ولسوالی ورس ولایت بامیان	20 km	بازسازی سرک روستایی متعلق به برنامه ملی راه سازی (NRAP)
موجود نیست	100%	19-09-1394	10-08-1392	بانک جهانی	تکمیل شده	\$337,460.00	ولسوالی سالنگ، ولایت پروان	12 مجرا 80 m 5 km 4 مجرای آب برای شستشوی سرک	بازسازی آبروها، دیوارهای استادی، جاده های روستایی و آبروها برای شستن سرک
موجود نیست	92%	موجود نیست	1396	بانک جهانی	در حال اجرا	157,635,239.1 افغانی	تخار	20 km	جغل اندازی ۲۰ کیلومتر سرک از قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه چال
وزارت انرژی و آب									
اختیاری	10%	۳۰۵ سال پس از ۲۰۱۷	20 اپریل ۲۰۱۷	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان	در حال اجرا	\$78,085,810	ولسوالی چاربرجک ولایت نیمروز	آبیاری ۸۰,۰۰۰ هکتار زمین و تولید ۹ مگاوات برق	بند کمال خان (فاز ۳)
اختیاری	100%	15-11-1395	15-3-1395	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان	تکمیل شده	\$419,787.31	تخار	1.5 km	پروژه دیوار استادی سنگی در قریه قره هندو و شهر تالقان

۳ انتشار اطلاعات

۳.۱ خلاصه اطلاعات منتشرشده هر پروژه

تیم اطمینان‌دهی بر اساس چارچوب انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی، اطلاعات منتشرشده توسط نهاد تدارکاتی درباره ۸ پروژه انتخاب‌شده را ارزیابی کرده است. چارچوب انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی شامل سه پروسه متمایز انتشار فعالانه، تعامل با نهادهای ذیدخل و انتشار بنا بر درخواست است.

پس از معرفی تیم اطمینان‌دهی و ارائه گزارش اولیه به گروه نهادهای ذیدخل، تیم اطمینان‌دهی شروع به جمع‌آوری اطلاعات منتشرشده کرد. در ابتدا، تیم اطمینان‌دهی کار خود را با جستجو در وبسایت‌های اینترنتی و منابع آنلاین برای جمع‌آوری اطلاعاتی که فعالانه منتشر شده‌اند آغاز کرد؛ در نتیجه، این تیم متوجه شد که نهادهای تدارکاتی اکثر اطلاعات مورد نیاز را مطابق معیارهای انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی منتشر نکرده‌اند و حتی در بعضی موارد انتشار اطلاعاتی را که طبق قوانین نافذ ضروری است نادیده گرفته‌اند. به طور مشخص، سه واحد تدارکاتی پروژه‌های منتخب فاقد وبسایت کامل، قابل دسترسی و کاربرپسند برای انتشار اطلاعات پروژه و اطلاعات قراردادی و فاقد بانک معلوماتی برای پروژه‌های بسته‌شده بودند. وبسایت‌های موجود نهادهای تدارکاتی در شرایط بسیار بدی هستند. دسترسی محدود به اطلاعات کلیدی درباره پروژه‌ها، تدارکات، اطلاعات و گزارش‌های به‌روز یکی از این چالش‌ها است؛ از سوی دیگر، وبسایت اداره تدارکات ملی از سال ۲۰۱۵ فعال و به نحوی جایگزین وبسایت‌های نهادهای تدارکاتی شده است که در گذشته ساخته شده بودند؛ یعنی واحدهای پالیسی‌سازی تدارکات (PPU)، ادارات مدیریت قرارداد (CMO) و اداره بازسازی و انکشاف افغانستان (ARDS). وبسایت اداره تدارکات ملی نیز با مسائل مشابه آنچه در بالا یادآوری شد مواجه بود؛ اما مشکل عمده آن این است که هیچ‌کدام از اطلاعات مربوط به پروژه‌هایی که پیش از تأسیس اداره تدارکات ملی آغاز و یا قرارداد شده‌اند را شامل نمی‌شود.

نهادهای تدارکاتی ادعا می‌کنند که آن‌ها حداقل اطلاعات مربوط به دعوت به آفرگشایی و اعلام برنده را مطابق با قانون تدارکات منتشر کرده‌اند؛ اما دسترسی به این اطلاعات برای تیم اطمینان‌دهی بسیار دشوار بود؛ زیرا معمولاً پس از امضای قرارداد و تکمیل روند داوطلبی این اطلاعات از وبسایت نهاد تدارکاتی حذف می‌شود؛ بنابراین تیم اطمینان‌دهی مجبور شد تا به شیوه انتشار اطلاعات بنا بر درخواست (Reactive Disclosure) متوسل شود تا نهادهای تدارکاتی، اطلاعات موجود را به تیم اطمینان‌دهی ارائه کنند و آن‌ها نیز پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات، به ویژه یافته‌هایی درباره انتشار فعالانه داشته باشند.

در طول پروسه اطمینان‌دهی، تیم اطمینان‌دهی جمعاً برای تمام پروژه انتخابی که اطلاعاتشان فعالانه یا بنا بر درخواست منتشر شده است تقریباً به ۱۴۰۰ سند مرتبط با پروژه و مکاتبات آن دسترسی پیدا کرد. این رقم لزوماً ارتباط و میزان انتشار اطلاعات یادشده را در سازگاری با مقررات انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان نشان نمی‌دهد؛ بلکه تنها نشان‌دهنده تعداد اسناد جمع‌آوری‌شده و بررسی‌شده توسط تیم اطمینان‌دهی در طول پروسه اطمینان‌دهی است. دسترسی به این تعداد اسناد نیاز به تلاش زیاد و مدت‌زمان طولانی دارد. تیم اطمینان‌دهی با در دست داشتن یک نامه رسمی از رئیس گروه نهادهای ذیدخل و تفاهم‌نامه‌های امضاشده میان ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان و نهادهای تدارکاتی وضعیت استثنایی داشت؛ حتی با چنین وضعی نیز، دسترسی به این اسناد در هر کدام از نهادهای تدارکاتی به طور متوسط بیش از یک ماه زمان را دربر گرفت.

جدول زیر تعداد اسناد منتشرشده درباره هر کدام از پروژه‌ها را نشان می‌دهد و هر سند به معنی یک یا چند ورق است که برای یک هدف واحد تولید شده است؛ مانند یک اعلامیه داوطلبی در یک ورق یا یک قرارداد شامل بیش از یک ورق.

جدول ۲: تعداد اسناد در هر پروژه مشخص شده است.

عنوان پروژه	شماره کد پروژه	تعداد اسنادی که به طور فعالانه منتشر شده است	تعداد اسنادی که بنا بر درخواست منتشر شده است
پروژه سرک دوشی - پلخمری	AFG / 420011	19	< 300
پروژه سرک کابل - لوگر	AFG / 420335	11	98
پروژه سرک میدان هوایی قندهار	AFG / 420337	9	114
پروژه سرک روستایی ورس	RRD / WB / ARAP / CHL / BMN / 036 / C2 / 001	8	90
پروژه آبروها، دیوارهای استنادی و سرک روستایی سالنگ	RRD / WB / ARAP / KBL / PRN / 055 / C2 / 001	7	105
پروژه سرک روستایی قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه چال	RRD / MOF / NRAP / NRHE / TKR / 080 / C1 / 001	7	200
پروژه بند کمال خان (فاز ۳)	AFG / 410066	18	296
پروژه دیوار استنادی سنگی قریه قره هندو	AFG / 410257	5	95

خلاصه‌ای از اطلاعات منتشرشده توسط نهاد تدارکاتی برای تمام پروژه‌های انتخاب‌شده، شامل اسناد دسته‌بندی‌شده در جدول زیر است.

جدول ۳: خلاصه‌ای از اطلاعات منتشرشده

اسنادی که به طور فعالانه منتشر شده است	اسنادی که بنا بر درخواست منتشر شده است
سند داوطلبی مانند درخواست پروپوزال RFP، درخواست قیمت RFQ و EOI و ابراز علاقه به داوطلبی	اسناد تخنیک‌های انجینیری
اطلاعیه برنده قرارداد	گزارش‌های پیشرفت پروژه
	سوابق پرداخت
	مکاتبات اداری پروژه و مستندات

۲.۳ کامل بودن اطلاعات منتشرشده

یافته‌های تیم اطمینان‌دهی نشان می‌دهد که انتشار اطلاعات درباره پروژه‌های انتخاب‌شده کامل نیست و فقط تعداد محدودی از موارد بر اساس معیار اطلاعات رهنمود انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان فعالانه منتشر شده‌اند. به طور کلی، نهادهای تدارکاتی معمولاً فقط اعلان تدارکات، تصمیم‌گیری در خصوص برنده و معلومات برنده داوطلبی را منتشر می‌کنند که طبق قانون تدارکات افغانستان الزامی است.

برای تأیید معلومات منتشرشده توسط تیم اطمینان‌دهی، ضروری بود که انتشار اطلاعات بنا بر درخواست صورت گیرد و نهادهای تدارکاتی بر اساس تفاهم‌نامه‌های امضاشده بین گروه نهادهای ذیدخل و نهاد تدارکاتی مربوطه معلومات را در اختیار تیم اطمینان‌دهی بگذارند. برخی از مشکلات مربوط به انتشار بنا بر درخواست نیز وجود دارد. اکثر مشکلات ناشی از نبود سیستم مناسب فایلینگ و سیستم‌های مدیریت اطلاعات بوده است. اسناد و اطلاعات به صورت مناسب و امن آرشیو نشده است. اکثر فایل‌ها و اسناد به درستی علامت‌گذاری و شماره‌گذاری نشده‌اند تا استفاده‌کننده بتواند به راحتی اطلاعات مورد نیاز را پیدا کند. حافظه اداری در نهاد تدارکاتی ضعیف و مدیریت اسناد / آرشیو کاملاً ابتدایی است. تغییر و تبدیل کارمندان مسئول، سوء مدیریت را تشدید و دسترسی به اطلاعات را دشوار و وقت‌گیر کرده است.

رهنمود انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان انتشار فعالانه ۶۳ مورد معیار اطلاعات در مراحل قرارداد و پروژه را الزامی کرده است. انتشار فعالانه شامل اطلاعات همه پروژه‌ها و قراردادهای واجد شرایط در مراحل مشخص در طول چرخه ساخت و ساز می‌شود که صاحبان پروژه‌ها و نهادهای تدارکاتی ملزم به انتشار آن هستند. اطلاعات در قالبی واضح و قابل استفاده از طریق یک رسانه عمومی منتشر

می‌شود که برای طیف وسیعی از نهادهای ذیدخل باز و قابل دسترس باشد^{۱۵}. در حال حاضر، نهادهای تدارکاتی فقط اطلاعات مربوط به مرحله تدارکات و برنده قرارداد را منتشر می‌کنند.

جدول ۴: معیارهای انتشار اطلاعات به صورت فعالانه^{۱۶}

اطلاعات پروژه	
پایان مرحله تشخیص و آمادگی پروژه	پایان مرحله تکمیل پروژه
1. تاریخ انتشار اطلاعات 2. روش‌های گزینش پروژه (پروژه چگونه انتخاب شده است) 3. سکتور، سکتور فرعی 4. عنوان پروژه 5. موقعیت پروژه 6. هدف پروژه 7. محدوده پروژه (Project Scope) 8. پیامدهای پروژه بر محیط زیست (در صورتی که قابل تطبیق باشد) 9. پیامدهای پروژه بر زمین و مسکن (در صورتی که قابل تطبیق باشد) 10. منابع تمویل 11. تاریخ منظوری بودجه پروژه 12. ارزش تخمینی پروژه 13. جزئیات تماس	1. تاریخ انتشار اطلاعات 2. روش‌های گزینش پروژه (پروژه چگونه انتخاب شده است) 3. سکتور، سکتور فرعی 4. عنوان پروژه 5. موقعیت پروژه 6. هدف پروژه 7. محدوده پروژه (Project Scope) 8. پیامدهای پروژه بر محیط زیست (در صورتی که قابل تطبیق باشد) 9. پیامدهای پروژه بر زمین و مسکن (در صورتی که قابل تطبیق باشد) 10. منابع تمویل 11. تاریخ منظوری بودجه پروژه 12. ارزش تخمینی پروژه 13. جزئیات تماس
اطلاعات قرارداد	
پایان مرحله تدارکات / اعطای قرارداد	در جریان تطبیق قرارداد در هر ۶ ماه

1. تاریخ انتشار اطلاعات	1. تاریخ انتشار اطلاعات
2. عنوان قرارداد	2. عنوان قرارداد
3. اداره تدارکاتی	3. اداره تدارکاتی
4. مراحل تدارکاتی (Procurement Proceeding)	4. مراحل تدارکاتی
5. نوع قرارداد	5. نوع قرارداد
6. نوع و مقدار تضمین آفر (درخواستی)	6. نوع و مقدار تضمین آفر (درخواستی)
7. تعداد داوطلبان	7. تعداد داوطلبان
8. نام قراردادی	8. نام قراردادی
9. قیمت تخمینی	9. قیمت تخمینی
10. قیمت قرارداد	10. قیمت قرارداد
11. تاریخ اعلان تدارکات/ پروژه	11. تاریخ اعلان تدارکات/ پروژه
12. تاریخ اعطای قرارداد	12. تاریخ اعطای قرارداد
13. محدوده قرارداد (Contract Scope)	13. محدوده قرارداد (Contract Scope)
14. تاریخ آغاز قرارداد	14. تاریخ آغاز قرارداد
15. نوع رسانه استفاده شده در اعلان تدارکات	15. نوع رسانه استفاده شده در اعلان تدارکات
16. داوطلبی مجدد: تاریخ و دلیل آن	16. داوطلبی مجدد: تاریخ و دلیل آن
17. جزئیات تماس	17. جزئیات تماس
تکمیل قرارداد	
1. تاریخ انتشار اطلاعات	1. تاریخ انتشار اطلاعات
2. عنوان قرارداد	2. عنوان قرارداد
3. اداره تدارکاتی	3. اداره تدارکاتی
4. تعدیل قیمت	4. تعدیل قیمت
5. تغییرات در میعاد قرارداد	5. تغییرات در میعاد قرارداد
6. تغییرات در محدوده قرارداد	6. تغییرات در محدوده قرارداد
7. دلایل تغییرات قیمت/ارزش قرارداد	7. دلایل تغییرات قیمت/ارزش قرارداد
8. دلایل تغییرات در محدوده و تغییرات در میعاد تکمیل قرارداد	8. دلایل تغییرات در محدوده و تغییرات در میعاد تکمیل قرارداد
9. جزئیات تماس	9. جزئیات تماس

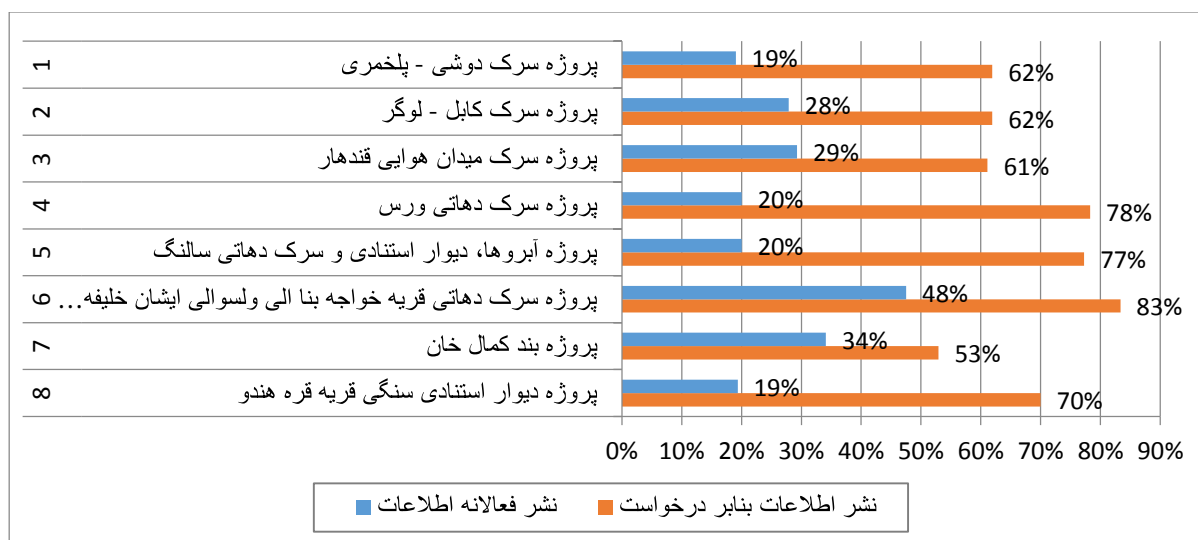
رهنمود انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان انتشار بنا بر درخواست ۲۷ مورد معیار اطلاعات را الزامی می کند. انتشار بنا بر درخواست شامل اطلاعات اضافی می شود که صاحبان پروژه ها و نهادهای تدارکاتی مجازند در هر زمانی آن را منتشر کنند و مکلفاند اطلاعات مربوط به آن ها را بنا بر درخواست در اختیار هر فرد یا سازمان واجد شرایط بگذارند. انتشار بنا بر درخواست مستلزم در دسترس گذاشتن اطلاعات اضافی به طرف درخواست دهنده به صورت قابل استفاده در یک مکان قابل دسترسی و تحت شرایط مشخص است^{۱۷}.

جدول ۵: موارد معیاری اطلاعات برای انتشار اطلاعات بنا بر درخواست^{۱۸}

اطلاعات پروژه	
شناسایی و آماده‌سازی	تکمیل پروژه
1. برنامه و بودجه چند ساله	9. گزارش پیشرفت تطبیق
2. معلومات مختصر درباره پروژه و یا مطالعه امکان‌سنجی	10. تصمیم تعدیل بودجه
3. ارزیابی پیامدها آن بر محیط زیست	11. گزارش تکمیل پروژه
4. پلان اسکان مجدد و جبران خسارت	12. گزارش ارزیابی پروژه
5. منسوبین پروژه و نقش آن‌ها	13. گزارش تفتیش فنی
6. توافقات مالی	14. گزارش تفتیش مالی
7. پلان تدارکاتی	
8. تصمیم منظوری پروژه	
اطلاعات قرارداد	
تدارکات	قرارداد
15. منسوبین قرارداد و نقش آنان	20. شرایط و توافقنامه قرارداد
	21. ثبت‌نام و مالکیت شرکت‌ها
	22. مشخصات و نقش‌ها
16. روش خرید	تکمیل قرارداد
17. اسناد داوطلبی	23. لیست تفاوت‌ها، تغییرات و تعدیلات
18. نتایج ارزیابی داوطلبی	24. لیست افزایش
19. گزارش طرح‌ریزی پروژه	25. گزارش تضمین کیفیت
	26. اسناد پرداخت و یا تصدیق‌نامه‌های پرداخت
	27. تعدیلات قرارداد

برای ارزیابی سطح انتشار اطلاعات در پروژه‌های انتخاب‌شده، تیم اطمینان‌دهی دو چک‌لیست مختلف برای انتشار فعالانه و انتشار بنا بر درخواست را بر اساس موارد معیار اطلاعاتی رهنمود انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان تهیه کرد و سپس اطلاعات منتشرشده توسط نهاد تدارکاتی در برابر این چک‌لیست‌ها بررسی و تحلیل شد. تیم اطمینان‌دهی مشخص کرد که هیچ کدام از نهادهای تدارکاتی بیش از ۵۰ درصد از اطلاعات مورد نیاز را طبق الزامات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان فعالانه منتشر نکرده است. پروژه راه‌سازی روستایی در قریه خواجه بنای ولایت تخار بیشترین درصد (۴۸٪) را در انتشار فعالانه به دست آورده است. این پروژه از طریق ۹ شورای انکشاف محلی (CDCs) مختلف اجرا شده است؛ بنابراین اطلاعات به راحتی در دسترس جوامع بود و بیشتر اطلاعات کلیدی در سطح محلی منتشر شده‌اند؛ با این حال، به نظر نمی‌رسد اطلاعات درباره چنین پروژه‌هایی در سطح ملی نیز منتشر شوند. پروژه سرک دوشی - پلخمري و پروژه دیوار استنادی سنگی کمترین

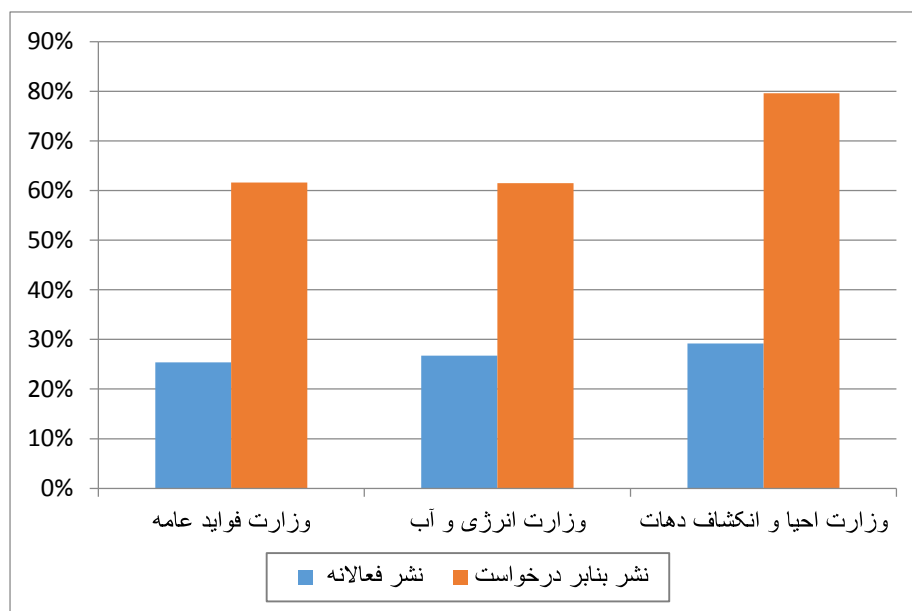
میزان انتشار فعالانه اطلاعات را داشته‌اند. علت این درصد کم در انتشار فعالانه این است که برخی از موارد معیار اطلاعات کلیدی شامل تخمین هزینه، تعداد شرکت‌های شرکت‌کننده در داوطلبی و محدوده کار این پروژه‌ها در طول مرحله تدارکات و اعطای قرارداد به عموم منتشر نشده است؛ در صورتی که طبق معیار انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان این امر ضروری است. درصد اطلاعاتی که در مقایسه با این معیار، به طور فعالانه و بنا بر درخواست برای هر یک از پروژه‌ها منتشر شده‌اند در شکل زیر نشان داده شده است.

نمودار 2: درصد انتشار واقعی در مقابل موارد معیار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی

افزون بر بررسی انتشار اطلاعات در سطح پروژه، ارزیابی انتشار اطلاعات در یک نهاد تدارکاتی، یک تصویر لحظه‌ای از عملکرد مقایسه‌ای را فراهم می‌کند؛ بدین ترتیب شکل زیر نشان‌دهنده عملکرد انتشار اطلاعات هر نهاد تدارکاتی است که درصدی از آن به عنوان اوسط انتشار کلی اطلاعات در تمام پروژه تحت یک نهاد تدارکاتی استخراج شده است؛ چنانچه در شکل ۲ نشان داده شده است.

برای مقایسه نهادهای تدارکاتی و بر اساس اطلاعات از ۸ پروژه که اطلاعات آن تجزیه و تحلیل خواهند شد، وزارت احیا و انکشاف دهات با انتشار ۲۹٪ از موارد معیار اطلاعات به صورت فعالانه و انتشار ۸۰٪ اطلاعات بنا بر درخواست، در صدر است. وزارت فواید عامه ۲۵٪ موارد معیار اطلاعات را به صورت فعالانه و ۶۲٪ اطلاعات را بنا بر درخواست منتشر کرده است و از لحاظ عملکرد انتشار اطلاعات در جایگاه سوم است.

نمودار 3: درصد انتشار واقعی در سطح هر ارگان با توجه به پروژه‌های انتخاب‌شده

میزان پوشش اطلاعات منتشرشده توسط تیم اطمینان دهی به عنوان یک نگرانی مشخص شده است. اکثر نهادهای تدارکاتی تنها به یک کانال

رسانه‌ای (ابزار ارتباطی و رسانه‌ای خودشان) برای اطلاع‌رسانی و انتشار اطلاعات اتکا می‌کنند؛ این گونه انتشار، جریان رسانه‌های مختلف و جامع را پوشش نمی‌دهد. به عنوان مثال، پروژه راه‌سازی روستایی در ولسوالی چال ولایت تخار به ۹ شورای انکشافی محلی در ۹ مرحله اعطا شد. انتشار اطلاعات درباره این پروژه محدود به جوامع محلی است و شامل مراکز اجتماعی / مذهبی مانند مساجد می‌شود. در مقابل در پروژه دیوار استنادی سنگی قریه قره هندو، جوامع محلی به طور گسترده‌ای در مرحله اولیه از پروژه بی‌خبر نگه داشته شده‌اند. نماینده قریه قره هندو به تیم اطمینان دهی تأیید کرد که جامعه و جمعیت روستایی آن‌ها از مرحله تدارکات آگاه نبوده‌اند و در طول آماده‌سازی پروژه دیدگاه‌های آن‌ها پرسیده نشده است؛ این موضوع در نهایت منجر به جنجال مهمی در مرحله پس از ساخت و ساز، شده است.^{۱۹}

انتشار اطلاعات اولیه درباره پروژه راه‌سازی روستایی در ولسوالی سالنگ توسط وزارت احیا و انکشاف دهات

درباره انتشار بنا بر درخواست باید از همه نهادهای تدارکاتی که با ارائه اطلاعات درخواست شده با تیم اطمینان دهی همکاری کرده‌اند سپاسگزاری کرد. مقامات وزارت انرژی و آب، مایل به ارائه هیچ گونه اطلاعاتی نبودند؛ زیرا تفاهم‌نامه‌ای با آن‌ها امضا نشده بود. این مشکل پس از امضای تفاهم‌نامه در ۲۵ فبروری ۲۰۱۸ بین وزارت انرژی و آب و ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان به سرعت حل شد. وزارت فواید عامه نیز همکاری بود؛ ولی اطلاعات و اسناد آنان مرتب نبود و برای تیم اطمینان دهی بسیار دشوار بود که به سرعت و به راحتی به معلومات مورد نیاز دسترسی پیدا کند. وزارت احیا و انکشاف دهات بیش از همه با تیم همکاری کرد. سیستم مدیریت اسناد، نظم و ترتیب اسناد آن‌ها بهتر از دیگران بود.

۳.۳ دقت اطلاعات منتشرشده

به طور کلی، اطلاعات منتشرشده درباره پروژه‌ها دقیق است؛ با این حال بخشی از اختلافات و یا تفاوت‌هایی که توسط تیم اطمینان دهی مشاهده شده است در بخش بعدی این گزارش به عنوان مسائل خاص یا علت‌های نگرانی مطرح خواهد شد. تیم اطمینان دهی اطلاعاتی را که از سوی نهادهای تدارکاتی فراهم شده است از طریق منابع دیگر مانند قراردادی‌ها و مردم محل تصدیق کرده است. افزون بر این، بیشتر اطلاعات از قبیل بودجه ملی، پلان تدارکاتی، گزارش سالانه و اعلامیه‌ها از وبسایت‌های نهادهای حکومتی برای تأیید صحت اطلاعات منتشره به دست آمده است.

۴. ۱. ۱ فاز سوم پروژه تدارکات بند کنترل سیل کمال خان

پروژه اعمار بند کمال خان بر روی دریای هلمند در جنوب غرب افغانستان در ولسوالی چهار برجک ولایت نیمروز برنامه ریزی شده بود. کار این پروژه ۳۵ سال پیش در دوران ریاست جمهوری محمد داود خان آغاز شده بود؛ اما این پروژه پس از مرگ او در سال ۱۹۷۸ به حالت تعلیق درآمد. کار این پروژه در سال ۲۰۱۰ از سر گرفته شد و فاز اول و دوم آن به ترتیب در سال های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۵ تکمیل و ساخت فاز سوم این پروژه در اپریل ۲۰۱۷ افتتاح شد^{۲۲}.

دامنه ساخت فاز سوم پروژه بند کمال خان شامل موارد زیر است:

- انطباق و ساخت و ساز/تأمین بند کمال خان
- بند کنترل و ویبر (بندی که سطح آب را بالا می برد)
- نیروگاه
- آبروها
- طرح انکشاف آبیاری
- طرح راه اندازی مخزن

صاحب پروژه وزارت انرژی و آب است و در ابتدا، هزینه پروژه به مبلغ ۷۸،۰۳۵،۸۱۳،۲۸ دالر و دوره ساخت ۴۲ ماه برآورد شده است. هدف اصلی این پروژه، کنترل ریسک سیل های فاجعه بار، آبیاری ۱۵۰،۵۰۰ هکتار زمین زراعتی و تولید برق با ظرفیت ۹ مگاوات از طریق ۴ توربین است. تدارکات این پروژه طبق اصول داوطلبی رقابتی بین المللی محدود (LICB) انجام شده است که با شروع از جون ۲۰۱۶ تا مارچ ۲۰۱۷ تقریباً ۱۰ ماه طول کشیده است. چالش های بسیاری در جریان تدارکات بروز کرده و ابهاماتی مشخص شده است که منجر به طرح نگرانی های بالقوه می شود. تیم اطمینان دهی تمام اسناد مربوط به تدارکات پروژه را که توسط نهاد تدارکاتی در دسترس گذاشته شده بود بررسی و تدقیق کرده است. برخی مسائل مربوط به تدارکات این پروژه در جریان پروسه اطمینان دهی شناسایی شده اند.

تدارکات پس از یک فرمان ریاست جمهوری در ۲۵ جنوری ۲۰۱۶ شروع شد و چهار نفر از اعضا به ترکیه اعزام شدند تا شرکت های واجد شرایط برای شرکت در پروسه داوطلبی را انتخاب کنند. این کمیته ۷ شرکت را معرفی کرد. پس از بازبینی ۷ شرکت، ۵ شرکت واجد شرایط شناخته شدند و به داوطلبی دعوت شدند و اسناد مناقصه در ۷ جون ۲۰۱۶ صادر شد. در نهایت ۴ شرکت با حضور در روند مناقصه پروپوزال های خود را در ۲۵ جون ۲۰۱۶ ارائه کردند. جنوری

جدول ۶: فهرست شرکت های نامزد برای شرکت در مناقصه بند کمال خان

شماره	نام شرکت	کشور	وضعیت اشتراک
1	شرکت ساختمانی GOCAY	ترکیه	شارت لیست نشد
2	EREN INSAAT TIC. VE SAN. LTD STI	ترکیه	اشتراک کرد
3	CEIL OZGUR	ترکیه	شارت لیست نشد
4	PIMTEK Cons. Sarol Project Man and Asia Bana Construction Company, JV	ترکیه و افغانستان	اشتراک کرد
5	YUKSEL and MMC JV	ترکیه و افغانستان	اشتراک کرد
6	Duyes Construction Company, Eser Construction Company, and CAN Construction Company	ترکیه	شارت لیست نشد
7	ZHERSU (ZIIC)	قزاقستان	اشتراک کرد

در بررسی اولیه داوطلبی، ۳ داوطلب از ۴ داوطلب، برای بررسی مفصل توسط کمیته ارزیابی قابل قبول دانسته شد. ZHERSU (ZIIC) از فهرست ارزیابی بیشتر حذف شد؛ زیرا پروپوزال آن ها امضا نشده بود و فاقد اعتبار بود. کمیته ارزیابی داوطلب ها، نتیجه گیری کرد که آفرهای ۳ داوطلب PIMTEK, Asia Bana و SAROL JV ارزیابی شود و توصیه کرد که قرارداد به داوطلبی اعطا شود که پایین ترین قیمت را پیشنهاد کرده است.

جدول ۷: فهرست داوطلبان و قیمت پیشنهادات برای بند کمال خان

شماره رنک	پیشنهادکننده	کشور	ارزیابی قیمت پیشنهاد قیمت
1	Asia Bana, PIMTEK and SAROL JV	ترکیه و افغانستان	\$78,777,387.13
2	EREN INSAAT & New Paiman JV	ترکیه و افغانستان	\$83,264,569.24
3	YUKSEL	ترکیه و افغانستان	\$94,301,303.00
4	ZHERSU (ZIIC) Group of Companies	قزاقستان	\$98,972,609.29

در طول ارزیابی، کاستی هایی در همه پیشنهادات کشف شد. پیشنهاد YUKSEL به دلایل زیر واجد شرایط شناخته نشد:

خط اعتباری در تاریخ تسلیمی پیشنهاد معتبر نبود، موقعیت مالی آن نشان دهنده عدم سودآوری در سه سال گذشته بود، به درخواست اسناد تفتیش پاسخ نداده بودند و تجربه مرتبط و صلاحیت کارمندان آن مشخص نشده بود.

پیشنهاد EREN و New Paiman JV دارای نواقص زیر بود:

EREN به عنوان یک شرکت واحد واجد شرایط بود؛ در حالی که یک پیشنهاد مشترک با شرکت ساختمانی New Paiman ارائه کرده بود. در لیست احجام کاری اشتباهات محاسباتی وجود داشت که اصلاح آن باعث افزایش در قیمت پیشنهاد شد و شرکت قیمت اصلاح شده را قبول نکرد. مطابق ماده ۳۱/۲ سند دعوت به داوطلبی، اگر پیشنهاددهنده اصلاح اشتباهات را رد کند، پیشنهاد آن باید رد شود. موقعیت مالی EREN در سه سال گذشته هیچ سودآوری را نشان نمی داد. در نهایت، در خصوص پیشنهاد برنده، در بخش شرایط «تجارب مشخص»، پیشنهاددهنده، تصدیق نامه اتمام پروژه پیشنهادی را ارائه کرد؛ اما جستجو در اینترنت توسط کمیته هیچ نشانه ای از چنین پروژه تکمیل شده را نیافت.

لازم به یادآوری است که اطلاعات بالا از گزارش ارزیابی پیشنهادات استخراج شده است. تیم اطمینان دهی این پیشنهادات را بررسی نکرده و یا پیشنهادات را در مقابل گزارش ارزیابی مقایسه نکرده است؛ زیرا پیشنهادات (اسناد پروپوزال ها) توسط نهاد تدارکاتی منتشر نشده است.

یافته های تیم اطمینان دهی درباره پروسه مدیریت مناقصه باعث بروز برخی ابهامات و نگرانی های بالقوه شده است که به شرح زیر است:

1. برای تدارکات پروژه بند کمال خان، روش داوطلبی رقابتی بین المللی محدود (LICB) تعیین و وزارت انرژی و آب روش های داوطلبی منبع واحد، داوطلبی رقابتی بین المللی محدود یا باز را به کمیسیون تدارکات ملی (NPC) پیشنهاد داده بود. تصمیم استفاده از روش تدارکات داوطلبی رقابتی بین المللی محدود یا LICB در جلسه پنجاه و دومین کمیسیون تدارکات ملی اتخاذ شده بود. تصمیم شماره ۲۸، ۱۰۲۱ می ۲۰۱۶.

با توجه به فقره ۱ ماده ۲۱ طرز العمل تدارکات، روش تدارکات محدود در دو مورد زیر مجاز است:

(۱) مشخص شود که تدارکات فقط می تواند توسط منابع محدود (حداکثر ۵ منبع) انجام شود.

(۲) وضعیت غیرمنتظره یا تأخیر در پروسه تدارکات به علت تأخیر، کوتاهی و عدم برنامه ریزی مناسب از سوی اداره و زمانی که طی مراحل داوطلبی باز عملی نباشد^{۲۳}.

سند تصمیم گیری کمیسیون تدارکات ملی دربرگیرنده بحث ها و دلایل انتخاب روش داوطلبی رقابتی بین المللی محدود (LICB) و اینکه چرا کمیسیون تدارکات ملی روش داوطلبی رقابتی بین المللی باز (ICB) را در نظر نگرفته است، نیست؛ روشی که سطح رقابت را افزایش داده است و به شرکت های بیشتری فرصت می دهد که از هر کشوری به داوطلبی پیشنهاد ارائه کنند. دلیل انتخاب روش داوطلبی رقابتی بین المللی محدود (LICB) مبهم است.

2. طبق فرمان ۲۱۵۵ مورخ ۲۵ جنوری ۲۰۱۶ دفتر ریاست جمهوری، ۴ نفر از اعضای آن برای سفر به ترکیه به منظور پیدا کردن شرکت های واجد شرایط برای شرکت در پروسه مناقصه پروژه بند کمال خان معرفی شده بودند؛ در نتیجه، این کمیته ۷ شرکت، ۶ شرکت از ترکیه و ۱ شرکت از قزاقستان را معرفی کرده است و پس از بررسی اسناد ظرفیت شرکت های معرفی شده، ۵ شرکت واجد شرایط انتخاب و برای پروسه داوطلبی دعوت شدند.

با توجه به فقره ۶ ماده ۲۱ طرز العمل تدارکات، «در صورت انجام تدارکات با استفاده از روش داوطلبی رقابتی بین المللی محدود (LICB)،

نهاد مسئول مکلف است تا شرکت‌های واجد شرایط را از کشورهای مختلف شارت‌لیست کند به نحوی که از یک کشور نمی‌توان دو شرکت‌کننده را به داوطلبی دعوت کرد.»^{۲۴}

سؤال این است که چرا ترکیه تنها منبع برای مراجعه به شرکت‌های واجد شرایط در نظر گرفته شده است و چرا بسیاری از شرکت‌های معرفی شده شرکت‌های ترکی هستند. افزون بر این دلیل، چرایی انتخاب روش تدارکات داوطلبی رقابتی بین‌المللی محدود (LICB) برای این پروژه روشن نیست؛ زیرا این روش، تعداد داوطلبان را محدود می‌کند و بر میزان رقابت تأثیر می‌گذارد.

جلسه پنجاه و دومین کمیسیون تدارکات ملی در ۲۸ می ۲۰۱۷، فیصله شماره ۱۰۲۱، وزارت انرژی و آب را به استخدام یک شرکت مشاور برای نظارت بر اجرای پروژه بند کمال خان هدایت داده است.

طبق مکتوب شماره ۹۳۹۴ صادره ریاست بودجه وزارت مالیه در ۹ می ۲۰۱۷ بودجه‌ای برای واحد مدیریت و نظارت برای اجرای پروژه بر اساس درخواست وزارت انرژی و آب که طی مکتوب شماره ۳۹/۲۲ مورخ ۱۵ اپریل ۲۰۱۷ اختصاص داده شده است.

به نظر می‌رسد وزارت انرژی و آب، نیت کمیسیون تدارکات ملی مبنی بر استخدام یک شرکت مشورتی برای نظارت بر تطبیق پروژه را دنبال نکرده است. این وزارت با در نظر گرفتن واحد مدیریت و نظارت خود، در حالی که معمولاً یک شرکت قوی مشورتی برای نظارت، مجهز به تخصص بین‌المللی برای چنین پروژه چالش‌برانگیز ضروری پنداشته می‌شود.

علت اینکه چرا وزارت انرژی و آب دستورالعمل کمیسیون تدارکات ملی را دنبال نکرده است روشن نیست و تیم اطمینان‌دهی نتوانسته است توضیح نهاد تدارکاتی را به دست آورد.

۳. پس از اعلام تصمیم اعطای قرارداد از سوی وزارت انرژی و آب، دومین پیشنهاددهنده (New Paiman JV و EREN INSAAT) نامه اعتراضی خود را درست یک روز پیش از رخصتی‌های ملی ایام عید اضحی که در آن نگرانی خود را در خصوص اعلام تصمیم اعطای قرارداد ابراز کرده، تقدیم کرده است. با توجه به ماده ۸۴ طرزالعمل تدارکات، مدت تقدیم اعتراض از روز اعلان اعطای قرارداد تا ۷ روز در نظر گرفته شده است.

این اقدام وزارت انرژی و آب زمان را برای داوطلبان ناراضی که قصد اعتراض دارند، محدود می‌کند و این در واقع تضعیف حقوق داوطلبان ناموفق برای اعتراض است؛ در حالی که عید اضحی به طور معمول به عنوان رخصتی‌های رسمی به مدت چهار روز جشن گرفته می‌شود.

۴.۱.۲ تدارکات پروژه سرک دوشی - پلخمري

این پروژه در ولایت بغلان واقع شده است که از دوشی آغاز و در شهر پلخمري (مرکز ولایت بغلان) پایان می‌یابد. طول این سرک تقریباً ۵۲ کیلومتر است که بخشی از جاده حلقوی افغانستان است. این جاده همچنین به عنوان شاهراه ترانزیت شناخته می‌شود که پایتخت کشور را از طریق تونل سالنگ به کشورهای آسیای مرکزی (تاجیکستان، ازبکستان و ترکمنستان) پیوند می‌دهد.

حکومت جمهوری اسلامی افغانستان از بانک انکشاف اسلامی (IDB) قرضه‌ای برای تأمین هزینه پروژه بازسازی سرک دوشی - پلخمري دریافت کرده است. بازسازی شامل کارهای زیر است:

لایه‌برداری سطح آسفالت آسیب‌دیده سرک، ساخت بخش‌هایی از سرک که توسط سیل آسیب‌دیده است، بازسازی و عریض‌سازی سرک در شهر پلخمري، ترمیم و ساخت سازه‌های جاده‌ای جدید از قبیل پل‌ها و آبروها، نوسازی کف آسفالت، تزئین نشانه‌ها و علامت‌های سرک و ترمیم تخلیه‌گاه‌های جانبی.

اداره بازسازی و انکشاف افغانستان (ARDS) که به نمایندگی وزارت فواید عامه (کارفرما) عمل می‌کرد، کار مناقصه این پروژه را پیش برده است. داوطلبی برای کارهای ساختمانی این پروژه چندین بار مجدداً برگزار شد و گزارش‌های ارزیابی داوطلبی‌ها بارها با تغییرات زیادی در نتایج، تجدیدنظر شد. اولین مناقصه در بین ماه اگست ۲۰۰۸ و ماه می ۲۰۰۹ برگزار شد؛ حتی در اولین دوره، کار ساخت و ساز برای یک بار دیگر به مناقصه گذاشته شد. قرارداد اعطا شد و پس از عملکرد نامطلوب قراردادی، قرارداد لغو و پروژه در سال ۲۰۱۲ مجدداً به مناقصه گذاشته شد.

جدول ۸: در یک نگاه: مناقصه کارهای ساختمانی سرک دوشی - پلخمري

مناقصه ماه می ۲۰۰۸	برگزاری مجدد مناقصه در دسامبر ۲۰۱۱
دور اول دعوت برای داوطلبی	تاریخ اعلام دعوت برای داوطلبی: ۱۷ دسامبر ۲۰۱۱
تاریخ اعلام دعوت برای داوطلبی: ۱۹ می ۲۰۰۸	هزینه تخمینی: \$18,450,256
هزینه تخمینی: \$22,649,379	مدت تخمینی قرارداد: ۱۵ ماه
مدت تخمینی قرارداد: ۱۶ ماه	مهلت تقدیم پیشنهاد: ۱۸ فبروری ۲۰۱۲
مهلت تقدیم پیشنهاد: ۰۲ جولای ۲۰۰۸	روش تدارکات: داوطلبی رقابتی بین المللی
روش تدارکات: داوطلبی رقابتی بین المللی	تعداد داوطلبان: ۱۲
تعداد داوطلبان: ۱۵	برنده داوطلبی: کنسرسیوم تجارتي اسلام، شرکت ساختمانی نبی زاده وردک
برنده داوطلبی: Ghulam Rasul & Company (Pvt.) Limited (GRC)	
برگزاری مجدد مناقصه در نوامبر ۲۰۰۸	
تاریخ اعلام دعوت برای داوطلبی: ۱۴ نوامبر ۲۰۰۸	
هزینه تخمینی: \$22,649,379	
مدت تخمینی قرارداد: ۱۶ ماه	
مهلت تقدیم پیشنهاد: ۲۸ دسامبر ۲۰۰۸	
روش تدارکات: داوطلبی رقابتی بین المللی	
تعداد داوطلبان: ۱۰	
برنده داوطلبی: ابتدا شرکت Ghulam Rasul & Company (Pvt.) Limited (GRC) توصیه شد، سپس در گزارش ارزیابی تجدیدنظر شده، شرکت سهامی محدودالمسئولیت AKMAL-K برای کسب این قرارداد توصیه شد و قرارداد با آن به امضا رسید.	

مشاهدات تیم اطمینان دهی از گزارش های ارزیابی نشان دهنده تفاوت های جدی، ارزیابی نادرست و تغییرات ناموجه زیر است:

گزارش ارزیابی داوطلبی ماه آگست ۲۰۰۸

- پانزده (۱۵) داوطلب شرکت کردند.
- ۲ پیشنهاد واجد شرایط نبودند؛ در حالی که ۱۴ پیشنهاد برای بررسی مفصل پذیرفته شدند. یکی از آنها سعدالله خان و برادران (SKB) بود که تضاد منافع داشت؛ زیرا این شرکت به عنوان قراردادی فرعی شرکت مشورتی پروژه مذکور دخیل بود. علت اینکه این پیشنهاد علی رغم واجد شرایط نبودن برای بررسی دقیق در نظر گرفته شده بود مشخص نیست؛ زیرا مسئله تضاد منافع به وضوح توضیح داده نشده بود.
- ۲ داوطلب مختلف در دو بخش متفاوت عین گزارش برای اعطای قرارداد سفارش شده اند. ابتدا شرکت ساختمانی PRO SIMA INT JV Ghulam Rasul & Company (Pvt) Limited (GRC) توصیه شده بود؛ در حالی که در بخش آخر شرکت برای اعطای قرارداد به ایشان سفارش شده اند.
- شرکت ساختمانی هیوادوال واجد شرایط شناخته شده بود؛ در حالی که پیشنهاد آن با معیار اوسط عاید سالانه که باید ۲۲ میلیون دالر باشد، مطابقت ندارد. میانگین عاید سالانه شرکت ساختمانی هیوادوال ۱۴،۴۸۰،۰۰۰ دالر نشان داده شده است.
- GRC با معیار اوسط عاید سالانه مطابقت ندارد؛ اما واجد شرایط دانسته شده است و توصیه شده است که برنده قرارداد باشد. اوسط عاید سالانه GRC \$۱۶،۷۱۶،۷۸۶،۰۰۰ نشان داده شده است.
- PRO SIMA با تمام معیارها مطابقت دارد؛ اما بدون هیچ دلیل مشخصی واجد شرایط دانسته نشده است.

جدول ۹: قیمت‌های پیشنهادی در مناقصه ماه می ۲۰۰۸

شماره	پیشنهادکننده	کشور	ارزیابی قیمت پیشنهاد قیمت
1	سعدالله خان و برادران (SKB)	پاکستان	\$23,064,801.66
2	شرکت ساختمانی افغان - تاجیک (ATCC)	تاجیکستان	\$17,630,880.09
3	شرکت ساختمانی AKMAL K	تاجیکستان	\$18,821,671.45
4	شرکت ساختمانی هیوادوال	افغانستان	\$34,174,949.50
5	شرکت ساختمانی و سرک‌سازی الیاس ویس (ICRC)	افغانستان	\$16,494,798.50
6	Ghulam Rasul & Company (Pvt) Limited (GRC)	پاکستان	\$22,664,790.00
7	شرکت ساختمانی خلیل در سرمایه‌گذاری مشترک با شرکت ساختمانی و گدام‌سازی افغانی - آلمانی (KCC JV AG)	افغانستان	\$20,600,990.75
8	شرکت ساختمانی PRO SIMA INT در سرمایه‌گذاری مشترک با Zamari Ali Ahmadzada	لبنان / افغانستان	\$21,783,350.00
9	شرکت ساختمانی آبادراهان پارس (ARP)	ایران	\$36,763,676.00
10	شرکت ساختمانی شمال پامیر	افغانستان	\$17,243,160.00
11	Unal Yapı در سرمایه‌گذاری مشترک با MNSC Co. در سرمایه‌گذاری مشترک با Kam	ترکیه / افغانستان	\$18,869,515.00
12	شرکت ساختمانی Kazitas در سرمایه‌گذاری مشترک با Fayz	افغانستان	\$39,773,235.22
13	شرکت ساخت و ساز ونکو امتیاز	افغانستان	\$39,773,235.22
14	شرکت ساختمانی آراین آسیا (AACC)	افغانستان	\$23,489,022.00
15	TSCC در سرمایه‌گذاری مشترک با NCC در سرمایه‌گذاری مشترک با AWCC	افغانستان	\$21,829,050.00

گزارش تجدیدنظر شده ارزیابی پیشنهادات در سپتامبر ۲۰۰۸

مشاهدات تیم اطمینان‌دهی درباره این گزارش به شرح زیر است:

- پیشنهاد در بررسی مقدماتی غیرواجد شرایط تشخیص شدند و ۹ پیشنهاد برای بررسی مفصل پذیرفته شدند.
- ارزیابی قیمت‌ها برای برخی از پیشنهادات با توجه به گزارش ارزیابی ماه آگست ۲۰۰۸ متفاوت است. این تغییرات به علت اصلاحات بیشتر در گزارش تجدیدنظر شده‌اند.
- دلیل واجد شرایط نبودن PRO SIMA اکنون عدم مطابقت با شرایط تجربه گفته شده است.
- اوسط عاید سالانه GRC در این گزارش تغییر کرده است و \$22,636,884.56 نشان داده شده است که آن را با معیار منطبق می‌کند. هیچ دلیل موجهی برای این تغییر ذکر نشده است.

گزارش ارزیابی پیشنهادات جنوری ۲۰۰۹

در پی گزارش تجدیدشده ارزیابی پیشنهادات سپتامبر ۲۰۰۸، کارهای ساختمانی در ۱۴ نوامبر ۲۰۰۸ مجدداً به مناقصه گذاشته شده است و تقدیم پیشنهادات در ۲۸ دسامبر ۲۰۰۸ صورت گرفته است. دلیل مناقصه مجدد این پروژه روشن نیست^{۲۰}. معیارهای واجد شرایط بودن تنزیل یافته است و ۱۰ داوطلب در این دوره شرکت کردند.

- ۵ پیشنهاد در بررسی مقدماتی غیرواجد شرایط تشخیص شدند و ۵ پیشنهاد برای بررسی مفصل پذیرفته شدند.
- در بررسی مفصل ۲ پیشنهاد واجد شرایط شناخته شدند. GRC نازل‌ترین پیشنهاد واجد شرایط شناخته شد و برای اعطای قرارداد سفارش شد.
- هرچند معیارهای واجد شرایط بودن تنزیل یافت؛ اما تعداد داوطلبان شرکت‌کننده کمتر از دور اول بود.

جدول ۱۰: قیمت های پیشنهادی در مناقصه مجدد نوامبر ۲۰۰۸

شماره	پیشنهادکننده	کشور	قیمت پیشنهادی ارزیابی شده
1	Pro Sima INT در سرمایه گذاری مشترک با ZAAZTCL	لبنان / افغانستان	\$20,138,950.00
2	شرکت محدودالمسئولیت AKMAL-K	تاجیکستان	\$19,969,077.15
3	شرکت سرک سازی کوریا - افغان	افغانستان	\$23,234,573.50
4	Eser Nabizada Construction & Ind. Co. Inc. در سرمایه گذاری مشترک با ESSRL SANAYI A.S. و TAAHHUTR	افغانستان / ترکیه	\$20,350,553.00
5	شرکت ساختمانی و سرک سازی هیوادوال در سرمایه گذاری مشترک با Korpu LLC	افغانستان / آذربایجان	\$30,905,725.73
6	Ghulam Rasul & Company (Pvt) Limited (GRC)	پاکستان	\$23,427,679.00
7	شرکت ساختمانی و سرک سازی پسران محمدنعیم در سرمایه گذاری مشترک با South Kam Construction در سرمایه گذاری مشترک با Kazakhstan Building Mgt. Ltd Company	افغانستان / قزاقستان	\$25,230,810.00
8	آبادراهان پارس	ایران	\$30,872,411.00
9	شرکت ساختمانی سیندریلا در سرمایه گذاری مشترک با FCEC	افغانستان	\$27,949,860.00
10	شرکت ساختمانی فردوس جواد در سرمایه گذاری مشترک با BBICE	افغانستان / اوکراین	\$20,910,424.00

اداره بازسازی و انکشاف افغانستان گزارش ارزیابی پیشنهادات را بررسی و مشاهدات خود را از طریق نامه مورخ ۳۱ جنوری ۲۰۰۹ به اشتراک گذاشت. مشاهدات آن ها نشان می دهد که برخی از نواقص پیشنهاد توصیه شده است و پیشنهاد GRC نادیده گرفته شده است و اولین نازل ترین پیشنهاددهنده به دلایل ضعیف، غیرواجد شرایط اعلام شده است. از بررسی و مشاهدات خدمات بازسازی و انکشاف افغانستان، می توان نتیجه گرفت که اداره بازسازی و انکشاف افغانستان خواستار بازبینی این بررسی شده است. از این رو، کمیته ارزیابی پیشنهادات، آن پیشنهادات را دوباره ارزیابی و گزارش تجدیدنظر شده را در مارچ ۲۰۰۹ عرضه کرده است.

گزارش تجدیدنظر شده ارزیابی پیشنهادات در مارچ ۲۰۰۹

مشاهدات تیم اطمینان دهی درباره این گزارش به شرح زیر است:

- این بار پیشنهاد AKMAL-K مطابق با شرایط تجربه کاری شناخته شد. مطابق مکتوب صادره وزارت مالیه مکتوب شماره ۹۶۵۴۲ مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۹ و اسناد ضمیمه برای وضاحت موضوع «اسناد اصلی توسط پیشنهاددهنده به وزارت مالیه سپرده شده است که از سوی سفارت تاجیکستان امضا و مهر و رسماً تأیید شده اند» و توسط آقای نصیراحمد، رئیس خدمات بازسازی و انکشاف افغانستان تصدیق شده است.^{۲۶}
- با توجه به این گزارش پیشنهاد AKMAL-K با تمام معیارهای واجد شرایط بودن مطابقت دارد؛ با این حال، در بخش اوسط عاید سالانه، کمیته ارزیابی اظهار داشته است که پیشنهاددهنده معیار اوسط عاید سالانه را برآورده می کند که \$22,472,108 نشان داده شده است؛ اما کل هزینه پروژه های اجرا شده توسط پیشنهاددهنده که در اسناد پیشنهاد ذکر شده اند حاکی از آن است که خیلی کمتر از معیار تعیین شده ۱۵ میلیون دالر است.
- در نتیجه ارزیابی مجدد، AKMAL-K نازل ترین پیشنهاد واجد شرایط شناخته و سفارش شد که برنده قرارداد اعلام شود.

گزارش تجدیدنظر شده ارزیابی پیشنهادات ماه مارچ ۲۰۰۹

به دنبال گزارش ارزیابی پیشنهادات ماه مارچ ۲۰۰۹ و توصیه AKMAL-K برای اعطای قرارداد، بانک انکشاف اسلامی (IDB)، طی فکس شماره ۱۲۳۲، اظهار داشت که وقتی پیشنهاددهنده پروژه هایی را با ارزش کمتر از معیار تعیین شده تطبیق کرده است، پس چگونه واجد شرایط دانسته شده است و برای اعطای این قرارداد سفارش شده است. در پاسخ به بانک انکشاف اسلامی، گزارش ارزیابی یک بار دیگر به صورت زیر تجدید شد.

- نظر کمیته ارزیابی درباره اوسط عاید سالانه AKMAL-K حذف شد.
 - AKMAL-K نازل ترین پیشنهاد واجد شرایط شناخته شد و توصیه شده است که قرارداد به وی اعطا شود.
- گزارش ارزیابی نسخه آخری و نهایی شده است که بر اساس آن قرارداد در نهایت به AKMAL-K LLC اعطا شد و در ۰۹ آگست ۲۰۰۹ به صورت جلسه، ۲ مارچ ۲۰۰۹، نشست در وزارت اقتصاد به ریاست دکتر جلیل شمس، وزیر اقتصاد.

امضا رسید. چند ماه بعد، نارضایتی و شکایت از تأخیر پیشرفت کارهای ساختمانی در وزارت فواید عامه بالا گرفت. در جلسه ۱۱ فبروری ۲۰۱۰ در وزارت فواید عامه، عدم ظرفیت AKMAL-K، نقض شرایط قرارداد توسط قراردادی به دلیل گماشتن یک قراردادی فرعی بدون موافقت رسمی شرکت مشاور و کارفرما و عدم وجود کارکنان و ماشین‌آلاتی که شرکت در اسناد پیشنهاد معرفی کرده بود، به عنوان دلایل اصلی تأخیر در اجرای کار بیان شدند.^{۲۷} به قراردادی یک ماه مهلت داده شد تا با اقدام سریع چالش‌ها را حل و فصل کند. مکتوب وزارت فواید عامه در ۱۲ جون ۲۰۱۰ به AKMAL-K اظهار می‌دارد که پیشرفت کار پس از گذشت ۱۰ ماه از قرارداد ۵ درصد بوده است و از قراردادی سؤال می‌کند که چگونه می‌تواند ۹۵ درصد کارهای باقیمانده را طی ۶ ماه انجام دهد. در این مکتوب، اخطار نهایی به AKMAL-K صادر می‌شود تا ظرف یک هفته گام‌های لازم را برای بسیج منابع کافی مورد نیاز برای تسریع کارها بردارد؛ در غیر آن، وزارت گزینه لغو قرارداد را در پیش خواهد گرفت.^{۲۸}

مشکل از سوی قراردادی حل نشده باقی ماند و آن‌ها نتوانستند قناعت وزارت فواید عامه را به دست آورند تا زمانی که وزارت تصمیم به لغو قرارداد با AKMAL-K و اعطای پروژه به قراردادی دیگر را گرفت. در عین حال، وزارت فواید عامه شکایاتی از سوی مردم محل درباره عملکرد ضعیف و آهسته قراردادی دریافت کرده بود و اداره لوی خرنوالی طی حکم شماره ۵۲۲/۵۳۳ مورخ ۱۳۹۰/۱/۲۴ خواستار لغو قرارداد با این قراردادی شد و توصیه کرد که قرارداد به شرکت ساختمانی وحیدالله بکتاش سپرده شود که مطابق پروپوزال خود، گفته بود پروژه را یک میلیون دالر ارزان‌تر از قیمت کنونی قرارداد تطبیق و از عملکرد خود تضمین ارائه می‌کند و پیش‌پرداخت نمی‌خواهد و پروژه را مطابق برنامه در زمان مناسب به انجام می‌رساند. اداره عالی نظارت و مبارزه با فساد اداری نیز طی مکتوب شماره ۴۱۸ مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۲ پیشنهاد لوی خرنوالی را تأیید کرد. وزارت فواید عامه تصمیم لغو قرارداد را با AKMAL-K به اشتراک گذاشت و توصیه‌نامه لوی خرنوالی را طی مکتوب شماره ۱۳۰ مورخ ۰۶ جون ۲۰۱۱ به بانک انکشاف اسلامی ارسال کرد. در پاسخ، بانک انکشاف اسلامی هیچ‌گونه مخالفتی با لغو قرارداد با AKMAL-K LLC نشان نداده است؛ اما با پیشنهاد اعطای قرارداد به شرکت ساختمانی وحیدالله بکتاش مخالفت کرد و اعلام کرد که این توصیه موجه نیست؛ زیرا این امر با شرایط دستورالعمل‌های بانک انکشاف اسلامی مبنی بر الزام بستن قرارداد مستقیم یا فورس اکاونت سازگار نیست و علاوه بر این، شرکت یادشده در پروسه داوطلبی که قبلاً برگزار شده بود اشتراک نکرده است. بانک انکشاف اسلامی به وزارت فواید عامه پیشنهاد داد که آن‌ها به ترتیب با دومین و سپس سومین و دیگر پیشنهاددهنده نازل‌ترین قیمت تماس بگیرند و مشخص کنند که آیا آن‌ها هنوز هم به این قرارداد علاقه‌مند هستند یا خیر. اگر آن‌ها علاقه‌مند نبودند، وزارت فواید عامه باید روش «فورس اکاونت» را در نظر بگیرد که در فقره ۳/۶،۱ دستورالعمل بانک انکشاف اسلامی برای تدارک اجناس و کارها شرح داده شده است.^{۲۹}

در اگست ۲۰۱۱، بانک انکشاف اسلامی مکتوبی از وزارت فواید عامه دریافت کرده است^{۳۰} که تأیید لغو قرارداد با AKMAL-K توسط شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان را اعلام می‌کرد.^{۳۱} در این مکتوب آمده است که شورای وزیران برای شروع فوری کار و اجرای طرح، توصیه می‌کند که وزارت فواید عامه یکجا با واحد هماهنگی و لجستیک افغانستان (ACLU) که تجربه و توانایی تخریکی در ساخت و ساز سرک دارد، کار کند. بر این اساس، این وزارت پیشنهاد مالی 31,564,249.50 دالری ACLU که نیازمند بودجه اضافی بود را دریافت. در پاسخ به این درخواست، بانک انکشاف اسلامی اعلام کرد که اعطای قرارداد به ACLU غیر قابل قبول است و اظهار داشت که مقدار پیشنهادی بسیار زیاد است و ظرفیت تحویل کار از سوی آن‌ها روشن نیست. بانک انکشاف اسلامی اظهار داشت که وزارت فواید عامه هیچ اشاره‌ای نکرده است که آیا با پیشنهاددهنده دوم، سوم و بعدی همان‌طور که قبلاً از طرف بانک انکشاف اسلامی درخواست شده است، تماس برقرار شده است یا خیر. بانک انکشاف اسلامی تأکید کرده است که وزارت فواید عامه باید تدارکات را از طریق یک قراردادی جدید، از راه تماس با دومین، سومین و به ترتیب داوطلبی بعدی که نازل‌ترین قیمت را پیشنهاد کرده است، انجام دهد و در غیر آن صورت کارهای باقیمانده را دوباره به مناقصه بگذارد تا نازل‌ترین پیشنهاد را که از نظر تخریکی قابل قبول باشد، به دست آورند.^{۳۲}

بعد از اصرار بانک انکشاف اسلامی، وزارت فواید عامه به دومین پیشنهاددهنده رتبه‌بندی شده «GRC» (Ghulam Rasul & Company) مراجعه کرد. GRC پیشنهاد مالی تجدیدنظر شده را با ذکر دلایل افزایش قیمت - در مقایسه با پیشنهاد قبلی خود - از قبیل هزینه مواد ساختمانی و تغییرات شدید قیمت ارز، تقدیم کرد. به سومین پیشنهادکننده که قیمت اولیه ۳۰،۹ میلیون دالر را پیشنهاد کرده بود، مراجعه صورت نگرفت. وزارت فواید عامه این موضوع را یک بار دیگر به شورای وزیران احاله کرد. شورای وزیران از طریق تأییدیه مورخ ۸ اگست ۲۰۱۱، به وزارت فواید

27 - تصمیم جلسه درباره گزارش هیئت موظف برای ارزیابی پیشرفت پروژه و چالش‌ها.

28 - مکتوب شماره 59 وزارت فواید عامه، معین وزیر، نورگل منگل، تاریخ 12 جون 2010.

29 - فکس شماره AFG/1816/2040100، موضوع: لغو قرارداد، بانک انکشاف اسلامی.

30 - مکتوب شماره 242، از وزارت فواید عامه به بانک انکشاف اسلامی، تاریخ 16 اگست 2011.

31 - نشست شماره 17، شورای وزیران حکومت جمهوری اسلامی افغانستان، 8 اگست 2011.

32 - فکس شماره AFG / 2088 2040100، موضوع: قرارداد جدید، بانک انکشاف اسلامی.

عامه دستور داد تا طرح پیشنهادی فورس اکاونت بانک انکشاف اسلامی^{۳۳} را بپذیرد. در پاسخ، بانک انکشاف اسلامی نظر خود را به اشتراک گذاشت که در وضعیت فعلی روش تدارکات فورس اکاونت موجه نیست، عمدتاً به دلیل حجم قابل توجه کارهایی باقی مانده که باید اجرا شوند (حدود ۷۵٪)؛ بنابراین، بانک انکشاف اسلامی به وزارت فواید عامه توصیه کرد که کارهای باقی مانده را مجدداً به مناقصه بگذارد^{۳۴}؛ در نتیجه، وزارت فواید عامه مجدداً در ۱۶ دسامبر ۲۰۱۱ با برگزاری مناقصه پیشنهادات را در ۱۸ فبروری ۲۰۱۲ دریافت کرد.

جدول ۱۱: قیمت پیشنهادات در مناقصه مجدد دسامبر ۲۰۱۱

شماره	پیشنهادکننده	کشور	ارزیابی قیمت پیشنهاد قیمت
1	Ant Insaat Madan Sanayi در سرمایه گذاری مشترک با شرکت ساختمانی مسعود سلطانی	ترکیه / افغانستان	\$29,877,053.50
2	شرکت آبادراهن پارس	ایران	\$38,572,360.00
3	شرکت تکنولوژیست ها	افغانستان	\$28,196,052.33
4	کنسرسیوم تجارت اسلام یکجا با شرکت ساختمانی نبی زاده وردک	پاکستان / افغانستان	\$16,859,662.00
5	شرکت سرک سازی و تولید مواد ساختمانی کاوار کارا	افغانستان	\$19,158,249.52
6	شرکت ساختمانی یونیک بیلدرز	افغانستان	\$17,406,222.00
7	شرکت ساختمانی مهندسی مشرق یکجا با شرکت ساختمانی جهان	افغانستان	\$28,463,809.00
8	شرکت ساختمانی بلال رفیع یکجا با شرکت ساختمانی عبدالرزاق	افغانستان	\$18,301,743.00
9	Eser Nabizada Co. در سرمایه گذاری مشترک با Yahya Yousufi Land Builder & Engineer Co.	افغانستان	\$19,016,613.90
10	شرکت ساختمانی ظاهر محمدی یکجا با شرکت ساختمانی نشنل	تاجیکستان / افغانستان	\$24,713,347.10
11	سرمایه گذاری مشترک عمران هولدینگ گروپ، غلغله گروپ و BICBU Services LLC	افغانستان	\$26,686,921.28
12	شرکت ساختمانی و راه سازی محمداجمل	افغانستان	\$19,499,169.80

در این دور مناقصه ۱۲ داوطلب شرکت کردند. ۶ پیشنهاد در بررسی مقدماتی غیر واجد شرایط شناخته شدند و ۶ پیشنهاد برای بررسی مفصل پذیرفته شد. در بررسی مفصل، تنها پیشنهاد ارائه شده از سوی کنسرسیوم تجارت اسلام یکجا با شرکت ساختمانی نبی زاده وردک واجد شرایط شناخته شد و در ۲۶ سپتامبر ۲۰۱۲ قرارداد به این شرکت اعطا شد. ارزیابی پیشنهادات در این دور نیز زمان زیادی را دربر گرفت، از اپریل ۲۰۱۲ تا جون ۲۰۱۲ و سه گزارش ارزیابی مختلف ارائه شدند؛ با این حال، هیچ اشتباه قابل توجه و یا تغییر در این گزارش ها تشخیص داده نشده است.

۴.۱.۲. تدارکات خدمات مشاوره برای پروژه سرک دوشی - پلخمري

تدارک خدمات مشاوره ای برای طراحی مفصل انجینیری، مدیریت پروژه و نظارت بر ساخت و ساز با یک مرحله مقدماتی آغاز شد که در آن ۸ شرکت مشاوره ای شارت لیست شدند. ۵ شرکت در ۱۸ اکتبر ۲۰۰۶ پیشنهادات خود را (شامل پیشنهادات تخنیکی و مالی) ارائه دادند.

جدول ۱۲: فهرست شرکت های منتخب برای خدمات مشاوره ای سرک دوشی - پلخمري

شماره	شرکت	کشور	وضعیت اشتراک
1	Associated Consultancy Center Pvt. Ltd.	پاکستان	اشتراک کرد
2	Development Design Consultants Ltd.	بنگلادش	اشتراک کرد
3	Hi-Tech International Engineering PC	افغانستان	اشتراک کرد
4	شرکت مشاوره دهی سپهر بستر	ایران	اشتراک کرد
5	PSF & Hohenstein Engineering and Consulting	افغانستان و آلمان	اشتراک کرد
6	ESER Consulting Engineering Inc.	ترکیه	اشتراک نکرد
7	UBM International United Consultants Inc.	ترکیه	اشتراک نکرد
8	Indus Associated Consultants Pvt. Ltd.	پاکستان	اشتراک نکرد

۳ شرکت با کسب حداقل نمره کامیابی ۶۰ واجد شرایط شناخته شدند و پیشنهادات مالی شان برای ارزیابی مفصل در نظر گرفته شد. در نتیجه، بر اساس استفاده از روش ۷۰٪ و ۳۰٪ وزن به ترتیب برای نمرات تخنیکی و مالی، Hi-Tech International Engineering PC بالاترین نمره ترکیبی را به دست آورد و برای قرارداد خدمات مشاوره سفارش شد.

33 - مکتوب شماره 258، MoPW، IDB، تاریخ 06 سپتامبر 2011.

34 - فکس شماره AFG / 2841 2040100 موضوع: مناقصه مجدد، بانک انکشاف اسلامی.

جدول ۱۳: نتایج ارزیابی پروپوزال خدمات مشاوره

شماره/رتبه	شرکت	قیمت پیشنهادی	نمره تخنیکی	نمره مالی	نمره نهایی
1	Hi-Tech International Engineering PC (Afghanistan) & BETS and SARM (Bangladesh)	\$792,690	92.53	100	94.77
2	Development Design Consultants Ltd. (Bangladesh) & ICT Pvt.	\$1,439,350	91.16	55.07	80.33
3	Associated Consultancy Center Pvt. Ltd. (Pakistan) & DAINICHI (Japan)	\$1,902,990	89.64	41.65	75.25

۴. ۱. ۳ پروژه دیوار استنادی سنگی قریه هندو در شهر تالقان

این پروژه دیوار استنادی سنگی در قریه هندو ولایت تخار واقع شده است. طول تخمینی این دیوار ۱۵۰۰ متر و برآورد هزینه آن 34,701,750 افغانی است. تقدیم پیشنهادات برای کارهای ساختمانی این پروژه در ۹ جنوری ۲۰۱۶ آغاز شد. از ۱۰ شرکت دریافت کننده سند مناقصه، ۵ شرکت زیر در مناقصه شرکت کردند.

جدول ۱۴: فهرست داوطلبان شرکت کننده در مناقصه

شماره	پیشنهادکننده	ولایت / کشور	ارزیابی قیمت پیشنهاد قیمت
1	شرکت ساختمانی سلطان افغان	کابل، افغانستان	28,125,750 افغانی
2	برند شرکت ساختمانی برند سوپر	کابل، افغانستان	35,800,950 افغانی
3	شرکت ساختمانی اسپین دره	کابل، افغانستان	38,136,750 افغانی
4	شرکت ساختمانی و تولید مواد ساختمانی عبدالله قربان	کابل، افغانستان	40,948,650 افغانی
5	شرکت ساختمانی و سرک سازی عنبر کوه	کابل، افغانستان	40,991,100 افغانی

شرکت ساختمانی سلطان افغان و شرکت ساختمانی اسپین دره در بررسی اولیه پیشنهادات غیر واجد شرایط شناخته شدند. سلطان افغان تمام معیارهای شایستگی را به جز اوسط عاید سالانه در پنج سال گذشته که باید ۳۰ میلیون افغانی در هر سال باشد، برآورده می کرد؛ اما حداکثر اوسط عاید سالیانه این شرکت ۲۶ میلیون افغانی بود و این پیشنهاددهنده تجربه مشابهی در پنج سال گذشته با ارزش ۱۴٫۴ میلیون افغانی داشته است؛ اما معیار قیمت تجربه مشابه ۲۵ میلیون افغانی بوده است. دلیل غیر واجد شرایط بودن سپین دره این است که این شرکت توانایی مالی خود را ۱۰ میلیون افغانی در صورت حساب مالی خود نشان داده است و لیست کارکنان و تجهیزات کلیدی را ارائه نکرده است. این دو شرکت غیر واجد شرایط شناخته شدند؛ اما پیشنهادات آن ها برای بررسی مفصل و مقایسه هزینه ها مورد توجه قرار گرفتند. در گزارش ارزیابی، پیشنهاد نازل ترین قیمت بین واجدین شرایط از سوی برند سوپر است و شرکت افغان سلطان نازل ترین قیمت را در میان همه پیشنهاددهندگان صرف نظر از واجد شرایط ارائه کرده است.

پس از ارزیابی پیشنهادات، کمیته ارزیابی قادر نبود به طور مستقل فقط یک پیشنهاد را برای اعطای قرارداد توصیه کند و بنابراین تصمیم اعطای قرارداد به وزیر انرژی و آب محول شد. در پاسخ، وزیر دستور داد: «از آنجا که کار این پروژه پیچیده نیست؛ بنابراین، با توجه به منافع ملی، قرارداد این پروژه با توجه به قانون تدارکات با پیشنهاددهنده نازل ترین قیمت منعقد می گردد.» بر این اساس، شرکت ساخت و ساز سلطان افغان برای اعطای قرارداد پیشنهاد شد. پیشنهاددهنده دومین نازل ترین قیمت (Brand Super) به نتیجه ارزیابی اعتراض کرد و وزیر دستور داد تا ارزیابی پیشنهادات دوباره انجام شود. یک کمیته ارزیابی جدید تعیین شد و نتیجه ارزیابی همانند گزارش ارزیابی اول بود. کمیته دوم نیز قادر نشد خودش فقط یک پیشنهاددهنده را برای اعطای قرارداد معرفی کند و این تصمیم را به وزیر واگذار کرد. وزیر توسط حکم شماره ۶۱۴ مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۲ دستور داد که اقدامات قانونی بر اساس دستور قبلی انجام شود. سرانجام بر اساس این دستور، قرارداد با واگذاری به شرکت ساخت و ساز سلطان افغان به امضا رسید.

نگرانی اصلی در تدارکات این پروژه، این مسئله است که قرارداد به یک پیشنهاددهنده غیر واجد شرایط سپرده شده است، فقط با توجه به نازل ترین قیمت پیشنهادی؛ در حالی که روش انتخاب «نازل ترین پیشنهاد واجد شرایط ارزیابی شده» برای ارزیابی پیشنهادات اتخاذ می شود. بر علاوه، کمیته ارزیابی پیشنهادات از معرفی صریح نازل ترین پیشنهاد واجد شرایط ارزیابی شده برای عقد قرارداد به وزیر عاجز ماند، با آن هم این تصمیم نتیجه آن ارزیابی تلقی شد.

۴.۱. ۴ پروژه سرک میدان هوایی قندهار

وزارت فواید عامه (MoPW) هزینه تدارکات کار ساختمانی سرک میدان هوایی به طول ۱۶ کیلومتر را که میدان هوایی را به شهر قندهار متصل می کند، از وزارت مالیه (MoF) دریافت کرد. واحد تدارکات خدمات بازسازی و انکشاف افغانستان به نمایندگی وزارت فواید عامه تدارکات این پروژه را انجام داد. تدارکات با استفاده از روش داوطلبی رقابتی بین المللی باز (ICB) مطابق با پروسیجر داوطلبی یک مرحله ای، دو پاکتی - روشی که در آن پیشنهاددهنده در مرحله واحد دو پاکت اسناد مهر و موم شده که یکی حاوی پیشنهاد تخنیک و دیگری حاوی پیشنهاد مالی است را تسلیم می کند - انجام شد.

ارائه پیشنهادات در ۱۷ آگست ۲۰۱۳ با شرکت ۴ شرکت کننده افتتاح شد.

جدول ۱۵: فهرست شرکت کنندگان در مناقصه

شماره	پیشنهادکننده	کشور	ارزیابی قیمت پیشنهادی
۱	شرکت ساختمانی یونیک بیلدرز	افغانستان	از لحاظ تخنیک غیر واجد شرایط ^۱
۲	سرمایه گذاری مشترک ASCC-BACC	افغانستان	2,329,874,490.09 افغانی
۳	سرمایه گذاری مشترک Barak-Bakhter	افغانستان	2,280,617,938.63 افغانی
۴	Saita Afghanistan Construction Company	افغانستان	از لحاظ تخنیک غیر واجد شرایط

ارزیابی پیشنهاد در دو مرحله متمایز تخنیک و مالی انجام شد. اداره بازسازی و انکشاف افغانستان گزارش ارزیابی پیشنهاد تخنیک را بررسی کرد. این بررسی به این نتیجه رسید که همه داوطلبان غیر واجد شرایط هستند و خواهان تجدیدنظر در گزارش ارزیابی پیشنهادات شدند.^{۳۰} با این حال، در گزارش تجدیدنظر شده ارزیابی پیشنهادات، پیشنهاد سرمایه گذاری مشترک Barak-Bakhter و سرمایه گذاری مشترک ASCC-BACC با میزان بالایی واجد شرایط تشخیص شدند. بعد از ارزیابی پیشنهاد مالی، شرکت سرمایه گذاری مشترک باراک باختر با پیشنهاد 2,280,617,938.63 افغانی نازل ترین پیشنهاد ارزیابی شده اعلام شد و برای عقد قرارداد سفارش شد.

بر اساس اسناد ملاحظه شده توسط تیم اطمینان دهی، تدارکات این پروژه هیچ نگرانی آشکاری را نشان نمی دهد؛ هرچند، گزارش اصلی ارزیابی پیشنهادات منتشر نشده بود؛ بنابراین تنها گزارش تجدیدنظر شده ارزیابی پیشنهادات برای تیم اطمینان دهی در دسترس بود.

۴.۱. ۵ پروژه سرک کابل - لوگر

وزارت فواید عامه هزینه تدارکات کار ساختمانی خط دوم شاهراه کابل - لوگر به طول ۲۱ کیلومتر را از وزارت مالیه دریافت کرد. خط جدید سرک از قریه نو نیاز کابل شروع و به ولسوالی محمد آغه ولایت لوگر ختم می شود. واحد تدارکات اداره بازسازی و انکشاف افغانستان به نمایندگی وزارت فواید عامه تدارکات این پروژه را انجام داد. تدارکات با استفاده از روش داوطلبی رقابتی بین المللی باز (ICB) انجام شد.

اسناد مناقصه به ۱۳ داوطلب علاقه مند توزیع شد که از آن جمله ۷ داوطلب در روند مناقصه شرکت کردند. تنها پیشنهاد شرکت ساختمانی یونیک بیلدرز واجد شرایط شناخته و برای بستن قرارداد سفارش شد.

جدول ۱۶: فهرست شرکت کنندگان در مناقصه

شماره	پیشنهادکننده	ارزیابی قیمت پیشنهاد قیمت
1	سرمایه گذاری مشترک NNBCC & WAZ	از لحاظ تخنیک واجد شرایط نیست
2	سرمایه گذاری مشترک ITCL-NZCC-GZCC	از لحاظ تخنیک واجد شرایط نیست
3	شرکت ساختمانی فیضی مسرور	از لحاظ تخنیک واجد شرایط نیست
4	سرمایه گذاری مشترک WINDECON و HTCC	از لحاظ تخنیک واجد شرایط نیست
5	شرکت ساختمانی یونیک بیلدرز	567,451,239.00 افغانی
6	شرکت ساختمانی افغان بیلدر	از لحاظ تخنیک واجد شرایط نیست
7	شرکت ساختمانی و سرک سازی حشمت خلیل رضایی	از لحاظ تخنیک واجد شرایط نیست

نهاد تدارکاتی مجموع کامل گزارش ارزیابی پیشنهادات و اسناد پروسه داوطلبی را فاش نکرد؛ بنابراین، تیم اطمینان دهی در موقعیتی نبود که بتواند شفافیت این پروسه را ارزیابی کرده و درباره آن نظر دهد و انطباق یا سازگاری آن با مقررات مربوطه را بررسی کند.

۴.۱.۶ پروژه سرک روستایی ورس

این پروژه جاده روستایی در ولسوالی ورس ولایت بامیان قرار دارد و شامل ساخت ۲۰ کیلومتر سرک جغل اندازی شده و امکانات تخلیه آب سرک از قریه سر جیسکه تا قریه غورزلاب می شود. تدارکات این پروژه توسط واحد تدارکات (PIU) of NRAP-MRRD پروژه ملی راه سازی روستایی وزارت احیا و انکشاف دهات انجام شده است. این پروژه در ۸ جون ۲۰۱۳ به طور مشترک به شرکت انجیرری و ساختمانی بیلد تیک و شرکت ساختمانی شمس افغان اعطا شد. مبلغ قرارداد اصلی 44,457,638.00 افغانی بود.

نهاد تدارکاتی مجموع کامل گزارش ارزیابی پیشنهادات و اسناد پروسه داوطلبی را فاش نکرد؛ بنابراین، تیم اطمینان دهی در موقعیتی نیست که بتواند شفافیت این پروسه را ارزیابی کرده و درباره آن نظر دهد و انطباق یا سازگاری آن با مقررات مربوطه را بررسی کند.

۴.۱.۷ پروژه آبروها، دیوار استنادی و سرک روستایی سالنگ

این پروژه شامل احیای ۵ کیلومتر سرک جغل اندازی شده و امکانات تخلیه آب آن از شاهراه کابل - دوشی تا قریه نواخ ولسوالی سالنگ در ولایت پروان بود. تدارکات این پروژه توسط واحد تدارکات (PIU) of NRAP-MRRD (پروژه ملی راه سازی روستایی-وزارت احیا و انکشاف دهات) بر اساس پروسیجرهای داوطلبی رقابتی ملی (NCB) انجام شد.

شماره	پیشنهادکننده	قیمت پیشنهادی ارزیابی شده
۱	شرکت انجیرری و ساختمانی بیلد تیک	20,439,650.00 افغانی
۲	شرکت ساختمانی، تولید مصالح ساختمانی و سرک سازی رامین مختار	17,510,930.00 افغانی

ارائه پیشنهادات در ۲۱ جولای ۲۰۱۳ با شرکت ۲ داوطلب افتتاح شد. در نتیجه ارزیابی پیشنهادات، شرکت ساختمانی، تولید مصالح ساختمانی و سرک سازی رامین مختار، داوطلبی اعلام شد که پایین ترین قیمت را پیشنهاد و در ۱۲ اکتبر ۲۰۱۳ قرارداد به این شرکت اعطا شد. مبلغ قرارداد 19,208,230.00 افغانی بود؛ در حالی که هزینه برآورد شده از سوی انجیران 21,219,030.00 افغانی بود.

یافته ها درباره تدارکات این پروژه مشکل قابل توجهی را نشان نمی دهد. گزارش ارزیابی پیشنهادات به تیم اطمینان دهی فاش شده بود و داوطلبی به پیشنهاددهنده واجد شرایط که نازل ترین قیمت را پیشنهاد کرده است، اعطاشده است.

۴.۱.۸ پروژه سرک روستایی قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه ولسوالی چال ولایت تخار

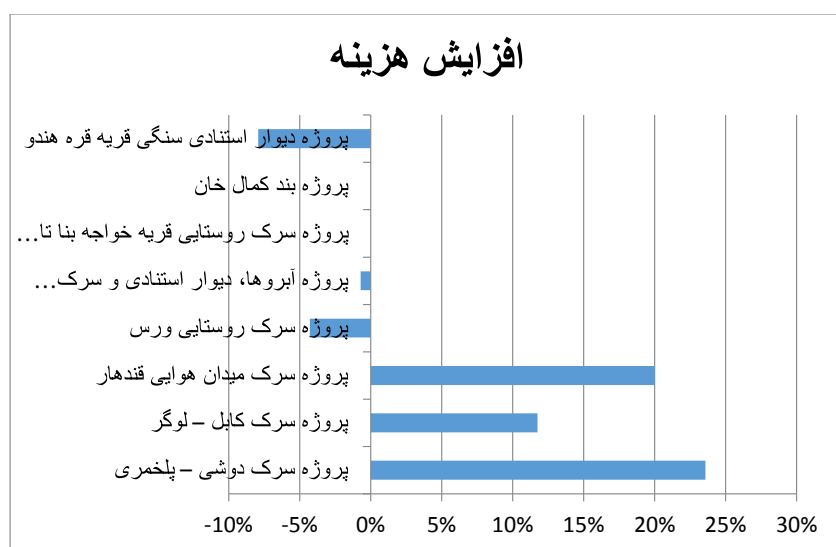
این پروژه به ۹ شورای انکشافی اجتماعی در ۹ بخش داده شده است. پروسه تدارکات آن توسط وزارت احیا و انکشاف دهات صورت گرفته است و بودجه آن توسط بانک جهانی پرداخت گردیده. بودجه مجموعی این پروژه به مقدار ۱۵۷,۶۳۵,۲۳۹ AFN. تخمین زده شده است.

شماره	شورا	بخش	مقدار قرارداد
1	بازارک	19m RCC Girder Bridge	17,166,595.50 AFN
2	ایشان خلیفه	0+000 to 2+300	16,402,413.60 AFN
3	ده بازارک	2+300 to 4+500	16,329,235.00 AFN
4	رئیس توغان	4+500 to 5+700	18,650,266.30 AFN
5	خواجه بینا سوفله	5+700 to 7+520	17,278,938.10 AFN
6	خوانه بینا اولیا	7+520 to 10+300	16,544,692.10 AFN
7	ده سعید	10+300 to 13+000	17,795,261.70 AFN
8	پنباک	13+000 to 15+300	18,486,298.40 AFN
9	پاچه دره	15+300 to 17+140	18,981,539.00 AFN

۲.۴ افزایش هزینه

افزایش هزینه یکی از مسائل عمده در صنعت ساخت و ساز در سراسر جهان و از چالش‌های مهم کشورهای در حال توسعه است. در افغانستان، این چالش تقریباً در تمام پروژه‌های ساختمانی دیده می‌شود و تمام طرف‌ها را دربر می‌گیرد، از جمله مشتریان، قراردادی‌ها، قراردادی‌های فرعی و مشاوران. یک تحقیق انجام‌شده برای هفتمین کنفرانس بین‌المللی انجیرری و مدیریت پروژه و تولید (EPPM2016) عوامل مهمی را که باعث افزایش هزینه در صنعت ساخت و ساز در افغانستان می‌شود بررسی کرده است. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که علل اصلی بحران که به طور بالقوه منجر به افزایش هزینه‌های ساخت و ساز در افغانستان می‌شود عبارتند از فساد، تأخیر در پرداخت در جریان پیشرفت کار توسط مالک، مشکلات در تأمین مالی پروژه توسط قراردادی‌ها، امنیت، تغییر در سفارش توسط مالک در جریان ساخت و ساز و تورم بازار^{۳۶}.

یافته‌های پروسه اطمینان‌دهی در خصوص ۸ پروژه انتخابی منطبق با علل ذکر شده است. افزون بر این، کمبود ظرفیت در مشتریان یا مدیریت نهادهای تدارکاتی نیز از جمله علل کلیدی افزایش هزینه است، به این معنی که پروژه‌ها در مرحله آماده‌سازی و برنامه‌ریزی دقیق برآورد نمی‌شوند. افزایش هزینه ۸ پروژه انتخاب‌شده در چارت زیر نشان داده شده است.

نمودار ۴: افزایش هزینه پروژه‌های منتخب

تنها سه پروژه با افزایش هزینه مواجه شده‌اند. پروژه دیوار استندای سنگی قریه قره هندو کاهش هزینه داشته است؛ زیرا طول دیوار استندای ابتدا ۱۵۰۰ متر برآورد شده بود، ولی طول مورد نیاز برای اعمار این دیوار که عملاً در ساحه ساخته‌شده، ۱۳۹۲ متر بوده است. همانند این پروژه دیوار استندای، پروژه‌های سالنگ و ورس در بامیان نشان‌دهنده کاهش هزینه است و علت آن برآورد هزینه‌های بالا در مرحله آماده‌سازی پروژه بوده است. پروژه جاده روستایی در ولسوالی چال ولایت تخار هنوز تکمیل نشده است و تاکنون هیچ سفارش تغییری تأیید نشده است. به همین ترتیب، پروژه بند کمال خان در حال حاضر در مرحله ابتدایی است و هیچ تغییرات هزینه‌ای تا به امروز تأیید نشده است؛ بنابراین افزایش هزینه ۰٪ است.

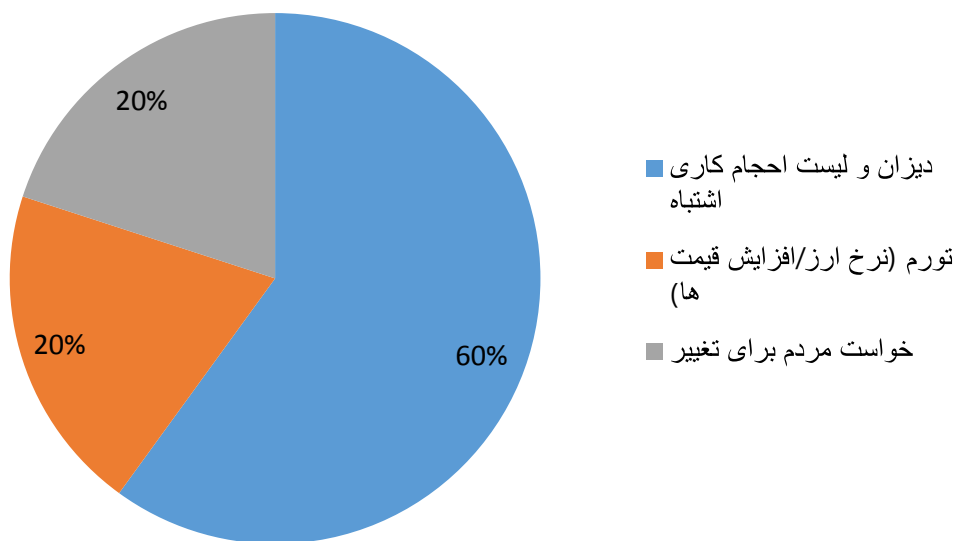
همه پروژه‌های دارای افزایش هزینه متعلق به وزارت فواید عامه هستند. سرک دوشی - پلخمري دارای بالاترین درصد افزایش هزینه است. علت اصلی این درصد بالای افزایش هزینه، سروي نادرست و دیزاین نامناسب پروژه است. برخی از سازه‌های کلیدی مانند دیوارهای استندای، آبروها و پل‌ها یا در دیزاین در نظر گرفته نشده بوده‌اند و با در سایت قابل تطبیق نبوده است که در نتیجه، دو سفارش تغییر برای اختصاص هزینه اضافی بر قیمت اولیه قرارداد تأیید شده است که نشان‌دهنده افزایش ۲۴ درصدی هزینه بوده است.

سرک میدان هوایی قندهار دومین فیصدی بلند افزایش هزینه را دارد. لیست احجام کاری به عنوان بخشی از اسناد مناقصه، کم برآورد شده است و در احجام کاری واقعی اکثر موارد نسبت به لیست احجام کاری اولیه نشان‌دهنده افزایش است. دیزاین این پروژه در محل پروژه قابل اعمال نبوده است که پس از اصلاح، لیست احجام کاری به همین ترتیب تغییر کرده است. اصلاح دیزاین تقریباً یک سال طول کشیده

36 عوامل مهم افزایش هزینه در صنعت ساخت و ساز در افغانستان، توسط غلام عباس نیازی و نوئل پینتینگ، هفتمین کنفرانس بین‌المللی انجیرری، مدیریت پروژه و تولید

است و در این زمان نرخ مبادله یک دالر آمریکا از ۵۷,۲۷ به ۶۷ افغانی افزایش یافته است که بر قیمت اصلی قرارداد تأثیرگذار بوده است. علاوه بر این، قراردادی کار اضافی انجام داده است که در قرارداد اصلی گنجانده نشده بوده است. تمام این عوامل موجب افزایش ۲۰٪ هزینه در این پروژه شده است.

در پروژه سرک کابل - جلال آباد، افزایش ۱۲٪ هزینه عمدتاً به علت تحقیقات نادرست جیوتخنیکي در مرحله دیزاین است. بر اساس پیشنهاد ریاست لابراتوار وزارت فواید عامه برای جلوگیری از نفوذ آب به خاکریز سرک و برای تقویت ثبات خاکریز سرک در مقابل رشد ریشه های گیاهان، افزایش ۷۰ سانتیمتری در ارتفاع سرک و افزایش موارد لیست احجام کاری توسط کمیسیون تدارکات ملی تأیید شده است که تقریباً ۱۲ درصد افزایش هزینه را به وجود آورده است.^{۳۷}

نمودار ۵: مشارکت علل در افزایش هزینه پروژه های منتخب

یافته های تیم اطمینان دهی نشان می دهد که علت اصلی بروز افزایش هزینه در پروژه های انتخاب شده عدم توانایی مدیریت نهادهای تدارکاتی در انکشاف دیزاین های سازگار و عملی بر اساس سروی دقیق سایت و گزارش های تحقیقات جیوتخنیکي است. قبل از مرحله دیزاین، نهادهای تدارکاتی مکلف به سروی، اجرای تحقیقات جیوتخنیکي و سایر مطالعات لازم درباره پروژه ها هستند؛ اما این عملیه درست مدیریت نمی شود، به این علت که سروی کنندگان مرتکب اشتباهات زیادی می شوند و دقت سروی قابل قبول نیست و تحقیقات جیوتخنیکي یا صورت نمی گیرد و یا کم اهمیت تلقی می شود، هیچ هماهنگی بین دیزاینر، تیم های سروی و قراردادی وجود ندارد و مهم تر از همه فقدان ظرفیت تخنیکي در مدیریت نهادهای تدارکاتی منجر به چنین مشکلات حیاتی در مرحله ساخت و ساز می شود.

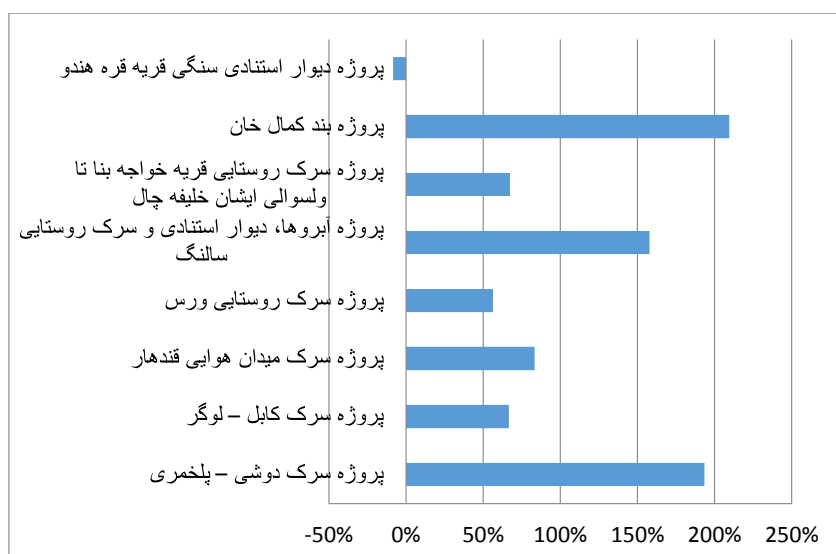
۴. ۳ افزایش زمان

همانند افزایش هزینه، افزایش زمان نیز به عنوان یکی از مشکلات اصلی در صنعت ساخت و ساز تلقی می شود. پروژه، زمانی موفق ارزیابی می شود که مطابق زمان بندی برنامه ریزی شده تحویل داده شود. متأسفانه، تعداد زیادی از پروژه های ساختمانی در افغانستان به علت های مختلف به تأخیر می افتد. بر اساس تحقیقاتی که توسط غلام عباس نیازی و کاسیم گیدادو انجام شده است، عوامل اصلی بحرانی که موجب تأخیر در ساخت و ساز در افغانستان می شوند عبارتند از امنیت، فساد، فقدان شایستگی کارکنان تخنیکي قراردادی، تأخیر پرداخت توسط مشتریان و مدیریت ضعیف سایت و نظارت از سوی قراردادی.^{۳۸}

درباره پروژه های انتخاب شده، ۷ پروژه از ۸ پروژه، با افزایش زمان جدی مواجه شده اند. در برخی پروژه های انتخاب شده، تأخیرها بیش از کل مدت قرارداد اصلی است. به عنوان مثال، مدت زمان پروژه دوشی - پلخمري در قرارداد اصلی ۱۵ ماه بوده است؛ اما این پروژه در عرض ۴۴ ماه تحویل داده شده است که نشان دهنده ۲۹ ماه تأخیر است که بیشتر از مدت قرارداد اولیه است.

۳۷ - تصمیم اداره تدارکات ملی: NPA/NPC-05B.

۳۸ - علل تأخیر پروژه در صنعت ساخت و ساز در افغانستان.

نمودار ۶: افزایش زمان پروژه‌های انتخاب شده

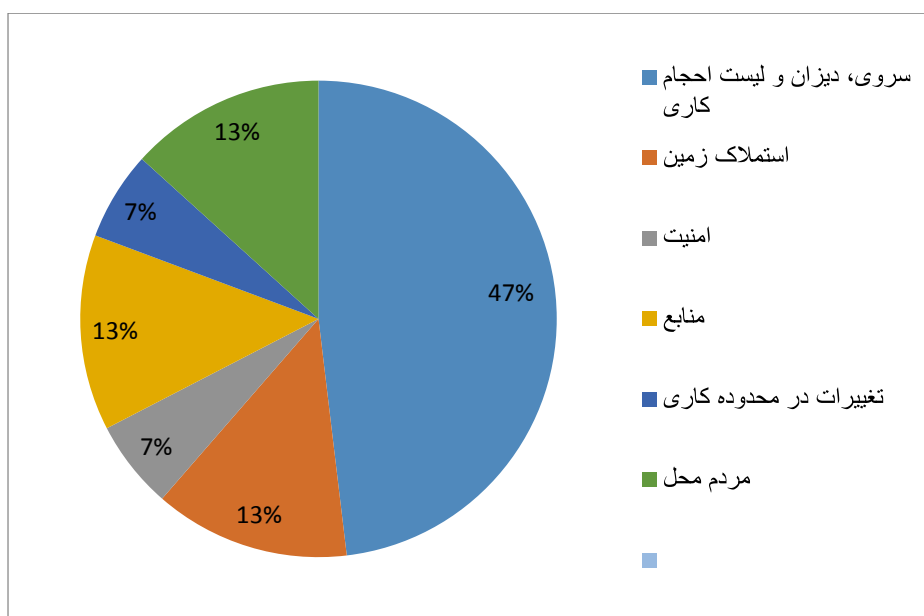
پروژه بند کمال خان بالاترین درصد افزایش زمان را دارد؛ با این حال، قابل یادآوری است که این پروژه هنوز در حال اجراست، آن هم در مرحله اولیه و اینکه این درصد به طور بالقوه می‌تواند به میزان قابل توجهی کاهش یابد؛ در صورتی که قراردادی و مشتری برنامه بهبود واقع‌بینانه‌ای برای تسریع کار ساخت و ساز داشته باشند. مدت قرارداد این پروژه ۴۲ ماه (۳٫۵ سال) است. در بیش از یک سال، ۱۰٪ پیشرفت توسط نهاد تدارکاتی به تیم اطمینان‌دهی گزارش شده است. برای قراردادی و نهاد تدارکاتی بسیار سخت است تا ۹۰٪ کارهای باقیمانده را در ۲٫۵ سال تکمیل کنند؛ بنابراین بهتر است که افزایش زمان این پروژه در مراحل بعدی پروژه ارزیابی شود. بر اساس ارزیابی‌های کنونی، پروژه سرک دوشی - پلخمري با بیشترین افزایش زمان واقعی در میان پروژه‌های انتخاب شده مواجه شده است.

جدول ۱۷: علت‌های افزایش زمان در پروژه‌های انتخاب شده

پروژه	زمان بروز علل
پروژه سرک دوشی - پلخمري	در این پروژه مدت قرارداد دوبار افزایش یافته است. این پروژه ۲۹ ماه افزایش زمان داشته است. ۱۲ ماه بر اساس اسناد موجود موجه‌اند. هیچ سندی دیده نشده است که بیانگر تصویب هرگونه تمدید زمان باشد؛ بنابراین ۱۷ ماه تأخیر موجه به نظر نمی‌رسد. اولین تمدید برای ۸ ماه ۱. تصویب کارهای اضافی توسط تمویل‌کننده و حکومت: کارهای اضافی شامل ساخت ۸ کیلومتر سرک چهار لینی در شهر پلخمري و تقویت دیوار استنادی در برابر سیل است؛ در نتیجه، مدت این پروژه، ۸ ماه افزایش یافته است. دومین تمدید برای ۴ ماه ۲. تکمیل کارهای باقی‌مانده

در این پروژه مدت قرارداد دو بار افزایش یافته است. اولین تمدید برای ۸ ماه ۱. دیزاین بر ساحه قابل تطبیق نبوده است؛ زیرا گزارش جیوتخنیک بر اساس اوضاع واقعی سایت تهیه نشده بوده است؛ بنابراین دیزاین تجدیدنظر شده است و وزارت فواید عامه سند دیزاین را در بسته‌های مختلف به قراردادی ارائه کرده است. بازنگری دیزاین تقریباً یک سال طول کشیده است. دومین تمدید برای ۴ ماه ۲. قراردادی با مشکلاتی در زمینه استملاک زمین مواجه شده است و بعضی از مناطق مسکونی و تجاری، زمین‌های زراعتی و حکومتی در امتداد سرک واقع شده بودند و برای مردم محل مشکلات ایجاد می‌کردند که موجب چندین روز تأخیر شده است. ۳. تعدادی از پایه‌های برق در امتداد سرک واقع شده بود که باید از خط سرک برداشته می‌شدند. قراردادی این موضوع را به اطلاع وزارت فواید عامه و شرکت برشنا (شرکت ملی برق تحت ملکیت حکومت) رسانده است. متأسفانه قراردادی بعد از دو ماه هیچ پاسخی از این نهادها دریافت نکرده است و ناگزیر خودش پایه‌های برق را برداشته است که این کار باعث دو ماه تأخیر شده است. ۴. در طول کار ساخت و ساز مشکلات امنیتی وجود داشته است و قراردادی برای مدت‌زمان طولانی قادر به جاسازی ماشین‌آلات ساخت و ساز نبوده است؛ بنابراین سرعت ساخت و ساز بسیار آهسته بوده است. ۵. دو فصل زمستان با زمان اجرای پروژه مصادف شده است. برای حفظ کیفیت خوب کار، قراردادی کار را در طول روزهای سرد زمستان تعطیل کرده است که منجر به ۳ ماه تأخیر شده است.	پروژه سرک کابل - لوگر
از آنجایی که طراحی اولیه بر سایت قابل اجرا نبوده است، دیزاین آن توسط وزارت فواید عامه تجدید شده است و در نتیجه برخی اقلام و ویژگی‌های اضافی به لیست احجام کاری اضافه شده است که باعث ۸۳٪ افزایش زمان در این پروژه شده است.	پروژه سرک میدان هوایی قندهار
این پروژه در منطقه دورافتاده در ولایت بامیان واقع شده است و دسترسی به سایت پروژه به خصوص در فصل زمستان بسیار مشکل بوده است. دلایل افزایش زمان عبارتند از: ۱. به علت ناامنی جاده دسترسی به سایت پروژه، قراردادی ۷۰ روز دیرتر به سایت اعزام شده است. ۲. به علت دشوار بودن دسترسی به سایت پروژه، عرضه مواد ساختمانی به سایت زمان‌بر بوده است. ۳. کمبود کارگر در موقعیت پروژه در طول فصل برداشت محصول ۴. مشکل ایجادشده توسط مردم محل به علت تغییر مسیر جاده	پروژه سرک روستایی ورس
۵. کار ساخت و ساز به علت مسائل مربوط به استملاک زمین ۳۴۲ روز به تعویق افتاده است. مردم محل با استملاک زمینشان برای این پروژه مخالف بوده‌اند و در جریان پروژه مشکلات ایجاد کرده‌اند. ۶. تعلیق کارهای ساختمانی در فصل زمستان باعث ۳ ماه تأخیر شده است	پروژه آبروها، دیوار استنادی و سرک روستایی سالنگ
این پروژه به ۹ شورای مختلف انکشاف محلی (CDCs) اعطا شده است و نیاز به برش سخت در برخی از بخش‌های مسیر پروژه دارد؛ در حالی که شوراهای انکشاف محلی ماشین‌آلات مناسب برای حفاری و برش سخت ندارند.	پروژه سرک روستایی قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه چال
دیزاین پروژه تاکنون نهایی و تصویب نشده است؛ بنابراین کارهای ساختمانی عمده آن هنوز آغاز نشده است.	پروژه بند کمال خان
این پروژه در زمان پلان شده تحویل داده شده است.	پروژه دیوار استنادی سنگی قریه قره هندو

تعدادی از علت‌ها برای بروز افزایش زمان در هر یکی از پروژه‌ها شناسایی شده‌اند. به طور کلی، عوامل اصلی تأخیر در پروژه‌های انتخاب‌شده عبارتند از کیفیت پایین دیزاین، استملاک زمین، ناامنی، تأخیر پرداخت‌ها، کمبود منابع، عدم حمایت مردم محل و شرایط آب و هوایی نامطلوب.

نمودار ۷: مشارکت علل در بروز افزایش زمان پروژه‌های منتخب

مسائل مربوط به دیزاین بی کیفیت در افزایش هزینه و زمان دلیل غالب بوده است. تقریباً تمام پروژه‌های انتخاب شده به نحوی با یک مشکل دیزاین مواجه بوده‌اند که قراردادی آن را مطرح کرده است و نهادهای تدارکاتی در دیزاین خود تجدیدنظر کرده‌اند که در جریان تطبیق پروژه، مدت زیادی صرف آن شده است.

۴.۴ مدیریت کیفیت ساخت و ساز

کیفیت ساخت و ساز یکی دیگر از معیارهای مهم موفقیت پروژه است. کیفیت نامطلوب در پروژه‌های ساختمانی پدیده‌ای شایع در سراسر جهان است که به علت مدیریت ناکارآمد امور کیفی منجر به هدر رفتن زمان، پول و منابع انسانی و مادی می‌شود و افغانستان نیز از این امر مستثنی نیست. از سال ۲۰۰۱، پول زیادی بر زیربنای کشور سرمایه‌گذاری شده است. در حال حاضر بخش عمده‌ای از زیربنای تازه ساخته شده در معرض تخریب هستند که به نظر می‌رسد به علت تلفیقی از عدم دقت در برنامه‌ریزی و آماده‌سازی پروژه‌ها، دیزاین ضعیف و مدیریت کیفیت ناکارآمد، کمبود برنامه‌های حفظ و مراقبت، ناامنی، فساد و فقدان ظرفیت باشد.

بررسی کیفیت ساخت و ساز در پروژه‌های انتخاب شده، موضوع اصلی پروسه اطمینان دهی را تشکیل می‌دهد؛ از همین رو، تیم اطمینان دهی با هدف ارزیابی، مأموریت بازدید کوتاهی از همه سایت‌های پروژه‌های انتخابی را انجام داده است. تقریباً تمام ۸ پروژه انتخاب شده در طول مراحل ساخت و ساز و پس از آن با مشکلات مربوط به کیفیت مواجه شده‌اند. مسائل کیفیت هر کدام از پروژه‌ها به طور جداگانه در جدول زیر خلاصه می‌شود.

جدول ۱۸: مشاهدات درباره کیفیت ساخت و ساز در پروژه‌های منتخب

پروژه	مسائل کیفیت ساخت و ساز
پروژه سرک دوشی - پلخمري	• درزهای جدی در طول تمام جاده مشهود است. • در بعضی از بخش‌های سرک، چاله‌های کوچک به وجود آمده است. • لبه سرک در بعضی بخش‌ها شکسته است. • تعدادی دیوار استنادی آبروها هم‌اکنون آسیب دیده‌اند.
پروژه سرک کابل - لوگر	تیم اطمینان‌دهی هیچ‌گونه مشکل مهمی را مشاهده نکرده است.
پروژه سرک میدان هوایی قندهار	تیم اطمینان‌دهی هیچ‌گونه مشکل مهمی را مشاهده نکرده است.
پروژه سرک روستایی ورس	تیم اطمینان‌دهی هیچ‌گونه مشکل مهمی را مشاهده نکرده است.
پروژه آبروها، دیوار استنادی و سرک روستایی سالنگ	تیم اطمینان‌دهی هیچ‌گونه مشکل مهمی را مشاهده نکرده است.
پروژه سرک روستایی قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه چال در ولایت تخار	• به علت فقدان امکانات تخلیه در بعضی قسمت‌ها، سطح سرک‌ها هم‌اکنون از بین رفته است و حتی در بعضی بخش‌ها بستر سرک شکسته است. • بناهای حفاظتی در برابر ریزش سنگ و اقدامات تحکیم در نظر گرفته نشده‌اند؛ از این رو خطر لغزش زمین، شکست شیب و ریزش سنگ‌ریزه و خاک بسیار بالا است.
پروژه بند کمال خان	کارهای ساختمانی عملی هنوز در سایت پروژه انجام نشده است؛ از این رو تیم اطمینان‌دهی در هنگام بازدید سایت هیچ مسئله مهمی را ثبت نکرده است.
پروژه دیوار استنادی سنگی قریه قره هندو	• در بعضی مناطق دیوار استنادی در معرض تخریب جدی و خطر سقوط دیوار استنادی بسیار زیاد است. • عقب دیوار استنادی پرکاری نشده است. آب باران در فصل‌های بارانی در عقب دیوار استنادی جمع می‌شود.

کیفیت ساخت و ساز در سه پروژه از ۸ پروژه انتخاب‌شده حیاتی است. مشاهدات تیم اطمینان‌دهی درباره این سه پروژه نشان می‌دهد که علت‌های بسیاری مانند عملکرد ضعیف قراردادی، سروی و دیزاین کم کیفیت، استفاده از مصالح ساختمانی کم کیفیت و عدم نظارت و بررسی قوی از سوی مشتری در کیفیت پایین کار ساخت و ساز وجود دارد.

در پروژه سرک دوشی - پلخمري، فقط دو سال پس از تحویل درزهای بسیار جدی بر روی سطح سرک پدید آمده است. این درزها را می‌توان در امتداد تمام سرک مشاهده کرد. علاوه بر این در برخی از بخش‌های این سرک چاله‌هایی نیز دیده می‌شود. این نواقص بسیار جدی هستند و اگر اقدام مؤثر فوری توسط وزارت فواید عامه انجام نشود این جاده به زودی نیاز به بودجه اضافی برای ترمیم و حتی احیا خواهد داشت.

درزها در سطح سرک

چاله‌ها در سطح سرک

پروژه سرک روستایی از قریه خواجه بنا تا ایشان خلیفه در ولسوالی چال ولایت تخار نیز مسائل زیادی درباره کیفیت دارد که باید انعکاس داده شوند. بناهای تخلیه و آبرو کافی در دیزاین در نظر گرفته نشده است؛ بنابراین برخی از قسمت های سطح جغل اندازی شده شسته و ساییده شده اند. در برخی از بخش های

سرک، بناهای استنادی ساخته شده اند، بستر سرک به طور مناسب فشرده نشده است و از مواد سست استفاده شده است و همه این موارد منجر به ته نشینی بستر سرک، شکست شیب، لغزش و پارگی خواهد شد.

کیفیت ساخت و ساز پروژه دیوار استنادی سنگی در قریه قره هندو ولایت تخار نیز موضوع نگرانی است. ساختار دیوار در بعضی از نقاط در معرض نابودی است و این امر خطر فروریزی و ته نشینی را افزایش می دهد. در بعضی نقاط، قسمت عقب دیوار استنادی، پرکاری نشده است و پایپ های تخلیه کارگذاری نشده اند که منجر به جمع شدن مقدار زیادی آب در فصل های بارانی می شود. این مسئله بسیار جدی است و آسیب شدید به تهداب و خاکریزی پشت دیوار می زند.

نبود امکانات تخلیه

فروریزی شیب

لازم به ذکر است که یافته ها و مشاهدات نشان می دهد که کیفیت پروژه سرک روستایی در ولسوالی ورس ولایت بامیان نسبت به سایر پروژه های انتخاب شده بسیار خوب است. این پروژه قابلیت کارایی بالا در تمام فصل ها را فراهم می کند و با وجود گذشت دو سال از تحویل، نقص عمده ای در آن به وجود نیامده است. میزان رضایت مردم محل از این پروژه زیاد است. آنان عملکرد قراردادی و وزارت احیا و انکشاف دهات را برای تحویل موفقیت آمیز این پروژه مثبت ارزیابی کرده اند.

جمع شدن آب در پشت دیوار استنادی

نمایی از سرک روستایی ورسورس

بنای استنادی در امتداد سرک روستایی ورس

۵. یافته‌ها و توصیه‌ها

مسئله	توصیه‌ها	یافته‌ها
نشر اطلاعات		
حکومت	نهادهای تدارکاتی حکومتی باید یک پورتال ملی را برای نشر اطلاعات مطابق با استانداردهای نشر اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی انکشاف دهند یا هم وبسایت‌های موجود، به عنوان یک مثال خوب، وبسایت فعلی اداره تدارکات ملی را ارتقا دهند.	۱. به صورت میانگین، نهادهای تدارکاتی ۲۷٪ از اطلاعات پروژه‌ها را بر اساس معیارهای نشر اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان نشر نموده‌اند که سطح پایین نشر اطلاعات را در نهاد‌های تدارکاتی نشان می‌دهد. ۲. نشر اطلاعات بنابر درخواست برای تیم تحقیق آسان بوده است که آن هم بیشتر به دلیل مکتوب‌های صادر شده از سوی رئیس گروه نهادهای ذیدخل و تفاهمنامه‌های حاکم بین ابتکار شفافیت زیربنایی و نهادهای تدارکاتی مربوطه بوده است. با توجه به این وضع، نهادهای تدارکاتی به طور متوسط ۶۸ درصد از اطلاعات را به درخواست تیم تحقیق ابتکار شفافیت نشر کردند و این به صورت دقیق وضع نشر اطلاعات بنابر درخواست عمومی را انعکاس نمی‌دهد.
حکومت	قانون تدارکات فعلی، نهادهای تدارکاتی را نه مکلف به نشر اطلاعات مطابق به رهنمود نشر اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان می‌سازد و نه مانع نشر اطلاعات بیشتر می‌شود. بنابراین، به منظور افزایش شفافیت در تدارکات پروژه‌های زیربنایی، قانون تدارکات باید به نحوی اصلاح گردد که همه نهادهای تدارکاتی را مکلف به نشر اطلاعات بیشتر پروژه‌ها کند. نهادهای تدارکاتی نیز می‌توانند ابتکار نشر اطلاعات کلیدی بیشتری در مورد پروژه‌ها را در دست بگیرند، تا زمانی که هدف ابتکار شفافیت زیربنایی در افغانستان به دست آید.	۳. نهادهای تدارکاتی معمولاً اطلاعات اعلان تدارکات و تصمیم‌اعطای قرارداد را نشر می‌کنند که مطابق قانون تدارکات عامه مکلف به آن هستند. اطلاعات مربوط به مراحل تطبیق و تکمیل قرارداد و پروژه نشر نمی‌شوند، به جز اطلاعات برخی پروژه‌ها از سوی اداره تدارکات ملی.
شفافیت و اطمینان دهی		
حکومت	به منظور افزایش شفافیت در تدارکات پروژه‌های زیربنایی، نهادهای تدارکاتی باید معیارهای جهانی ابتکار شفافیت زیربنایی از قبیل معیار اطلاعات زیربنایی (IDS) و مشارکت قرارداد باز (OCP) را استفاده کنند و از طریق سهیم‌سازی نهادهای جامعه مدنی و مردم محل در پروژه‌های تصمیم‌گیری، حساب دهی را بهبود ببخشند.	۱. برخی مسائل بصورت بالقوه باعث نگرانی شده است و بر روند شفافیت و باز بودن پروسه تدارکات پروژه‌ها تأثیر گذاشته است. این مسائل باعث بروز نگرانی درباره داوطلبی منصفانه، رقابت آزاد، تصمیم‌گیری‌ها در خصوص اعطای قرارداد، نظارت بر قرارداد و مدیریت آن می‌شود. چنانچه قانون و طرز العمل‌های تدارکات که گاهی عمدی نقض می‌شوند و یا در بعضی موارد به صورت آشکار نادیده گرفته می‌شوند. برای مثال مدت داوطلبی سرک آسفالت کابل-لوگر ۳۰ ماه را دربر گرفت، و فقط دو داوطلب در داوطلبی پروژه سرک دهاتی سالنگ اشتراک کردند.
نهادهای جامعه مدنی	جامعه مدنی و رسانه‌ها باید آجندای اصلاحاتی که درین گزارش آمده‌اند را پیگیری نموده و اطمینان حاصل کنند که نهادهای تدارکاتی بودجه عامه را بصورت شفاف مصرف می‌کنند.	

حکومت	نهادهای تدارکاتی باید پروسه های آماده سازی پروژه را بهبود ببخشند و در ادارات خود برای فراهم آوری روند سالم قبل از امکان سنجی، در جریان امکان سنجی، مستندات مناقصه و سروی و دیزاین پروژه ظرفیت سازی کنند، تا اینکه بعدها از وقوع چالش های فراوان در مراحل تطبیق و عملیات پروژه ها جلوگیری بعمل آید.	۲. افزایش هزینه و زمان به عنوان عمده ترین مشکلات در تحویل پروژه های زیربنایی باقی مانده است. در پروژه های انتخاب شده بطور اوسط 18% افزایش هزینه و حدود 119% افزایش زمان دیده می شود. این یافته ها را همچنین مطالعه امکان سنجی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان تایید میکند. به نحویکه در آن مطالعه نیز افزایش هزینه و زمان را مشکل عمده در تحویل دهی پروژه های زیربنایی بیان کرده اند.
سکتور خصوصی	سکتور خصوصی باید بر ارائه خدمات با کیفیت بالا طبق زمان بندی و بودجه قرارداد تمرکز کند. این بهبودی را می تواند با توسعه ظرفیت در سازمان های خود و استخدام کارمندان شایسته برای پروژه از طریق رقابت باز و عادلانه به دست آورند.	علل اصلی که منجر به افزایش هزینه و زمان مربوط میشود به مرحله آماده سازی، از قبیل سروی و دیزاین ناقص و همچنان اسناد داوطلبی ناقص است. این مسایل در پروژه های سرک سازی دوشی - پلخمیری، سرک میدان هوایی قندهار و سرک کابل لوگر به صورت روشن مشهود است.
گروه نهادهای ذیدخل	گروه نهادهای ذیدخل باید با نهادهای تدارکاتی به گونه ای تعامل کند تا سطح علاقمندی آنان را در مورد ابتکار شفافیت زیربنایی افزایش دهد و آنها را در مورد واقعیت ابتکار شفافیت زیربنایی آموزش دهد، تجارب برتر بین المللی، تجربه های موفقیت آمیز در شفافیت و نشر اطلاعات ساختمانی و ارزش های بالقوه ای که ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان می تواند به نهادهای آنها به ارمغان بیاورد را با آنها به اشتراک بگذارد. این پروسه نباید تنها یک پروسه ارزیابی و آموزشی باشد، بلکه باید یک پروسه همکاری و یادگیری میان نهاد ها مد نظر باشد.	برعلاوه، فقدان هماهنگی میان دیزاینر، تیم سروی و قراردادی و مهم تر از همه فقدان ظرفیت تکنیکی در میان نهادهای تدارکاتی نیز از جمله عوامل افزایش زمان و هزینه شناخته میشوند.
نهادهای جامعه مدنی	به منظور دستیابی به حساب دهی اجتماعی، جامعه مدنی باید برای سهیم سازی مردم در امر تحویل پروژه ها و پیگیری توصیه های ذکر شده در این گزارش ابتکار عمل را بدست بگیرد.	
حکومت	ظرفیت در مرحله آماده سازی پروژه باید بهبود یابد و مکانیزم های نظارتی باید بازبینی شوند.	۳. مدیریت کیفیت در پروژه های انتخاب شده، همچنین جزئی از نگرانی است زیرا حاکی از کاستی های آشکار و چشمگیر در پروژه هایی است که اخیرا تحویل داده شده اند. قابل ذکر است که ساخت و ساز پروژه های در حال اجرا، از سروی نادرست، دیزاین با کیفیت پایین، کمبود تخصص نظارت از پروژه و انتخاب قراردادی با ظرفیت اندک مالی و تکنیکی میتواند از جمله عوامل بالقوه درین راستا باشند.
گروه نهادهای ذیدخل	گروه نهادهای ذیدخل باید رهبری پیگیری نگرانی های مربوط به کیفیت که درین گزارش آمده است را به دوش بگیرد. برای تجزیه و تحلیل بیشتر موضوع، توصیه می شود تا در نسخه های بعدی گزارش اطمینان دهی، با دقت ویژه به قراردادهای جدید و جاری، پروژه های بیشتر شامل بررسی باشند.	

۶. ضمیمه ۱: اطلاعات منتشر شده به صورت مفصل

۶.۱. ۱. پروژه‌های وزارت فواید عامه

شماره	اطلاعات پروژه	احیای سرک آسفالت دوشی - پلخمري با طول ۵۲ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک کابل - لوگر، بخش اول آن با طول ۲۱,۲۰۹ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک میدان هوایی قندهار با طول ۱۶,۵ کیلومتر
در پایان مرحله تأیید برای آماده‌سازی پروژه				
۱	تاریخ انتشار	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	روش انتخاب پروژه (حکومت چگونه به فکر طرح این پروژه افتاده است)	منتشر نشده	منتشر نشده	منتشر نشده
۳	سکتور، سکتور فرعی	زیرساخت، شاهراه	زیرساخت، شاهراه	زیرساخت، شاهراه
۴	عنوان پروژه	احیای سرک آسفالت دوشی - پلخمري با طول ۵۲ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک کابل - لوگر، بخش اول با طول ۲۱,۲۰۹ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک میدان هوایی قندهار با طول ۱۶,۵ کیلومتر
۵	موقعیت پروژه	ولسوالی دوشی، ولایت بغلان، افغانستان	از نو نیاز تا به ولسوالی محمد آغه، ولایت لوگر، افغانستان	از شهر قندهار تا میدان هوایی قندهار، افغانستان
۶	هدف پروژه	افزایش دسترسی ترافیک، توسعه کسب و کار و کاهش زمان سفر از پلخمري به کابل با طول ۵۲ کیلومتر	افزایش دسترسی ترافیک، توسعه کسب و کار و کاهش زمان سفر از کابل به لوگر با طول ۲۱,۲۰۹ کیلومتر	ارائه دسترسی کافی و کاهش زمان سفر از شهر قندهار تا میدان هوایی قندهار و افزایش بهره‌وری کسب و کار
۷	محدوده پروژه (نتیجه اصلی)	احیای سرک آسفالت دوشی - پلخمري با طول ۵۲ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک کابل - لوگر، بخش اول با طول ۲۱,۲۰۹ کیلومتر و عرض ۷ متر با ۱ متر بنای شانه و تخلیه گاه در امتداد سرک	احداث و آسفالت سرک میدان هوایی قندهار با طول ۱۶,۵ کیلومتر، سرک ۴ لینی با عرض مجموعی ۴۲ متر، تخلیه گاه، پیاده‌روها، آبروها و سیستم روشنایی جاده‌ای
۸	عواقب محیطی (در صورت وجود)	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست
۹	تأثیرات اراضی و حل و فصل مسائل استملاک (در صورت وجود)	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست
۱۰	منابع مالی	بانک انکشاف اسلامی و حکومت جمهوری اسلامی افغانستان	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان
۱۱	تاریخ تصویب بودجه پروژه	منتشر نشده	منتشر نشده	منتشر نشده
۱۲	ارزش تخمینی پروژه	\$18,450,256.00	\$10,576,204	\$37,023,039

۱۳	جزئیات تماس	ریاست تدارکات، وزارت فواید عامه	ریاست تدارکات، وزارت فواید عامه	ریاست تدارکات، وزارت فواید عامه
پایان مرحله تدارکات / اعطای قرارداد				
۱	تاریخ انتشار	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	عنوان قرارداد	احیای سرک آسفالت دوشی - پلخمیری با طول ۵۲ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک کابل - لوگر، بخش اول با طول ۲۱,۲۰۹ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک میدان هوایی قندهار با طول ۱۶,۵ کیلومتر
۳	نهاد تدارکاتی	ریاست تدارکات، وزارت فواید عامه	ریاست تدارکات، وزارت فواید عامه	ریاست تدارکات، وزارت فواید عامه
۴	مراحل تدارکات (مراحل عمومی تدارکات)	دعوت به داوطلبی و اعلام تصمیم درباره برنده قرارداد	دعوت به داوطلبی و اعلام تصمیم درباره برنده قرارداد	دعوت به داوطلبی و اعلام تصمیم درباره برنده قرارداد
۵	نوع قرارداد	قیمت فی واحد	قیمت فی واحد	قیمت فی واحد
۶	نوع و مقدار تضمین داوطلبی	تضمین بانکی، \$650,000.00	تضمین بانکی، \$289,980.00	تضمین بانکی، \$1,140,691.00
۷	تعداد شرکت‌هایی که مناقصه می‌کنند	۱۲ شرکت	۱۳ شرکت	۴ شرکت
۸	شرکت قراردادی (برنده)	شرکت تجارتي اسلام یکجا با شرکت ساختمانی نبی‌زاده وردک	شرکت ساختمانی یونیک بیلدرز	شرکت ساختمانی بارک باختر
۹	برآورد هزینه	\$18,450,256.00	\$10,576,204	\$37,023,039
۱۰	قیمت قرارداد	مبلغ قرارداد اصلی: \$17,807,645.1 مبلغ قرارداد اصلاح‌شده: \$22,006,843.15	مبلغ قرارداد اصلی: افغانی 597,451,239.00 مبلغ قرارداد اصلاح‌شده: افغانی 667,665,637.63	مبلغ قرارداد اصلی: افغانی 280,617,938.63,۲ مبلغ قرارداد اصلاح‌شده: افغانی 737,201,660,63,۲
۱۱	تاریخ تدارکات / اعلام پروژه	۱۴ دسامبر ۲۰۱۱	۳۰ جون ۲۰۱۳	جلسه پیشنهاد اولیه در تاریخ ۲۰۱۳/۲۲/۷ برگزار شد؛ اما تاریخ دعوت به داوطلبی ذکر نشده است.
۱۲	تاریخ انعقاد قرارداد	۰۱ جنوری ۲۰۱۴	۰۲ دسامبر ۲۰۱۵	۰۱ جنوری ۲۰۱۴
۱۳	محدوده کاری قرارداد	احیای سرک آسفالت دوشی - پلخمیری با طول ۵۲ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک کابل - لوگر، بخش اول با طول ۲۱,۲۰۹ کیلومتر و عرض ۷ متر با ۱ متر بنای شانه و تخلیه گاه در امتداد سرک	احداث و آسفالت سرک میدان هوایی قندهار با طول ۱۶,۵ کیلومتر، سرک ۴ لینی با عرض مجموعی ۴۲ متر، تخلیه گاه، پیاده‌روها، آبروها و سیستم روشنایی جاده‌ای
۱۴	تاریخ شروع و مدت قرارداد	۲۰۱۳/۱/۲ - برای ۱۵ ماه	۲۰۱۴/۱۴/۲ برای ۱۸ ماه	۲۰۱۴/۱/۱ برای ۲۴ ماه

۱۵	رسانه مورد استفاده برای تدارکات	روزنامه انیس و وبسایت بازسازی و انکشاف افغانستان	روزنامه انیس و وبسایت خدمات بازسازی و انکشاف افغانستان	روزنامه انیس و وبسایت خدمات بازسازی و انکشاف افغانستان
۱۶	مناقصه دوباره: تاریخ و علت	دوباره به مناقصه گذاشته شد؛ اما علت آن منتشر نشده است.	قابل اطلاق نیست	
۱۷	جزئیات تماس	وزارت فواید عامه و اداره بازسازی و انکشاف افغانستان (ARDS)، ساختمان وزارت اقتصاد، منزل ۴ و ۵، چهارراهی ملک اصغر، کابل، ards.procurement@ards.org.af	وزارت فواید عامه و اداره بازسازی و انکشاف افغانستان (ARDS)، ساختمان وزارت اقتصاد، منزل ۴ و ۵، چهارراهی ملک اصغر، کابل، ards.procurement@ards.org.af	وزارت فواید عامه و اداره بازسازی و انکشاف افغانستان (ARDS)، ساختمان وزارت اقتصاد، منزل ۴ و ۵، چهارراهی ملک اصغر، کابل، ards.procurement@ards.org.af Khayal.mohammad@ards.org.af tanka.prasad@ards.org.af
در هر ۶ ماه اجرای قرارداد				
۱	تاریخ انتشار	منتشر نشده	منتشر نشده	منتشر نشده
۲	عنوان قرارداد			
۳	نهاد تدارکاتی			
۴	قراردادی / مشاور			
۵	تاریخ شروع قرارداد			
۶	مدت قرارداد			
۷	قیمت اصلی قرارداد			
۸	وضعیت پیشرفت عملی قرارداد (%)			
۹	شرح اجزای پروژه			
۱۰	تغییرات در محدوده قرارداد با ذکر دلایل			
۱۱	کل پرداخت انجام شده			
۱۲	جزئیات لغو در صورت اعمال			
۱۳	مسائل مورد بحث و وضعیت آن			
۱۴	اقدامات ایمنی (حوادث و مرگ)			
۱۵	جزئیات تماس			
پایان مرحله تکمیل پروژه				
۱	تاریخ انتشار	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	عنوان پروژه	احیای سرک آسفالت دوشی - پلخمري با طول ۵۲ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک کابل - لوگر، بخش اول با طول ۲۱,۲۰۹ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک میدان هوایی قندهار با طول ۱۶,۵ کیلومتر
۳	نهاد تدارکاتی	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه

۴	تکمیل	مبلغ قرارداد اصلی: \$17,807,645.1 مقدار قرارداد اصلاح شده: \$22,006,843.15	مقدار قرارداد اصلی: افغانی 451,239.00,۵۹۷ مقدار قرارداد اصلاح شده: افغانی 667,665,637.63	پروژه حدود ۹۰٪ کامل شده
۵	تاریخ تکمیل	۲۸ جولای ۲۰۱۶	قابل اطلاق نیست	در زمان انجام این بازدید از سایت ۹۰٪ تکمیل شده
۶	محدوده در زمان تکمیل	منتشر نشده	قابل اطلاق نیست	دیزاین و لیست احجام کاری به دلیل دیزاین ناکارآمد در جریان آماده سازی کار سرک، تغییر کرده است
۷	ارجاع به گزارش تفتیش و ارزیابی	منتشر نشده	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست
۸	اقدامات ایمنی (حوادث و مرگ)	منتشر نشده	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست
۹	جزئیات تماس	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه
تکمیل قرارداد				
۱	تاریخ انتشار	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	عنوان قرارداد	احیای سرک آسفالت دوشی - پلخمی با طول ۵۲ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک کابل - لوگر، بخش اول با طول ۲۱,۲۰۹ کیلومتر	احداث و آسفالت سرک میدان هوایی قندهار با طول ۱۶,۵ کیلومتر
۳	نهاد تدارکاتی	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه
۴	افزایش قیمت قرارداد	منتشر نشده	قابل اطلاق نیست	قراردادی نوسانات قیمت ارز را مطرح کرده است.
۵	تغییر مدت قرارداد	بله با ۲ تغییر مواجه شد: ۱- تمدید ۸ ماهه با ارزش \$4,347,384.10 برای ۸ کیلومتر سرک در شهر پلخمی ۲- تمدید ۴ ماهه با ارزش \$899,198.15، با توجه به تغییر لیست احجام کاری، دیوار استنادی، آبروها، سنگ تراشی، کانکریت کاری، شانه ها، حفره ها، حفاری و افزایش تخریب ساختارهای موجود	۱۲ ماه	۲۰ ماه
۶	تغییر در محدوده قرارداد	با توجه به تغییر لیست احجام کاری، دیوار استنادی، آبروها، سنگ تراشی، کانکریت کاری، شانه ها، حفره ها، حفاری و افزایش تخریب ساختارهای موجود	۷۰ سانتی متر افزایش در مشخصات سرک	تغییر دیزاین

۷	دلایل تغییرات قیمت	تغییر در محدوده کاری	۷۰ سانتی متر افزایش در مشخصات سرک	تغییر دیزاین
۸	دلایل تغییر محدوده و مدت	با توجه به تغییر لیست احجام کاری، دیوار استنادی، آبروها، سنگ تراشی، کانکریت کاری، شانه‌ها، حفره‌ها، حفاری و افزایش تخریب ساختارهای موجود	۷۰ سانتی متر افزایش در مشخصات سرک	تغییر دیزاین
۹	جزئیات تماس	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه	ریاست مدیریت پروژه، وزارت فواید عامه

۶.۱.۲ پروژه‌های وزارت احیا و انکشاف دهات

شماره	اطلاعات پروژه	احیای سرک روستایی مربوط به برنامه ملی راه‌سازی روستایی (NRAP)	احیای آبروها، احیای دیوارهای استنادی، ترمیم سرک‌های روستایی، احیای آبروهای شستشوی سرک	جغل‌اندازی ۲۰ کیلومتر سرک از قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه چال
در پایان مرحله تشخیص آماده‌سازی پروژه				
۱	تاریخ انتشار	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	روش انتخاب پروژه (حکومت چگونه به فکر طرح این پروژه افتاده است)	منتشر نشده	منتشر نشده	منتشر نشده
۳	سکتور، سکتور فرعی	زیربنا، سرک دهاتی	زیربنا، سرک دهاتی	زیربنا، سرک دهاتی
۴	عنوان پروژه	احیای سرک روستایی، مربوط به برنامه ملی راه‌سازی روستایی (NRAP)	احیای آبروها، احیای دیوارهای استنادی، ترمیم سرک‌های روستایی، احیای آبروهای شستشوی سرک	جغل‌اندازی ۲۰ کیلومتر سرک از قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه چال
۵	موقعیت پروژه	ولسوالی ورس، ولایت بامیان، افغانستان	ولایت پروان، ولسوالی سالنگ، افغانستان	ولسوالی چال، ولایت تخار، افغانستان
۶	هدف پروژه	ساخت ۲۰ کیلومتر سرک جغلی به منظور فراهم آوری دسترسی ۱۴ قریه به بازارهای محلی، کلینیک‌ها و ... دیزاین شده است	ساخت ۵ کیلومتر سرک جغلی جدید به منظور فراهم آوری دسترسی ۷ قریه به بازارهای محلی، کلینیک‌ها و ... دیزاین شده است	ساخت ۲۰ کیلومتر سرک جغلی جدید به منظور فراهم آوری دسترسی ۷ قریه به بازارهای محلی، کلینیک‌ها و ... دیزاین شده است

۷	محدوده پروژه (نتیجه اصلی)	۲۰ کیلومتر کار احداث سرک، بهبود تراز سرک، آماده سازی لایه های اولیه سرک متشکل از برش کنار سرک، اصلاح پرکاری شیب و دیگر ویژگی های مشخص شده در طراحی و لیست احجام کاری، لایه جغلی فوقانی با ضخامت ۱۵۰mm برای راهرو در جایی که تعیین و در طراحی آمده است، ساخت ۹۶ ساختمان تخلیه از جمله آبروها، دیوار استنادی گابیونی [یادداشت: تورهای پر شده از سنگ و ریگ که به عنوان دیوار استنادی قابل استفاده است] در ابعاد و مکان های مختلف	۵ کیلومتر کار احداث سرک، بهبود تراز سرک، آماده سازی لایه های اولیه سرک متشکل از برش کنار سرک، اصلاح پرکاری شیب و دیگر ویژگی های مشخص شده در طراحی و لیست احجام کاری، لایه جغلی فوقانی با ضخامت ۱۵۰mm برای راهرو در جایی که تعیین شده و در طراحی آمده است، ساخت ۱۲ ساختمان تخلیه از جمله آبروها، دیوار استنادی در ابعاد و مکان های مختلف	ساخت سرک جغلی با ضخامت ۱۵cm، طول ۲۰ کیلومتر و ۳,۵ متر راهرو و ۰,۵ متر شانه در هر دو طرف با ساختار تخلیه از جمله پل های کوچک و آبروها
۸	عواقب محیطی (در صورت وجود)	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست	در سطح محلی منتشر شده است
۹	تأثیرات اراضی و حل و فصل مسائل استملاک (در صورت وجود)	۷ مسئله جابجایی حل و فصل شد و مردم زمین ها را برای سرک سازی واگذار کردند	قابل اطلاق نیست	در سطح محلی منتشر شده است
۱۰	منابع مالی	بانک جهانی	بانک جهانی	وزارت احیا و انکشاف دهات
۱۱	تاریخ تصویب بودجه پروژه	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست
۱۲	ارزش تخمینی پروژه	قابل اطلاق نیست	21,219,030.00 افغانی	157,635,239.1 افغانی
۱۳	جزئیات تماس	ریاست تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات
پایان مرحله تدارکات / اعطای قرارداد				
۱	تاریخ انتشار	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	عنوان قرارداد	احیای سرک روستایی مربوط به برنامه ملی راه سازی روستایی (NRAP)	احیای آبروها، احیای دیوارهای استنادی، ترمیم سرک های روستایی، احیای آبروهای شستشوی سرک	جغل اندازی ۲۰ کیلومتر سرک از قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه چال
۳	نهاد تدارکاتی	ریاست تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات
۴	مراحل تدارکات (مراحل عمومی تدارکات)	دعوت به داوطلبی و اعلام برنده قرارداد	دعوت به داوطلبی و اعلام برنده قرارداد	دعوت به داوطلبی و اعلام برنده قرارداد
۵.	نوع قرارداد	قیمت فی واحد	قیمت فی واحد	فقط در سطح قریه به صورت محلی منتشر شده است (قیمت فی واحد)
۶	نوع و مقدار تضمین داوطلبی	تضمین بانکی، 2,222,882 افغانی	تضمین بانکی، 960,412 افغانی	قابل اطلاق نیست

۷	تعداد شرکت‌هایی که مناقصه می‌کنند	۲ شرکت	۲ شرکت	قابل اطلاق نیست
۸	شرکت قراردادی (برنده)	شرکت انجیری و ساختمانی بیلد تیک یکجا با شرکت ساختمانی شمس افغان	شرکت ساختمانی رامین مختار	به ۹ شورای انکشافی محلی اعطا شده است
۹	برآورد هزینه	منتشر نشده	21,219,030.00 افغانی	فقط در سطح قریه به صورت محلی منتشر شده است
۱۰	قیمت قرارداد	44,457,638.00 افغانی	19,208,203.00 افغانی	157,635,239.1 افغانی
۱۱	تاریخ تدارکات / اعلام پروژه	۴ اکتبر ۲۰۱۲	۱۵ می ۲۰۱۳	فقط در سطح قریه منتشر شده است ۲۰۱۶/۱۵/۶ -
۱۲	تاریخ انعقاد قرارداد	۲۰۱۳/۲۹/۶	۱۰ فبروری ۲۰۱۳	۲ نوامبر ۱۶
۱۳	محدوده کاری قرارداد	۲۰ کیلومتر کار احداثت سرک، بهبود تراز سرک، آماده‌سازی لایه‌های اولیه سرک متشکل از برش کنار سرک، اصلاح پرکاری شیب و دیگر ویژگی‌های مشخص شده در طراحی و لیست احجام کاری، لایه جغلی فوقانی با ضخامت ۱۵۰mm برای راهرو در جایی که تعیین شده و در طراحی آمده، ساخت ۹۶ ساختمان تخلیه از جمله آبروها، دیوار استنادی گابیونی [یادداشت: تورهای پر شده از سنگ و ریگ که به عنوان دیوار استنادی قابل استفاده است] در ابعاد و مکان‌های مختلف	۵ کیلومتر کار احداثت سرک، بهبود تراز سرک، آماده‌سازی لایه‌های اولیه سرک متشکل از برش کنار سرک، اصلاح پرکاری شیب و دیگر ویژگی‌های مشخص شده در طراحی و لیست احجام کاری، لایه جغلی فوقانی با ضخامت ۱۵۰mm برای راهرو در جایی که تعیین شده و در طراحی آمده، ساخت ۱۲ ساختمان تخلیه از جمله آبروها، دیوار استنادی در ابعاد و مکان‌های مختلف	ساخت سرک جغلی با ضخامت ۱۵cm، طول ۲۰ کیلومتر و ۳,۵ متر راهرو و ۰,۵ متر شانه در هر دو طرف با ساختار تخلیه از جمله پل‌های کوچک و آبروها
۱۴	تاریخ شروع و مدت قرارداد	۲۹ جون ۲۰۱۳ به مدت ۵۳۵ روز	۲۰۱۳/۱۰/۲ برای ۳۱۰ روز	۲۰۱۶/۲/۱۱ (۲۷۰ روز)
۱۵	رسانه مورد استفاده برای تدارکات	اعلام عمومی در سطح قریه	روزنامه آرمان ملی و اعلام عمومی در سطح قریه	اعلام عمومی در سطح قریه
۱۶	مناقصه دوباره: تاریخ و علت			قابل اطلاق نیست
۱۷	جزئیات تماس	ریاست تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات
در هر ۶ ماه اجرای قرارداد				

منتشر نشده	منتشر نشده	منتشر نشده	۱	تاریخ انتشار
			۲	عنوان قرارداد
			۳	نهاد تدارکاتی
			۴	قراردادی / مشاور
			۵	تاریخ شروع قرارداد
			۶	مدت قرارداد
			۷	قیمت اصلی قرارداد
			۸	وضعیت پیشرفت عملی قرارداد (%)
			۹	شرح اجرای پروژه
			۱۰	تغییرات در محدوده قرارداد با ذکر دلایل
			۱۱	کل پرداخت انجام شده
			۱۲	جزئیات لغو در صورت اعمال
			۱۳	مسائل مورد بحث و وضعیت آن
			۱۴	اقدامات ایمنی (حوادث و مرگ)
۱۵	جزئیات تماس			
پایان مرحله تکمیل پروژه				
۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	تاریخ انتشار	۱
جغل اندازی ۲۰ کیلومتر سرک از قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه چال	احیای آبروها، احیای دیوارهای استنادی، ترمیم سرکهای روستایی، احیای آبروهای شستشوی سرک	احیای سرک روستایی مربوط به برنامه ملی راهسازی روستایی (NRAP)	عنوان پروژه	۲
ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات	نهاد تدارکاتی	۳
157,635,239.1 افغانی	19,071,682.70 افغانی	42,555,920.67 افغانی42	تکمیل	۴
۳۰ نوامبر-۲۰۱۷	۱۰ دسامبر ۲۰۱۵	۱۴ اکتبر ۲۰۱۵	تاریخ تکمیل	۵
قابل اطلاق نیست	از ۱۵ مورد لیست احجام کاری ۴ مورد آن ساخته شده و برخی تغییرات در بقیه موارد آمده است	تغییر در دیزاین و لیست احجام کاری	محدوده در زمان تکمیل	۶

۷	ارجاع به گزارش تفتیش و ارزیابی	این پروژه مورد تفتیش قرار نگرفته و برنامه ملی راهسازی روستایی پروژه‌ها را به صورت موردی تفتیش نمی‌کند؛ بلکه همه پروژه‌های برنامه ملی راهسازی روستایی را به صورت کلی تفتیش می‌کند.	برنامه ملی راهسازی روستایی این پروژه و قراردادی آن را رضایت‌بخش گزارش می‌کند؛ اما این پروژه تفتیش نشده است و برنامه ملی راهسازی روستایی پروژه‌ها را به صورت موردی تفتیش نمی‌کند؛ بلکه همه پروژه‌های برنامه ملی راهسازی روستایی را به صورت کلی تفتیش می‌کند.	قابل اطلاق نیست
۸	اقدامات ایمنی (حوادث و مرگ)	منتشر نشده	منتشر نشده	قابل اطلاق نیست
۹	جزئیات تماس	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات
تکمیل قرارداد				
۱	تاریخ انتشار	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	عنوان قرارداد	احیای روستای سومین جاده، وابستگی به برنامه ملی راهسازی روستایی (NRAP)	توان بخشی گلبرگ‌ها، احیاء دیوارهای پایدار، ترمیم راه‌های روستایی، بازسازی کلوچه شستشو	جغل اندازی ۲۰ کیلومتر سرک از قریه خواجه بنا تا ولسوالی ایشان خلیفه چال
۳	نهاد تدارکاتی	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات
۴	افزایش قیمت قرارداد	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست
۵	تغییر مدت قرارداد	۲۲۷ روز	۴۸۹	قابل اطلاق نیست
۶	تغییر در محدوده قرارداد	تغییر در طراحی و لیست احجام کاری	تغییر در طراحی و لیست احجام کاری در سایت	قابل اطلاق نیست
۷	دلایل تغییرات قیمت	کار خبره به عنوان لیست احجام کاری	خبره کار به عنوان Per BoQ	قابل اطلاق نیست
۸	دلایل تغییر محدوده و مدت	مقدار گواهی نهایی از قیمت قرارداد کاهش یافته است	طراحی و تغییر لیست احجام کاری در این سایت و به علت مسائل مربوط به جامعه و آب و هوا، مدت قرارداد افزایش می‌یابد	قابل اطلاق نیست
۹	جزئیات تماس	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات	ریاست مدیریت پروژه وزارت احیا و انکشاف دهات

۶.۱. ۳ پروژه های وزارت انرژی و آب

شماره	اطلاعات پروژه	پروژه بند کمال خان	پروژه دیوار استنادی سنگی در قریه قره هندو و شهر تالقان
در پایان مرحله تأیید برای آماده سازی پروژه			
۱	تاریخ انشار	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	روش انتخاب پروژه (حکومت چگونه به فکر طرح این پروژه افتاده است)	به طور ضمنی منتشر شده است	منتشر نشده
۳	سکتور، سکتور فرعی	بند	زیر بنا، دیوار استنادی
۴	عنوان پروژه	بند کمال خان	پروژه دیوار استنادی سنگی در قریه قره هندو و شهر تالقان
۵	موقعیت پروژه	چهار برجک، ولایت نیمروز	تخار
۶	هدف پروژه	بند کنترل سیل، تولید ۹ مگاوات برق و گسترش زمین های زراعتی	حفاظت از قریه قره هندو و زمین های کشت شده
۷	محدوده پروژه (نتیجه اصلی)	بند کنترل سیل، تولید ۹ مگاوات برق و گسترش آبیاری ۱۴۰۰۰۰ هکتار زمین	ساخت و ساز دیوار سنگی در ولایت تخار، تالقان، قریه قره هندو
۸	عواقب محیطی (در صورت وجود)	منتشر نشده	هیچ سندی مبنی بر مطالعه محیط زیست در رابطه با قریه های مجاور وجود ندارد
۹	تأثیرات اراضی و حل و فصل مسائل استملاک (در صورت وجود)	منتشر نشده	قابل اطلاق نیست
۱۰	منابع مالی	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان
۱۱	تاریخ تصویب بودجه پروژه	۲۰۱۶، ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸	۲۳ جنوری ۲۰۱۷
۱۲	ارزش تخمینی پروژه	\$78,035,813.28	34,701,750.00 افغانی
۱۳	جزئیات تماس	ریاست تدارکات، وزارت انرژی و آب	ریاست تدارکات، وزارت انرژی و آب
پایان مرحله تدارکات / قرارداد			
۱	تاریخ نشر	۲۹ اپریل ۲۰۱۸	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	عنوان قرارداد	بند کمال خان	پروژه دیوار استنادی سنگی در قریه هندو قره و شهر تالقان
۳	نهاد تدارکاتی	ریاست تدارکات، وزارت انرژی و آب	ریاست تدارکات، وزارت انرژی و آب
۴	مراحل تدارکات (مراحل عمومی تدارکات)	دعوت به داوطلبی و اعلام برنده قرارداد	دعوت به داوطلبی و اعلام برنده قرارداد
۵	نوع قرارداد	قیمت ثابت	قیمت فی واحد
۶	نوع و مقدار تضمین داوطلبی	تضمین بانکی، \$7,877,738.713	تضمین بانکی، 700,000 افغانی
۷	تعداد شرکت هایی که مناقصه می کنند	۴ شرکت	۵ شرکت
۸	شرکت قراردادی (برنده)	Asia Bana Construction Company with SAROL Turkey با سرمایه گذاری مشترک با Design and Consultancy Company & PEMTIC Turkey Dam and Road Construction Company	شرکت ساختمانی سلطان افغان
۹	برآورد هزینه	\$78,035,813.28	34,701,750.00 افغانی
۱۰	قیمت قرارداد	\$78,777,387.13	28,125,750.00 افغانی
۱۱	تاریخ تدارکات / اعلام پروژه	۲۹ می ۲۰۱۶	۹ جنوری ۲۰۱۶

۱۲	تاریخ انعقاد قرارداد	۲۵ جون ۲۰۱۶	۲۴ می ۲۰۱۶
۱۳	محدوده کاری قرارداد	بند کنترل سيل، تولید ۹ مگاوات برق و گسترش آبیاری ۱۴۰۰۰۰۰ هکتار زمین	ساخت دیوار استنادی سنگی در قریه قره هندو و شهر تالقان
۱۴	تاریخ شروع و مدت قرارداد	۲۰۱۷/۲۰/۴ به مدت ۴۲ ماه	۲۰۱۶/۴/۶ برای ۸ ماه
۱۵	رسانه مورد استفاده برای تدارکات	روزنامه اصلاح	روزنامه انیس
۱۶	مناقضه دوباره: تاریخ و علت	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست
۱۷	جزئیات تماس	ریاست تدارکات، وزارت انرژی و آب	ریاست تدارکات، وزارت انرژی و آب
در هر ۶ ماه اجرای قرارداد			
۱	تاریخ انتشار	نشر نشده	نشر نشده
۲	عنوان قرارداد		
۳	نهاد تدارکاتی		
۴	قراردادی / مشاور		
۵	تاریخ شروع قرارداد		
۶	مدت قرارداد		
۷	قیمت اصلی قرارداد		
۸	وضعیت پیشرفت عملی قرارداد (%)		
۹	شرح اجزای پروژه		
۱۰	تغییرات در محدوده قرارداد با ذکر دلایل		
۱۱	کل پرداخت انجام شده		
۱۲	جزئیات لغو در صورت اعمال		
۱۳	مسائل مورد بحث و وضعیت آن		
۱۴	اقدامات ایمنی (حوادث و مرگ)		
۱۵	جزئیات تماس		
پایان مرحله تکمیل پروژه			
۱	تاریخ انتشار	قابل اطلاق نیست	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	عنوان پروژه	قابل اطلاق نیست	پروژه دیوار استنادی سنگی در قریه هندو قره و شهر تالقان
۳	نهاد تدارکاتی	قابل اطلاق نیست	ریاست مدیریت پروژه، وزارت انرژی و آب
۴	تکمیل	قابل اطلاق نیست	25,900,812.30افغانی
۵	تاریخ تکمیل	قابل اطلاق نیست	۱۸ جنوری ۲۰۱۷
۶	محدوده در زمان تکمیل	قابل اطلاق نیست	منتشر نشده
۷	ارجاع به گزارش تفتیش و ارزیابی	قابل اطلاق نیست	منتشر نشده
۸	اقدامات ایمنی (حوادث و مرگ)	قابل اطلاق نیست	منتشر نشده
۹	جزئیات تماس	قابل اطلاق نیست	ریاست مدیریت پروژه، وزارت انرژی و آب
تکمیل قرارداد			
۱	تاریخ انتشار	قابل اطلاق نیست	۲۹ اپریل ۲۰۱۸
۲	عنوان قرارداد	قابل اطلاق نیست	پروژه دیوار استنادی سنگی در قریه هندو قره و شهر تالقان

۳	نهاد تدارکاتی	قابل اطلاق نیست	ریاست مدیریت پروژه، وزارت انرژی و آب
۴	افزایش قیمت قرارداد	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست
۵	تغییر مدت قرارداد	قابل اطلاق نیست	قابل اطلاق نیست
۶	تغییر در محدوده قرارداد	قابل اطلاق نیست	طول دیوار از ۱۵۰۰ متر (طرح اولیه) به ۱۳۹۲ متر کاهش یافت
۷	دلایل تغییرات قیمت	قابل اطلاق نیست	کاهش در محدوده
۸	دلایل تغییر محدوده و مدت	قابل اطلاق نیست	طول از دیوار از ۱۵۰۰ متر به ۱۳۹۲ متر کاهش یافت
۹	جزئیات تماس	قابل اطلاق نیست	ریاست مدیریت پروژه، وزارت انرژی و آب

۲.۱ ضمیمه ۲: فهرست مصاحبه‌های انجام شده

به ترتیب حروف الفبا بر اساس نام مرتب شده است.

منظور از «تاریخ»، تاریخ انجام مصاحبه است.

۱. اباسین صمدی، رئیس بخش مدیریت پروژه وزارت فواید عامه، تاریخ ۱۹ فروری ۲۰۱۸
۲. عبدالباقی، رهبر تیم نظارت، وزارت فواید عامه، دفتر سایت پروژه میدان هوایی، قندهار، تاریخ ۱۵ مارچ ۲۰۱۸
۳. عبدالمومن سعید، مدیر ساحوی، برنامه ملی راه‌سازی روستایی - وزارت احیا و انکشاف دهات - زون شمال شرق، کندز، تاریخ ۲۶ مارچ ۲۰۱۸
۴. عبدالقادر متین، آمر تدارکات، ریاست تدارکات وزارت احیا و انکشاف دهات، تاریخ ۲۲ جنوری ۲۰۱۸
۵. عبدالوالی، رئیس بخش نشرات، ریاست نشرات، وزارت انرژی و آب، تاریخ ۱۳ فروری ۲۰۱۸
۶. احمدالله هلالی، رئیس پروژه، شرکت ساختمانی بارک باختر، دفتر سایت پروژه میدان هوایی قندهار، تاریخ ۱۵ مارچ ۲۰۱۸
۷. بشیر حنیف، انجنیر، ریاست فواید عامه ولایت تخار، تاریخ ۱۲ مارچ ۲۰۱۸
۸. برهان‌الدین، انجنیر تضمین کیفیت، سرمایه‌گذاری مشترک ABCC و Pimtek، دفتر سایت پروژه بند کمال خان، تاریخ ۱۳ اپریل ۲۰۱۸
۹. انجنیر غنی، رئیس فواید عامه ولایت تخار، تاریخ ۱۷ مارچ ۲۰۱۸
۱۰. فیصل فرجد، هماهنگ‌کننده پروژه برای پروژه بند کمال خان، وزارت انرژی و آب، از تاریخ ۲۴ تا ۳۰ مارچ ۲۰۱۸
۱۱. فرید هاشمی، رئیس برنامه ملی راه‌سازی روستایی وزارت احیا و انکشاف دهات در ولایت پروان، تاریخ ۱۱ مارچ ۲۰۱۸
۱۲. غوث، رئیس تطبیق پروژه، وزارت انرژی و آب، تاریخ ۲۳ مارچ و ۱ اپریل ۲۰۱۸
۱۳. حکیم‌الله، ملک قریه نواخ پایین، ولسوالی سالنگ، ولایت پروان، تاریخ ۱۱ مارچ ۲۰۱۸
۱۴. همایون رحمانی، مدیر ساحوی، برنامه ملی راه‌سازی روستایی وزارت احیا و انکشاف دهات، تاریخ ۶ مارچ ۲۰۱۸
۱۵. حیات‌الله، معاون شرکت ساختمانی سلطان افغان (قراردادی پروژه دیوار استنادی قریه قره هندو)، تاریخ ۲۶ مارچ ۲۰۱۸
۱۶. حکمت‌ولی، مدیر ساخت و ساز، سرمایه‌گذاری مشترک ABCC و Pimtek، دفتر سایت بند کمال خان، تاریخ ۱۴ اپریل ۲۰۱۸
۱۷. جعفر اثر، سرپرست پروژه، سرمایه‌گذاری مشترک ABCC و Pimtek، دفتر سایت بند کمال خان، تاریخ ۱۴ اپریل ۲۰۱۸

18. خان محمد، نماینده قریه قره هندو، ولایت تخار، تاریخ ۱۴ مارچ ۲۰۱۸
19. خاطره یوسفی، مدیر قراردادهای، اداره تدارکات، وزارت انرژی و آب، ۲۱ فبروری ۲۰۱۸
20. محمد امین، نماینده قریه کلان زمین در ورس، بامیان، تاریخ ۲۳ اپریل ۲۰۱۸
21. محمد انور، متخصص مدیریت قرارداد، ریاست تدارکات، وزارت فواید عامه، از تاریخ ۱۲ تا ۱۶ فبروری ۲۰۱۸
22. محمد عارف، انجیر MIS، وزارت فواید عامه، از تاریخ ۱۲ تا ۱۶ فبروری ۲۰۱۸
23. محمد آصف غفوری، رئیس امور کارکنان، وزارت انرژی و آب، تاریخ ۶ فبروری ۲۰۱۸
24. محمد داد، نماینده قریه اولتاک، ورس، بامیان، تاریخ ۲۳ اپریل ۲۰۱۸
25. محمد نادر محبوب، رئیس مدیریت قرارداد، وزارت احیا و انکشاف دهات، تاریخ ۲۹ اپریل ۲۰۱۸
26. محمد رفیق، معاون شورای انکشاف ولسوالی، ولایت لوگر، تاریخ ۵ مارچ ۲۰۱۸
27. محمد رضا، انجیر تضمین کیفیت، وزارت انرژی و آب، دفتر سایت نیمروز، تاریخ ۱۳ اپریل ۲۰۱۸
28. محمد صدیق، نماینده قریه سوخته قول، ورس، بامیان، تاریخ ۲۳ اپریل ۲۰۱۸
29. محمد سلیم اکبر، مدیر آب‌رسانی تالقان، ریاست انرژی و آب، تاریخ ۱۴ مارچ ۲۰۱۸
30. محمد شفا، مهندس توپوگرافی، وزارت انرژی و آب، دفتر سایت نیمروز، تاریخ ۱۳ اپریل ۲۰۱۸
31. محمد شیرین الکوزی، متخصص تدارکات، اداره تدارکات، وزارت احیا و انکشاف دهات، تاریخ ۵ مارچ ۲۰۱۸
32. محمد یعقوب، مدیر برنامه‌ریزی و دیزاین، وزارت فواید عامه، ۲۸ مارچ و ۱ اپریل ۲۰۱۸
33. قیام‌الدین سلطانی، رئیس آب‌رسانی تالقان، ریاست انرژی و آب، ولایت تخار، ۱۵ مارچ ۲۰۱۸
34. رفیع‌الله لودین، شخص ارتباطی ابتکار شفافیت زیربنایی در وزارت انرژی و آب، تاریخ ۱۵ جنوری ۲۰۱۸
35. رفیع‌الله، معاون سروی، وزارت انرژی و آب، دفتر سایت نیمروز، تاریخ ۱۳ اپریل ۲۰۱۸
36. صفی‌الله، رهبر تیم، دفتر محل سایت کابل-لوگر، تاریخ ۵ مارچ ۲۰۱۸
37. شاه‌آغا فاضل، مدیر MIS، ریاست اداره پروژه، وزارت فواید عامه، تاریخ ۱۹ فبروری ۲۰۱۸
38. شریف علیزایی، شخص ارتباطی ابتکار شفافیت زیربنایی در وزارت احیا و انکشاف دهات، ۲۲ جنوری ۲۰۱۸
39. شیلا ضیا، آمر پروژه، پروژه سرک دوشی - پلخمري، ریاست مدیریت پروژه، تاریخ ۲۳ فبروری ۲۰۱۸
40. ولی‌الله جبار خیل، رئیس عمومی تدارکات، اداره تدارکات، وزارت انرژی و آب، ۱۷ و ۲۵ فبروری ۲۰۱۸
41. ذبیح‌الله زاهد، آمر پروژه، پروژه سرک کابل-لوگر، شرکت ساختمانی یونیک بیلدرز، تاریخ ۱ اپریل ۲۰۱۸
42. زهیر، رئیس شورای انکشاف ولسوالی، پلخمري، بغلان، تاریخ ۱۲ مارچ ۲۰۱۸

۱. ۳ ضمیمه ۳: محدوده کار

شرکت مشورتی مکلف به اجرای پروژه اطمینان، جمع‌آوری اطلاعات درباره پروژه با توجه به رهنمود انتشار اطلاعات، مطالعه معلومات و ارائه توصیه‌ها و پیشنهادات بر اساس یافته‌های کلیدی به گروه نهادهای ذیدخل است.

مسئولیت‌های مشاور بر اساس لایحه وظایف مبتنی بر تقاضای لیست قیمت (RFQ) به شرح زیر است:

- بررسی وبسایت تدارکات الکترونیکی حکومت: برای بررسی اینکه آیا نهادهای تدارکاتی، اطلاعات مورد نیاز را منتشر کرده‌اند یا خیر.
- درخواست اطلاعات اضافی مورد نیاز ابتکار شفافیت زیربنایی برای انتشار از نهادهای تدارکاتی
- بازدید از سایت برای مصاحبه با کارکنان قراردادی برای تصدیق اطلاعات منتشرشده و مشاهده پیشرفت فیزیکی ساخت و ساز در برابر مشخصات، برنامه و پیشرفت مالی
- تجزیه و تحلیل اطلاعات منتشرشده برای شناسایی مسائل نگران‌کننده برای عموم
- طرح پیش‌نویس گزارشی که خلاصه پوشش انتشار اطلاعات، شناسایی مسائل گسترده مربوط به عملکرد در سمپل پروژه‌ها و برجسته‌سازی نقاط مورد علاقه خاص پروژه‌های فردی را دربر داشته باشد.
- شناسایی اینکه آیا یک بررسی مفصل یک سمپل از پروژه‌ها لازم است یا خیر.
- انجام سایر فعالیت‌ها و وظایف محوله از سوی رئیس پروگرام

۱. ۴ اقلام قابل تحویل

اقلام اصلی قابل تحویل:

- (a) گزارش اولیه
- (b) پیش‌نویس گزارش اطمینان دهی
- (c) نسخه نهایی گزارش اطمینان دهی

۱. ۵ ضمیمه ۴: روش تحقیق

این بخش، رویکرد پروژه اطمینان دهی از جمله بررسی اجمالی روش‌شناسی، روش‌های جمع‌آوری اطلاعات و انتشار اطلاعات، پلان تجزیه و تحلیل، توسعه گزارش و تعامل با دارالانشای ملی ابتکار شفافیت زیربنایی، گروه نهادهای ذیدخل و نهادهای تدارکاتی را توضیح می‌دهد.

۱. ۶ جمع‌آوری و انتشار اطلاعات

تیم اطمینان دهی مشاور در همکاری نزدیک با دارالانشای ملی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان (CoST Afghanistan) تمام اطلاعات منتشرشده را طبق رهنمود انتشار اطلاعات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان بر اساس روش‌های زیر جمع‌آوری کرده است.

۱. **بررسی وبسایت‌های نهادهای تدارکاتی:** با این روش، از انتشار اطلاعات مورد نیاز توسط نهادهای تدارکاتی اطمینان حاصل به دست آوردیم.

۲. **درخواست اطلاعات اضافی:** بر اساس قانون دسترسی به اطلاعات^{۳۹} و رهنمود انتشار اطلاعات افغانستان، اطلاعات اضافی مورد نیاز برای پروژه اطمینان دهی ابتکار شفافیت زیربنایی را درخواست کردیم. تیم پروژه اطمینان دهی برای جلوگیری از هرگونه سوء تفاهم به طور رسمی از سوی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان به مؤسسات مربوطه معرفی شده است.

جریده رسمی، قانون دسترسی به اطلاعات، شماره: ۱۱۵۶، ۲۳ دسامبر ۲۰۱۴

۳۹

۷.۶ بررسی گزارش

هدف بررسی گزارش، حصول اطمینان از این است که اطلاعات منتشرشده کامل، مرتبط و دقیق باشند. سایر ارزیابی‌ها مانند تأیید، بررسی اسناد و تحقیقات درباره ابهامات در این مرحله صورت گرفته است. بررسی گزارش روندی مستمر در داخل و همچنین با تیم ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان است. لیست کامل ارجاعات از تمام اسناد و اطلاعات بررسی‌شده برای پروسه اطمینان‌دهی در گزارش اطمینان‌دهی شامل شده است. اطلاعات منتشرشده درباره تدارکات در برابر قانون تدارکات و دستورالعمل / رهنمود تدارکات بررسی شده است.

پس از جمع‌آوری اطلاعات منتشرشده در جریان بررسی اولیه گزارش، فعالیت‌های ذیل اجرا شده است.

1. بررسی اطلاعات منتشرشده
2. بررسی اسناد مرتبط به تهیه و ارائه شده از سوی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان
3. شناسایی مصاحبه‌شوندگان اطلاع‌دهنده از پروژه‌های کلیدی برای تأیید اطلاعات منتشرشده
4. تهیه پرسشنامه برای مصاحبه‌ها و فرم‌های مشاهدات برای بازدیدها از سایت، بررسی و تأیید آن توسط ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان

۸.۶ تأیید اطلاعات منتشرشده

این فعالیت برای اعتبارسنجی و تأیید صحت پروسه اطمینان‌دهی/ گزارش اهمیت کلیدی داشته است.

روش‌های تأیید اطلاعات منتشرشده:

1. بازدید از سایت پروژه: با استفاده از فرم‌های مشاهداتی که قبلاً توسط تیم اطمینان‌دهی تهیه و از سوی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان تأیید شده است، پیشرفت فیزیکی و عملکرد پروژه‌ها در برابر مشخصات، برنامه و الزامات مالی در خصوص پروژه‌های در حال انجام و تکمیل‌شده، بررسی می‌شود.
2. مصاحبه: مصاحبه‌ها با کارکنان قراردادی به منظور تصدیق اطلاعات منتشرشده با استفاده از پرسشنامه یا پرسشنامه‌های تأییدشده انجام می‌شود.

۹.۶ تحلیل

تیم اطمینان‌دهی روش‌های تحلیل مناسبی را با توجه به نوع اطلاعات و اطلاعات استفاده‌شده به کار می‌برد. هدف اصلی این تجزیه و تحلیل، شناسایی مسائل مربوط به عموم در زمینه‌های ذیل است.

1. تدارکات و رقابت
2. افزایش هزینه پروژه
3. افزایش زمان
4. کیفیت ساخت و ساز

این تحلیل اطلاعات کیفی را با اطلاعات کمی به منظور ایجاد درک عمیق و تأیید نتایج (outputs) و بازدهی‌های (outcomes) اطلاعات و ارزیابی نقاط قوت و ضعف نهادهای تدارکاتی و سایر گروه‌های ذی‌دخل در انتشار اطلاعات، مثلث‌سازی (روش تثبیت و تأیید اطلاعات) کرده‌اند.

برای تجزیه و تحلیل کیفی، تیم از رویکردی ساختاری مبتنی بر شناسایی مشاهدات و موضوعات کلیدی استفاده کرده است. تکرار و مقایسه جدول‌های اطلاعات منتشرشده، پاسخ‌های مصاحبه‌شوندگان و مشاهدات، عمق بیشتری به یافته‌ها بخشیده است. اطلاعات کیفی با ارائه

پاسخ به سؤالات از قبیل اینکه فعالیت های پروژه های زیربنایی چگونه و چرا بر بازدهی های مورد نظر تأثیر گذاشته اند، عمق بیشتری فراهم کرده اند.

۴. ۶. تهیه گزارش اطمینان دهی

پس از تجزیه و تحلیل، تیم اطمینان دهی پیش نویس نخستین گزارش اطمینان دهی را با توجه به دستورالعمل گزارش نویسی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان و قالب معیاری آن (علامت و مارک ابتکار شفافیت زیربنایی) تهیه کرده است. به دنبال آن، این گزارش دقیق، بررسی و به ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان و گروه نهادهای ذیدخل ارائه شده است تا نظریاتشان را به خصوص درباره پروسه اطمینان دهی ثبت کنند. پس از دریافت نظریات ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان پیش نویس دوم این گزارش ارائه شده است. گزارش نهایی پس از بررسی دومی ابتکار شفافیت زیربنایی افغانستان منتشر شده است.

۷ منابع دری

- ۱- قانون دسترسی به اطلاعات، ۱۳۹۳ (۲۰۱۴)، وزارت عدلیه حکومت جمهوری اسلامی افغانستان.
- ۲- قانون تدارکات افغانستان سال ۱۳۹۵ (۲۰۱۶)، وزارت عدلیه حکومت جمهوری اسلامی افغانستان.
- ۳- زیربنای جاده های افغانستان: چالش های پایداری و فقدان ترمیم سرمایه گذاری ایالات متحده را به خطر می اندازد. سرمفتش خاص برای بازسازی افغانستان، (۲۰۱۶).
- ۴- وزارت مالیه (بدون تاریخ)، بودجه ملی سال ۱۳۹۷.
- ۵- طرز العمل تدارکات ۱۳۹۵ (۲۰۱۶).
- ۶- اداره تدارکات ملی، حکومت جمهوری اسلامی افغانستان.
- ۷- شاخص پرداخت رشوه. Transparency International (دیدبان بین المللی شفافیت)، (۲۰۰۸).

۸ منابع انگلیسی

- 1- Briefing Note 1 (Intro). (2011). CoST International Secretariat.
- 2- Designing a Disclosure Process (Guidance Note: 6). (2013). CoST International Secretariat. Retrieved from <https://bit.ly/2JFoniv>
- 3- Designing an Assurance Process (Guidance Note: 7). (2013). CoST International Secretariat. Retrieved from <https://bit.ly/2Htq5mn>
- 4- (2016). From Promises to Action. Transparency International.
- 5- Global Construction Industry Most Corrupt. (n.d). Retrieved from Transparency International, UK: <http://www.transparency.org.uk/press-releases/global-construction-sector-most-corrupt/#.Ws5nhy5uZKB>
- 6- International Logistics Performance Index. (2018). Retrieved from The World Bank: <https://lpi.worldbank.org/international/global/2018?sort=asc&order=Infrastructure#datatable>
- 7- Karimi, S. Niazi, G. & Ebrahimi, M. (2017). Disclosure Manual. CoST Afghanistan.
- 8- Niazi, G. & Gidado, K. (n.d). Causes of Project Delay in the Construction Industry in Afghanistan.
- 9- Niazi, G. & Painting, N. (2016). Significant Factors Causing Cost Overruns. Procedia Engineering.
- 10- Olaya, J. Timory, N. & Karimi, S. (2017). Scoping Study. CoST Afghanistan.
- 11- (2017). Quarterly Report to the United States Congress. SIGAR.
- 12- Torabi, Y. (2012). The Growing Challenge of Corruption in Afghanistan. The Asia Foundation.

(setontooF)

۱- از آنجایی که کمیته ارزیابی پیشنهادات ارزیابی را در دو مرحله انجام داد، پیشنهاد مالی پیشنهاددهندگان غیرواجد شرایط بسته باقی مانده است.

